

„Национална стратегия за малките и
средните предприятия”
2021-2030 г.

Съдържание

СЪДЪРЖАНИЕ.....	2
СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	3
ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА	9
Визия.....	10
СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ.....	11
ЛОГИЧЕСКА РАМКА НА ДОКУМЕНТА	14
ОБЛАСТИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ И МЕРКИ.....	15
<i>Приоритет 1: Предприемачество .....</i>	<i>15</i>
<i>Приоритет 2: Достъп до пазари.....</i>	<i>24</i>
<i>Приоритет 3: Достъп до финансиране .....</i>	<i>30</i>
<i>Приоритет 4: Дигитализация и умения .....</i>	<i>37</i>
<i>Приоритет 5: Балансирано развитие и бизнес среда.....</i>	<i>46</i>
<i>Приоритет 6: Околна среда .....</i>	<i>52</i>
НАЦИОНАЛНИ И РЕГИОНАЛНИ ПРИОРИТЕТНИ СЕКТОРИ	61
<i>Секторна и регионална специализация .....</i>	<i>61</i>
ХОРИЗОНТАЛНИ ПОЛИТИКИ: НАСЪРЧАВАНЕ НА ИНОВАЦИИТЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННАТА АСИМЕТРИЯ	73
МЕХАНИЗЪМ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА МАЛКИТЕ И СРЕДНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	74
<i>План за действие към „Националната стратегия за малките и средните предприятия“ 2021-2030 .....</i>	<i>77</i>
ПРИЛОЖЕНИЕ II Речник на използваните термини.....	178

Списък на съкращенията

АОП	Агенция по обществени поръчки
АУЕР	Агенция за устойчиво енергийно развитие
БВП	Брутен вътрешен продукт
БИС	Български институт по стандартизация
Групата на ББР	Групата от дружества на Българска банка за развитие
МЕУ	Министерство на електронното управление
ДФЗ	Държавен фонд „Земеделие“
ЕИБ	Европейска инвестиционна банка
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕФ	Европейски фондове
ЕТ	Едноличен търговец
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЕЦБ	Европейска централна банка
ЗМСП	Закон за малките и средните предприятия
ИАНМСП	Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
МЕ	Министерство на енергетиката
МЗ	Министерство на здравеопазването
МЗХ	Министерство за земеделието и храните
МИИ	Министерство на икономиката и индустрията
МИР	Министерство на иновациите и растежа
МОН	Министерство на образованието и науката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството

МС	Министерски съвет
МСП	Малки и средни предприятия
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МФ	Министерство на финансите
НАП	Национална агенция за приходите
НИРД	Научноизследователска и развойна дейност
НОИ	Национален осигурителен институт
ОИСР	Организация за икономическо сътрудничество и развитие
ПКИП	Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“
ПНИИДИТ	Програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация
пр. п.	Процентни пунктове
ПРЧР	Програма за развитие на човешките ресурси
ПЧП	Публично-частно партньорство
СТО	Световна търговска организация
УЧР	Управление на човешките ресурси
ФМФИБ	Фонд мениджър на финансови инструменти в България АД (Фонд на фондовете)
ЧР	Човешки ресурси
G2G	Взаимодействие между структурите на държавното управление (G2G)
GEM	Глобален предприемачески мониторинг (GEM)
SBA	Законодателен акт за малкия бизнес в Европа (Small Business Act)

Въведение

В рамките на Европейски съюз (ЕС) малките и средните предприятия (МСП) осигуряват заетост на над 100 милиона души и произвеждат повече от половината БВП в Европа. В България МСП допринасят за 75,4% от заетите и за 65,5% от добавената стойност в икономиката през 2024¹. Те имат голямо значение за растежа и конкурентоспособността на европейската и българската икономика. По принцип, МСП се считат за източник на иновативни решения в отговор на предизвикателствата, свързани с изменението на климата и ефективното използване на ресурсите.

Ето защо развитието на българските МСП има съществено значение за определяне на насоките на бъдещите политики в тяхна подкрепа. Разнообразието на МСП по отношение на използваните бизнес модели, размера на предприятието, продължителността на съществуване и сектора на дейност неизбежно води до различни потребности, свързани с растежа на МСП и увеличаването на тяхната конкурентоспособност, дигитализация и устойчивост.

Национална стратегия за малките и средните предприятия определя рамката на политиките за МСП в периода 2021 г до 2030 г. За тази цел са проведени два задълбочени анализа на състоянието на МСП в България: през 2020 г. от PwC, разработен в рамките на проект по Инструмента за техническа помощ и през 2024 г. от Института за икономически изследвания на БАН в рамките на извършената междинна оценка за целите и нуждите на Министерство на икономиката и индустрията (МИИ).

Състоянието и динамиката на развитието на МСП е изследвано в периода 2018-2023 г. с цел да се предостави аналитична и основана на доказателства база за разработването на стратегическия документ. За някои области динамиката в развитието на МСП в България е проследена през и за по-дълъг период, а стандартните статистически показатели за сектора, публикувани от Евростат и НСИ, са допълнени от:

- информация от база данни на Министерството на икономиката и индустрията за МСП в България през 2022 г.;

---

¹ Европейска комисия, 2024. *SME Performance Review за 2024 г. към Законодателния акт за малкия бизнес в Европа (SBA)*. Брюксел: Европейска комисия.

- междинна оценка на „Националната стратегия за малките и средните предприятия“ 2021-2027 изготвена от Института за икономически изследвания към Българската академия на науките;
- Доклад на Енрико Лета „Нещо много повече от пазар“ и заключенията на Съвета „Единен пазар в полза на всички“, одобрени от Съвета (конкурентоспособност) на 24 май 2024 г.;
- Доклад на Марио Драги за бъдещето на европейската конкурентоспособност и Компас на конкурентоспособността на ЕС от 29 януари 2025 г.;
- нови доклади по въпросите на развитието на МСП, публикувани от или в рамките на установени международни институции и инициативи - Европейска комисия (ЕК), Законодателен акт за малкия бизнес в Европа (SBA), Глобален предприемачески мониторинг (GEM), Европейска инвестиционна банка (ЕИБ), Европейска централна банка (ЕЦБ) и др.;
- утвърдени и най-нови академични проучвания по въпросите на развитието на МСП.

Едни от основните тенденции по отношение на българските МСП, наблюдавани през периода 2008-2023 г. включват:

- В периода след приемането на България в ЕС (2008-2022 г.), общият брой на предприятията в страната се увеличава от 323 хил. на повече от 449 хил. броя. През три от годините (2010, 2011. и 2020 г.) се наблюдава намаление, което е свързано с последствията от финансовата криза от 2009 г. и COVID-19 пандемията. През останалото време общият брой на предприятията се увеличава, като най-чувствително е увеличението през 2009 и 2022 г.

През последните 15 години общият брой на нефинансовите предприятия в България от всички икономически дейности, с изключение на сектори К, О, Т и U, се увеличава от 323 хил. на повече от 448 хил. предприятия, благодарение единствено на микропредприятията.

- Общият брой на заетите лица в нефинансовите предприятия в българската икономика през последните 15 години остава почти същия – 2219 хил. души през 2008 г. и 2220 хил. души през 2022 г. През годините обаче се наблюдават значителни промени. През 2009-2012 г. се наблюдава непрекъснато намаление на заетите (общо с почти 170 хил. души). През

следващите години заетостта почти се възстановява (достигайки 2210 хил. души през 2019 г.). През 2020 г. отново намалява с около 120 хил. души, последвана отново от растеж, който е значителен през 2022 г.

Наблюдава се съществена разликата в протичането и последствията от двете кризи. След финансовата криза съкращението на заетите лица продължава 4 години, а след това възстановяването е много бавно и дори след 7 години все още не е достигнато предкризисното равнище на заетост. При кризата, свързана с COVID-19 пандемията, възстановяването е много бързо и 2022 г. не само надминава предкризисната 2019 г., но, макар и с малко (830 заети лица), надминава и най-добрата 2008 г.

Различните размерни структури на заетите в икономиките на страните-членки на ЕС отразяват различни модели на икономическо развитие и различна икономическата политика. Това обяснява защо Гърция и Португалия имат най-висок дял на заетите в микропредприятия, а Германия, Швеция, Франция, Нидерландия, Ирландия и Белгия – в големи предприятия.

- Малките и средните предприятия в България са създали 10.5 млрд. евро добавена стойност през 2011 г. , която се увеличава на 18.7 млрд. евро през 2018 г. и 26 млрд. евро през 2021 г. Това е 59.2% от добавената стойност, създадена от предприятията в България през 2011 г. и съответно 63.9% през 2018 г. и 63.7% през 2021 г.

Предприятията от всички размерни групи на МСП увеличават създадената в тях добавена стойност през всяка година от последните 11 години, за които Евростат разполага с данни. Големите предприятия регистрират намаление през 2012 и 2013 г. и символично увеличение през 2020 г. През 2020 г., когато икономиката на България е най-силно засегната от COVID-19 пандемията, увеличението във всички групи предприятия е малко, но положителната тенденция се запазва. През 2020 г. се наблюдава намаление на броя на заетите лица във всички размерни групи. Затова увеличението на добавената стойност през 2020 г. е още по-важно. Този резултат може да бъде разглеждан като свидетелство за успеха на мерките за подпомагане на предприятията по време на COVID-19 пандемията.

Запазват се регионалните различия:

- През 2022 г. 60% от предприятията са концентрирани в пет области (София-град, Пловдив, Варна, Бургас и Благоевград).
- През 2022 г. 41,1% от предприятията са в Югозападния район (където само София-град има 30,7% от общия брой на предприятията в страната).
- Най-слабо развит е Северозападният район, с дял от 6,7% от броя на активните

МСП.

Анализът на ключовите индикатори за представяне на МСП показва, че в българската икономика се извършват естествени процеси, които водят до усъвършенстване на структурата и приближаването ѝ до тази на по-развитите икономики. Тези процеси могат да бъдат подпомогнати и ускорени с политики за създаване на условия за предприемаческа активност, мотивирана от възможностите по отношение на броя и заетите лица в микропредприятията и за развитие на високотехнологични производства и интензивни на знания услуги за повишаване на добавената стойност.

Политиката на подпомагане на развитието на МСП трябва да се съобразява с националната и регионалната специализация и да бъде насочена към развитие на отраслите и дейностите, в които България и нейните региони имат конкурентни предимства. Друга насока на политиката към МСП е подпомагане на развитието на отрасли и дейности, базирани на знание и с висока добавена стойност. И двете насоки на политиката към МСП са застъпени в Националната стратегия за МСП и чрез промяната в отрасловата структура може да се следи за нейното изпълнение.

Националната стратегия за малките и средните предприятия 2021-2030 представлява средносрочен стратегически документ, очертаващ визията на страната за подкрепа на малките и средните предприятия, разработена съгласно с чл. 5, ал. 1 от Закона за малките и средните предприятия и Законодателния акт за малкия бизнес в Европа (SBA) от 2008 г. Тя е в съответствие със Стратегия за МСП в устойчива и цифрова Европа, Новата индустриална стратегия за Европа и Стратегия за опростяване, безпрепятствено функциониране и укрепване на единния пазар, които определят общата рамка на политиката на ЕС за МСП.

Стратегията ще бъде реализирана съгласно механизма в съответствие със Закона за малките и средните предприятия посредством План за действие (Приложение I) и годишни програми, които се приемат от министъра на икономиката и индустрията. Изпълнението на годишните програми се отчита чрез годишни доклади за изпълнение.

Дефиницията за МСП е посочена в чл. 3 и чл. 4 на Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП).

Стратегическа рамка

Стратегическите цели в Националната стратегия за МСП за периода 2025-2030 г. се основават на постигнатия напредък в периода 2021- 2024 г., както и на идентифицирания потенциал за растеж на МСП и определени предизвикателства и движещи фактори за тяхното развитие. Основни фактори за конкурентоспособността на МСП са достъпа до пазари, достъпа до финансиране, използването на ИКТ решения и дигитализация на процесите, наличието на квалифицирани кадри и ефективното екологосъобразно използване на ресурси. Част от факторите за създаването и растежа на МСП са свързани с наличието на информация и знания, както и използването на иновативни технологии на глобално и местно равнище. Ефективен начин за подобряване на достъпа до тях е участието в обединения по веригата на стойността, сред които клъстери от предприятия, кооперативи, производствени сдружения и др., което също представлява двигател за развитието на съответния сектор.

Националната програма за развитие България 2030 поставя основите за изграждане на конкурентоспособна нисковъглеродна икономика през следващите десет години в страната като дефинира три оси на развитие за следващото десетилетие: 1. Иновативна и интелигентна България; 2. Зелена и устойчива България; и 3. Свързана и интегрирана България. Тези цели следва да се постигнат чрез насърчаване, развитие и реализиране на иновации в икономиката, привличане на инвестиции и човешки капитал. В съответствие с тази рамка, областите на въздействие, мерките и действията, заложи в Национална стратегия за МСП за периода 2025-2030 г. са насочени към създаване на среда, в която се увеличава ключовата роля на българските МСП.

Същевременно структурата, мерките и дейностите, заложи в Стратегията, съответстват на Стратегията на Европейската комисия за МСП в устойчива и цифрова Европа, изградена върху три основни стълба:

1. Изграждане на капацитет и подкрепа за прехода към устойчиво развитие и дигитализация;
2. Намаляване на регулаторната тежест и подобряване на достъпа до пазари; както и
3. Подобряване на достъпа до финансиране.

Настоящият документ отразява също и приоритетите, заложи в Европейската зелена сделка и в Плана за действие на ЕС за кръговата икономика, както и в други, свързани европейски и

национални стратегически документи, посочени в отделните части на Стратегията.

Визия

Основната цел на настоящия стратегически документ е да се подкрепят българските малки и средни предприятия в усилията им да бъдат по-конкурентоспособни, дигитализирани, устойчиви и експортно ориентирани предприятия, които да произвеждат стоки и услуги с висока добавена стойност.

Стратегически цели

I. Повишена конкурентоспособност

Малките и средните предприятия се сблъскват с все по-силна конкуренция в световен и регионален мащаб, поради което ключово значение за успеха им имат преди всичко тяхната гъвкавост, иновативност и подходът им за развиване на знания и умения. Броят на конкуриращите се предприятия, както за съществуващи, така и за нови пазари нараства постоянно, едновременно с което се променя непрекъснато и търсенето на пазара. Същевременно, предпочитанията на потребителите и пазарните стандарти стават все по-комплексни и се превръщат във все по-големи

предизвикателства, а скоростта на промените увеличава натиска върху предприятията. В наши дни конкурентните предимства зависят от множество фактори, сред които цената далеч не е най-определящият, тъй като трябва да се постигне баланс между нея и фактори като качество, популярност на търговската марка, социална отговорност, екологични изисквания към стоките/услугите и производствените процеси. Интензивното въвеждане на нови продукти и процеси, по-бързите и иновативни промени в продуктовия дизайн, намалените производствени цикли и вериги, по-високото качество и по-голямото масово производство, нарастващите изисквания за социално-отговорно производство и потребление, както от страна на потребителите, така и от страна на партньорите по веригите на стойността, по-голямата необходимост от точност на доставките характеризират средата, в която МСП оперират. Именно поради това потенциалният им растеж силно зависи от тяхната конкурентоспособност, която на свой ред би осигурила по-висок темп на икономически растеж на цялата икономика.

Показатели: Икономически растеж (процентно увеличение на реалния БВП). Нарастване на добавената стойност, генерирана от МСП.

II. Специализация във високотехнологични производства и интензивни на знания услуги

Размерните структури по икономически дейности значително се различават една от друга и от средната за страната, защото технологиите и минималните ефективни размери във всеки отрасъл или дейност са различни. Няма отрасли и икономически дейности с една и съща размерна структура. Икономически дейности като Хотелиерство и ресторантьорство, Търговия и ремонт, Селско и горско стопанство и Професионални дейности, се характеризират с преобладаваща заетост в микропредприятията. В други отрасли и дейности – Добивната промишленост, Енергетиката и ВиК услугите, Транспорт, Информационни и комуникационни услуги, преобладава заетостта в големите предприятия.

Отраслите и дейностите с най-голям потенциал да променят размерната структура на заетите към увеличаване на дела на заетите в микропредприятия са Селско стопанство, Хотелиерство и ресторантьорство и Търговията. Развитието на тези отрасли и икономически дейности се предопределя основно от природни, културни и исторически особености.

Различните размерни структури на заетите в икономиките на страните-членки на ЕС отразяват различни модели на икономическо развитие и различна икономическата политика. Това обяснява защо Гърция и Португалия имат най-висок дял на заетите в микропредприятия, а Германия,

Швеция, Франция, Нидерландия, Ирландия и Белгия – в големи предприятия.

Политиката на подпомагане на развитието на МСП трябва да се съобразява с националната и регионалната специализация и да бъде насочена към развитие на отраслите и дейностите, в които България и нейните райони имат конкурентни предимства. Специален акцент следва да се постави върху подпомагане на развитието на отрасли и дейности, базирани на знание и с висока добавена стойност. Това би довело до увеличаване на дела на МСП във високотехнологичните икономически дейности и в тези предоставящи услуги с интензивно използване на знания.

Показател: Дял на МСП във високотехнологичните икономически дейности и в тези, предоставящи услуги с интензивно използване на знания от общия брой предприятия.

III. Регионално равенство

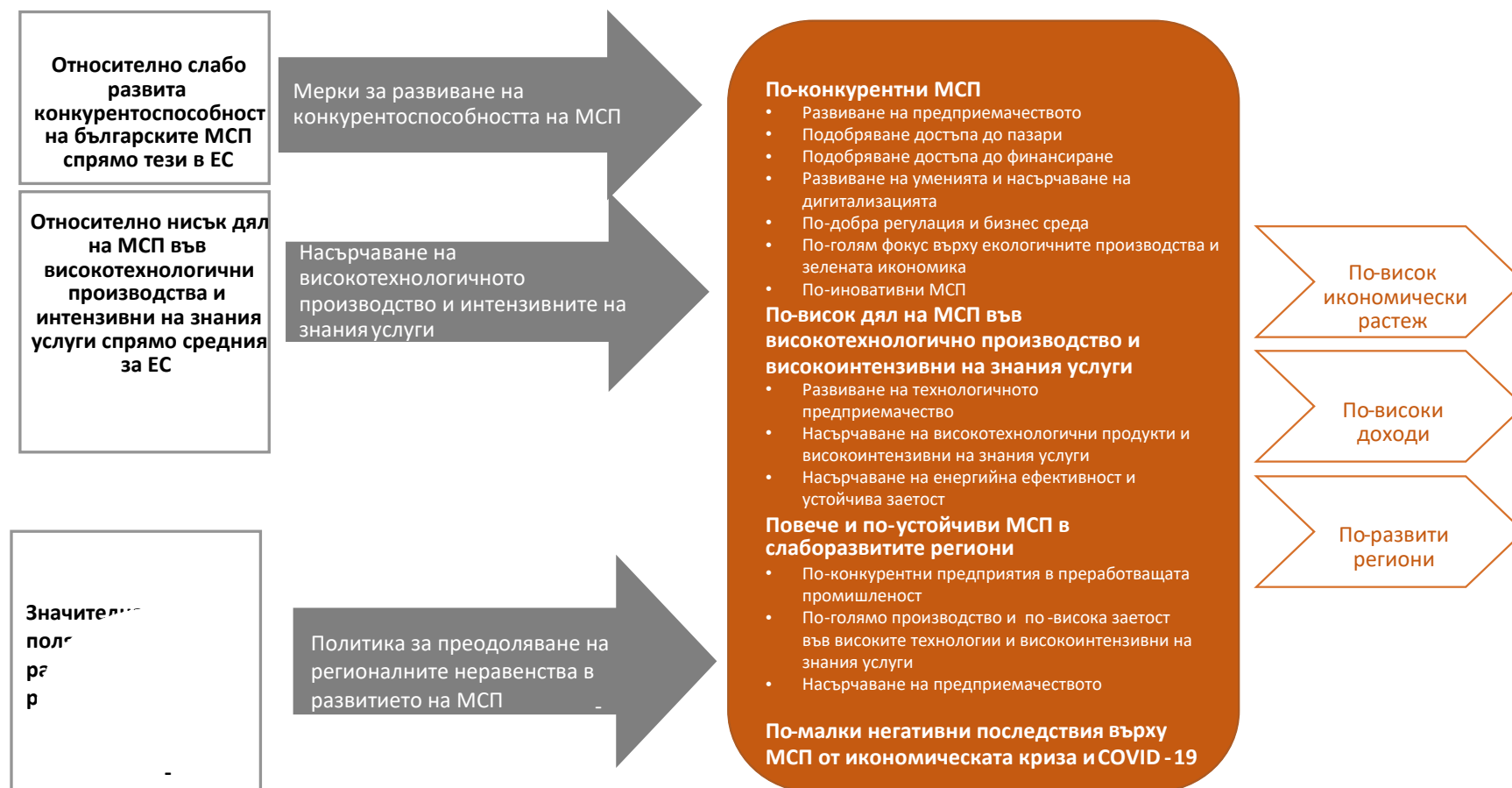
Като цяло МСП както в индустрията, така и в сектора на услугите са разположени предимно в област София-град. Други сравнително развити области са Пловдив, Варна и Благоевград. Така очертаната регионална секторна концентрация на МСП е показателна за нуждата от целенасочени интензивни интервенции за насърчаване на развитието на сектора на МСП във всички останали 24 по-слабо развити области на страната.

Показател: По-високи нива на регионалния БВП.

„Националната стратегия за малките и средните предприятия“ 2025-2030 г. включва шест приоритета, всеки от които съдържа конкретни стратегически цели в подкрепа на МСП по пътя към превръщането на България в по-привлекателно място за започване на малък бизнес, развитието и бързото му разрастване, като същевременно страната е активен участник на Единния европейски пазар.

С цел да отчете съществуващите различия в страната, “Националната стратегия за малките и средните предприятия” 2025 – 2030 г. обхваща секторните и регионалните измерения на икономиката.

Логическа рамка на документа

Области на въздействие и мерки

Приоритет 1: Предприемачество

Предприемачеството допринася за заетостта, благоденствието, конкурентоспособността и икономическия растеж. Насърчаването на предприемачеството и създаването на стартиращи предприятия е от решаващо значение за развитието и конкурентоспособността на българската икономика както на национално, така и на регионално ниво. Анализът на ключовите индикатори за представяне на МСП показва, че в българската икономика се извършват естествени процеси, които водят до усъвършенстване на структурата и приближаването ѝ до тази на по-развитите икономики, но резултатите на страната в областта на предприемачеството все още са под средните за ЕС. Това обуславя и предприемането на интензивни политически мерки в подкрепа на насърчаването и развитието на предприемачеството. Политиката на подпомагане на развитието на МСП трябва да се съобразява с националната и регионалната специализация и да бъде насочена към развитие на отраслите и дейностите, в които България и нейните региони имат конкурентни предимства. Тези процеси могат да бъдат подпомогнати и ускорени с политики за създаване на условия за предприемаческа активност, мотивирана от възможностите по отношение на броя и заетите лица в микропредприятията и за развитие на високотехнологични производства и интензивни на знания услуги за повишаване на добавената стойност.

Основният индикатор за резултат е един от най-важните показатели на бизнес демографията - коефициентът на оцеляване на новосъздадените предприятия (Survival rate). Той показва какъв процент от създадените предприятия преди определен брой години са оцелели до днес. Използва се Survival rate 5, защото 5-годишният период дава възможност да се отсеят случайните, конюнктурни фактори, които могат да доведат до смъртта на някои от предприятията. С голяма доза увереност може да се твърди, че предприятия, които са оцелели през първите 5 години, са се настанили трайно на пазара.

Коефициентът на оцеляване на предприятията в България (45%) е много близък до средния за

ЕС-27. Базовата стойност на индикатора е 43% за 2022 г. Целта за 2030 г. е той достигне средния за ЕС коефициент на оцеляване от 45%.

Вторият основен индикатор за резултат в този приоритет е делът на на стартиращите предприятия. Той представлява дела на новородените предприятия от всички предприятия за съответната година. Този индикатор е конюнктурен и се влияе от различни фактори, но е показателен за икономическата среда. Базовата стойност за 2022 г. е 10%, целевата стойност за 2030 г.: 10.6%

Област на въздействие 1.1 Насърчаване на предприемаческата екосистема

Идентифицирани потребности	Необходимост от мерки за подпомагане на предприемаческата екосистема. Необходимост от по-ефективна подкрепа на предприемачеството.
Стратегическа цел	Предприемаческата екосистема да насърчава конкурентоспособността и да спомага за преодоляване на регионалните различия, като същевременно насърчава растежа и последващото развитие на МСП.
Специфични цели	По-ефективно насърчаване на организации за подкрепа на МСП на регионално ниво.
Връзки със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа. Нова индустриална стратегия за Европа. Европейска зелена сделка. Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, ПЗ
Очаквани резултати	Брой МСП, получили подкрепа от предприемаческата екосистема. Ръст на годишна база на броя новосъздадени стартиращи предприятия. Увеличаване на привлечените инвестиции от стартиращи и

	разрастващи се предприятия.

Мерки:

- 1) Подкрепа за акселератори и бизнес инкубатори, по възможност ръководени от международно признати мрежи на акселератори и инкубатори, с цел трансфер на добри практики от други страни. Подкрепа за организации в подкрепа на МСП като национално представителни работодателски организации, браншови организации и др.
- 2) Подкрепа за мероприятия, конференции, семинари, бизнес срещи между стартиращи предприятия и инвеститори и други инициативи за насърчаване на предприемачеството и бизнес комуникациите на регионално и местно ниво.
- 3) Насърчаване растежа на МСП и стартиращи компании чрез пазара beam на Българската фондова борса.

Област на въздействие 1.2 Насърчаване на обучението по предприемачество в училищата и предприемаческата трансформация на българските висши училища

Идентифицирани потребности	Необходимост от подобряване на качеството и въвеждане на обучение по предприемачество във всички области на формалното образование на предучилищно, основно, средно и висше образователно ниво. Необходимост от осигуряване на високо качество на преподаването и обучението по предприемачество в сътрудничество с бизнеса, вкл. устойчиви и висококачествени извънкласни дейности в областта на предприемачеството на всички образователни нива. Необходимост от насърчаване участието на бизнеса в образователния процес.
Стратегическа цел	Предприемаческата екосистема да осигурява условия за бързо и лесно стартиране на бизнес и удовлетвореност от реализацията на предприемачески идеи.

Специфични цели	Осигуряване на високо качество на преподаването и обучението по предприемачество чрез сътрудничество с бизнеса. Увеличаване на броя и подобряване на качеството на курсовете и учебните програми по предприемачество в българските висши училища. Увеличаване на броя на студентите, които участват в обучение по предприемачество в българските висши училища. Участие на българските висши училища в подобряването и развитието на предприемаческа екосистема. Формиране на предприемаческо мислене сред учащите чрез поставяне на конкретни практически задачи и казуси. Увеличаване на броя на извънкласните дейности в областта на предприемачеството на всички образователни нива.
Връзки със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Приоритет 1. Образование и умения на Национална програма за развитие България 2030. Стратегията за развитие на висшето образование 2021-2030 г.
Очаквани резултати	Увеличаване на предприемаческите намерения и участието на бизнеса в образователния процес.. Повишаване на самоувереността на предприемачите в собствените им умения. Брой проекти и инициативи за насърчаване на обучението по предприемачество за ученици и студенти. Брой ученици и студенти, участващи в проекти и инициативи за насърчаване на обучението по предприемачество.

Мерки:

- 1) Подкрепа за създаването и функционирането на структури за подпомагане на предприемачеството в българските висши училища като бизнес инкубатори, акселератори, центрове по предприемачество и др.

- 2) Подкрепа за осигуряване на курсове за обучение по предприемачество в учебните програми по природни науки, технологии, инженерство и математика (STEM), изкуства и други области на обучение във висшето образование.
- 3) Насърчаване създаването на тренировъчни предприятия от ученици и студенти, които се обучават на практика как да развиват предприемаческите си идеи в бизнес. Разработване на актуални методологии за провеждане на курсове за обучение по предприемачество чрез практически занятия.

Област на въздействие 1.3 Подкрепа за стартиращи предприятия

Идентифицирани потребности	Необходимост от подобряване на бизнес средата за създаване и функциониране на нови предприятия. Необходимост от подобряване на бизнес средата за растеж на предприятията.
Стратегическа цел	Предприемаческата екосистема да осигурява условия за бързо и лесно стартиране на бизнес и удовлетвореност от реализацията на предприемачески идеи.
Специфични цели	Увеличаване на дела на стартиращите предприятия и привлечените от тях инвестиции. Увеличаване на дела на новосъздадените високотехнологични предприятия. Увеличаване на дела на новосъздадените иновативни предприятия. Увеличаване на дела на новосъздадените предприятия с интензивно използване на знания.
Връзки със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа. Политическата програма „Цифрово десетилетие“ на Европа Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 П 3.2
Очаквани резултати	Увеличаване на броя на стартиращите предприятия. Увеличаване на броя на регистрираните патенти и извършените

	предварителна диагностика на интелектуална собственост.

Мерки:

- 1) Преглед на регулаторната рамка за започване на бизнес.
- 2) Въвеждане на мерки за стартиращи предприятия, които търсят разрастване на дейността си на международни пазари - предоставяне на информация за пазари, консултации, маркетинг и менторски услуги по въпросите на интернационализацията.
- 3) Разработване на нови продукти и тестване на прототипи в лаборатории.
- 4) Предоставяне на услуги за бизнес образование, консултиране и менторство, с цел подготовка за потенциален инвеститорски интерес.
- 5) Насърчаване и подпомагане на МСП за регистрация на интелектуална собственост.
- 6) Подобряване на условията за правене на бизнес за стартиращи предприятия.

Област на въздействие 1.4 Насърчаване на ключови видове предприемачество

Идентифицирани потребности	Необходимост от подкрепа на различни видове предприемачество с висок потенциал за положително въздействие върху регионалното развитие на българската икономика, по-конкретно високотехнологично предприемачество, младежко предприемачество, женско предприемачество и семеен бизнес. Необходимост от специфична целенасочена подкрепа за социалното и приобщаващото предприемачество. Необходимост от специфични мерки за подкрепа на семейното предприемачество, вкл. по-добър достъп до финансиране.
Стратегическа цел	Насърчаване на предприемаческата дейност с потенциално голямо влияние върху икономическото и социалното развитие.
Специфични цели	Увеличаване на дела на семейните предприятия от второ и трето поколение.

	Увеличаване на дела на социалните предприятия. Увеличаване на дела на женската и младежката предприемаческа активност. Увеличаване на дела на предприемаческата активност сред възрастните хора. Увеличаване на дела на новите технологични предприятия.
Връзки със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Политика на МТСП за насърчаване на предприемачеството. Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, П 3.2.
Очаквани резултати	Увеличаване на предприемаческата активност. Увеличаване на подпомогнатите предприятия/предприемачи.

Мерки:

- 1) Подкрепа за наследяването на семейни предприятия чрез провеждане на семинари, обучения и консултации по въпросите на наследяването на семейния бизнес. Финансови инструменти (напр. схеми за гарантиране на заеми, микрокредити, хибридни инструменти) за осигуряване на достъп до финансиране на семейните предприятия.
- 2) Подкрепа за желаещите да стартират самостоятелно или заедно стопанска дейност (безработни: жени, младежи, възрастни хора, и чужденци, ползващи се от временна закрила по Закона за убежището и бежанците).
- 3) Финансови инструменти (напр. схеми за гарантиране на заеми, микрокредити, хибридни инструменти) в допълнение с менторство, коучинг и консултантски услуги за задоволяване на различните потребности на социалните предприемачи.
- 4) Насърчаване на предприемачество сред студенти и докторанти.

Област на въздействие 1.5 Подкрепа за занаятчийството, предприемачеството в селските райони и творческите индустрии, вкл. на регионално ниво

Идентифицирани потребности	Необходимост от специфична целева подкрепа за занаятчийството, предприемачеството в селските райони и творческите индустрии. Необходимост от специфична целева подкрепа за предприемачеството на регионално ниво.
Стратегическа цел	Предприемаческата екосистема да насърчава конкурентоспособността и да спомага за преодоляване на регионалните различия, като същевременно насърчава растежа и последващото развитие на МСП.
Специфични цели	Увеличаване на дела на занаятчийството, предприемачеството в селските райони и творческите индустрии. Повишаване на нивото на предприемаческа активност на местно ниво.
Връзки със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Министерство на земеделието, храните и горите Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г. Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони
Очаквани резултати	Увеличаване на предприемаческата активност. Брой реализирани инициативи и проекти.

Мерки:

- 1) Безвъзмездно финансиране и финансови инструменти за насърчаване на технологичния и екологичен преход на селското стопанство.
- 2) Безвъзмездно финансиране и финансови инструменти за задоволяване на различните потребности на предприемачите и новосъздадените предприятия в селските райони.
- 3) Проекти и мерки за насърчаване на занаятчийството и предприемачите в творческите

индустрии.

Приоритет 2: Достъп до пазари

Достъпът до пазари и интернационализацията са ключово-определящи фактори за конкурентоспособността на МСП. Днес световната икономика предоставя множество възможности на малките и средните предприятия да използват наличната информация за проучване на нови продукти, знания и стратегии за навлизане на пазара.

Българските МСП са изправени пред предизвикателства като намаляването и застаряването на населението, както и сравнително ниските нива на доходи, които на свой ред водят до малки по размер местни пазари и ограничени вътрешни възможности за растеж на предприятията. Въпреки доброто си представяне спрямо средноевропейското, българските предприемачи споделят и редица основни пречки пред развитието на интернационализацията, свързани с квалификация, ниво на конкурентоспособност на предприятията и липса на информация за чуждестранните пазари. Сред водещите фактори за увеличаване на интернационализацията на българските предприятия в последните години са развитието на дигиталните средства за комуникация. Проблем е ниското ниво на използване на тези средства за електронна търговия. Тези ограничения налагат прилагането на набор от политики и мерки за ефективно насърчаване на интернационализацията и достъпа до пазари на българските МСП.

Предприемачите могат да ползват множество български и европейски инструменти за повишаване на интернационализацията на техните предприятия. Изпълнителна агенция за насърчаване на малки и средни предприятия в България развива портала „Експортен хъб“. Той предоставя подкрепа за реализиране на международни контакти чрез участие в световни изложения, предоставя обучение на кадри за експортни дейности и др. На европейско ниво се поддържат инструменти от различен тип – портали за обща информация при реализиране на външнотърговски сделки (Access2Markets, eCertis, eTranslation), портали за осигуряване на капитали (Access2Finance, InvestEU, Фонд за МСП Ideas Powered for Business), портали за обучение („Еразъм за млади предприемачи“, Европейска платформа за сътрудничество между клъстери), портали за иновации (Мрежа от европейски цифрови иновационни центрове), портали за обществени поръчки (TED eTendering). Тези инструменти дават възможност за интернационализация и развитие на българските МСП.

Индикаторите за резултат са актуализирани съгласно препоръките от Междинната оценка. Основният индикатор за резултат отчита дела на МСП с трансгранични продажби онлайн и се измерва ежегодно съгласно Индекса на цифровата икономика и общество (DESI). Съгласно отчетните данни за 2024 г. той възлиза на 6.68% от трансграничните продажби, като целевата стойност за 2030 е определена на 10.86%, което е средния за ЕС дял през 2021 г.

Вторият основен индикатор за резултат е дялът на МСП, извършващи продажби онлайн. Съгласно отчетните данни за 2024 г. той възлиза на 12.7%, като се запазва целевата стойност за 2030 е определена на 16.58%, представляваща средния за ЕС дял на МСП, продаващи онлайн през 2021 г.

Област на въздействие 2.1 Насърчаване на интернационализацията на МСП

Идентифицирани потребности	Необходимост от улесняване на достъпа за МСП до Единния пазар на ЕС и външните пазари. Необходимост от повишаване на осведомеността и възможностите на МСП за осъществяване на експортна и импортна дейност.
Стратегическа цел	Българските МСП да повишават нивото си на интернационализация и готовността си за подготовка и започване на експортна дейност. Българските МСП да се възползват от ефективно планиране, комуникация и възможности за публична подкрепа на МСП за мероприятия за насърчаване на търговията.
Специфични цели	Увеличаване на конкурентоспособността на МСП и на дела на българските МСП на Единния европейски пазар и на международните пазари. Развитие на Експортен хъб България за насърчаване на интернационализацията на МСП.
Връзки със съответните стратегически документи и	Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа.

политики за интервенции	Нова индустриална стратегия за Европа. Цифрова трансформация на България за периода 2024-2030 г. Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, П 3.2.
Очаквани резултати	Увеличаване на дела на МСП в експорта на България на европейския и световните пазари. Повишен капацитет на МСП за представяне на техните стоки и услуги в чужбина.

Мерки:

- 1) Продължаващо развитие и поддръжка на Експортен хъб България, по-специално на неговата дигитална платформа, за предоставяне на информация за: i) възможности за подкрепа, публични и други институции; ii) актуална пазарна информация за маркетингови проучвания на външни пазари; iii) международни и регионални търговски панаири и изложения; iv) прилагане на комбинирани мерки за подкрепа като част от насърчаването на интернационализацията, които позволяват едновременно подкрепа на съответните МСП за технологично развитие, дигитализация, разработване на нови продукти и формиране на умения.
- 2) Подготовка и провеждане на информационни кампании, посветени на интернационализацията на МСП.
- 3) Изпълнение на маркетингови мерки и подкрепа на МСП за разработване и подготовка на промоционални материали за международни и регионални търговски панаири.
- 4) Подкрепа по Програма „Експортно финансиране“ на Българската банка за развитие.

Област на въздействие 2.2 Подкрепа на МСП за участие в мероприятия за насърчаване на търговията

Идентифицирани потребности	Необходимост от единна точка за информация относно възможностите за подкрепа, публични и други институции,

	информационни кампании по въпросите на интернационализацията. Необходимост от подобряване на процеса на планиране, комуникация и организация по отношение на мероприятия за насърчаване на търговията с участието на МСП.
Стратегическа цел	Българските МСП да повишат нивото си на интернационализация и готовността си за подготовка и започване на експортна дейност. Българските МСП да се възползват от ефективно планиране, комуникация и възможности за публична подкрепа на МСП за мероприятия за насърчаване на търговията.
Специфични цели	Продължаващо развитие на Експортен хъб България за насърчаване на интернационализацията на МСП. Увеличаване на дела на интернационализираните МСП.
Връзка със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа. Нова индустриална стратегия за Европа. Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, П 3.2
Очаквани резултати	Увеличаване на дела на МСП, които рекламират своите стоки и услуги на международни пазари. Увеличаване на броя на МСП, които използват Експортен хъб България.

Мерки:

- 1) Изготвяне на годишни програми от ИАНМСП в съответствие с националните и регионалните приоритети, определени в Стратегията, и с предложенията на заинтересованите страни за участие на МСП в търговски панаири и големи събития.
- 2) Провеждане и/или подкрепа на МСП за участие в международни търговски панаири, бизнес конференции и бизнес срещи в България.
- 3) Подкрепа за участие на МСП в международни панаири, търговски изложения и бизнес

конференции в чужбина.

- 4) Подкрепа за мероприятия с акцент върху МСП, организирани от браншови организации, асоциации на МСП и стартиращи предприятия, бизнес клъстери, неправителствени организации и др.
- 5) Участие на МСП в официални бизнес делегации и търговски мисии.

Област на въздействие 2.3 Специфична подкрепа за МСП с висок експортен потенциал

Идентифицирани потребности	Необходимост от модерно технологично развитие, дигитализация, формиране на умения и разработване на нови продукти от МСП с висок експортен потенциал за допълнително насърчаване на тяхната интернационализация и експортна дейност.
Стратегическа цел	Българските МСП да повишат нивото си на интернационализация и готовността си за подготовка и започване на експортна дейност. Българските МСП да се възползват от ефективно планиране, комуникация и възможности за публична подкрепа на МСП за мероприятия за насърчаване на търговията.
Специфични цели	Насърчаване на износа на МСП.
Връзка със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа. Нова индустриална стратегия за Европа. Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, П 3.2
Очаквани резултати	Увеличаване на дела на МСП, извършващи износна дейност.

Мерки:

- 1) Разработване на инструмент за самооценка на експортния потенциал.

Област на въздействие 2.4 Подкрепа за развитие на електронната търговия

Идентифицирани потребности	Необходимост от технологично развитие и дигитализация, вкл. прилагане на решения за електронна търговия.

Стратегическа цел	Българските МСП да имат по-добър достъп до вътрешния, трансграничните и международните пазари, вкл. информация за тяхното развитие, и да използват електронната търговия като начин за достъп до нови пазари.
Специфични цели	Насърчаване на МСП да използват електронна търговия.
Връзка със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа. Нова индустриална стратегия за Европа. Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, П 3.1
Очаквани резултати	Увеличаване на дела на МСП, които извършват продажби онлайн. Увеличаване на дела на МСП, които използват ИКТ решения за електронна търговия, промотиране и дистрибуция.

Мерки:

- 1) Разработване и използване на уеб платформи за електронна търговия от МСП като неразделна част от дигиталната платформа на Експортен хъб България.
- 2) Подкрепа на МСП за въвеждане в дейността и използване на решения за електронна търговия – уебсайтове, електронни разплащания, мобилни приложения, решения за интернет сигурност, съхраняване на данни и др.
- 3) Подкрепа на МСП за въвеждане на аналитични решения, базирани на големи бази данни (big data), автоматизация и изкуствен интелект и др., с цел възползване от предимствата на електронната търговия.

Приоритет 3: Достъп до финансиране

В сравнение с големите предприятия, МСП обикновено изпитват затруднения с намирането на финансиране, тъй като финансовите институции считат, че инвестирането в тях е по-рисково. Лесният достъп до финансиране е изключително важен за устойчивото им развитие. Въпреки че МСП традиционно се сблъскват с редица предизвикателства при достъпа до финансиране, данните от проучването SAFE за 2024 г. показват положителна промяна в тази насока. Повече от половината участници в анкетата споделят, че успешно са получили финансиране чрез краткосрочни кредитни инструменти, търговски кредит или банков заем и не срещат затруднения при осигуряването на средства. Значителна част от предприятията твърдят, че се чувстват уверени в комуникацията с банкови институции, а 78% от анкетираните посочват банковите заеми като предпочитан вариант за външно финансиране. Това свидетелства за засилване на доверието към традиционните източници и институции, които ги предоставят. Ограниченията при финансирането обаче продължават да съществуват за голяма част от бизнеса. Най-често посочваните пречки са високите лихвени проценти, прекомерната административна тежест и липсата на достатъчно обезпечение или гаранция. Ето защо е необходимо да се развият мерки и политики, които насърчават достъпа до финансиране за МСП не само чрез банки, но и чрез диверсифициране на финансовите инструменти - банкови кредити, кредитни линии, овърдрафт и др., микрокредитиране, алтернативни форми на финансиране, рисково и дялово финансиране, както и достъп до национални, европейски и международни програми за финансиране на МСП.

Един от основните показатели за резултат е дялът на предприятията, които са използвали или биха използвали грантове или субсидирани банкови заеми като източник на финансиране. Показателят се измерва периодично в проучването на EK Survey on the access to finance of enterprises (SAFE). Съгласно данните от 2024 г. 36 % от предприятията са използвали или обмислят използването на такъв източник на финансиране. Целевият индикатор за 2030 г. е 37%, което представлява средната стойност за държавите от ЕС.

Вторият основен показател за резултат е дялът на МСП, които са използвали или биха използвали дялово финансиране. Съгласно резултатите от SAFE, този дял за България е 2%,

което е сравнимо с резултатите на Италия, Чехия и Испания. Целта за 2030 г. следва да е поне двойно увеличение на този показател, като достигне минимум 4% до края на 2030 г.

Област на въздействие 3.1 Финансови инструменти в подкрепа на конкурентоспособността на МСП

Идентифицирани потребности	Необходимост от осигуряване на източници на финансиране за МСП за внедряване на нови технологии, дигитализация, нови продукти, износ на стоки и услуги.
Стратегическа цел	Българските МСП, стартиращи и разрастващи се предприятия да имат достъп до различни източници на финансиране с цел повишаване на тяхната конкурентоспособност
Специфични цели	Увеличаване на дела на МСП, които инвестират във: - внедряване на нови технологии; - производство на нови продукти и услуги; - дейности, свързани с дигитализация; - износ на стоки и услуги.
Връзка със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа. Нова индустриална стратегия за Европа. Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, П 3.2
Очаквани резултати	Увеличаване на конкурентоспособността, производството и износа на МСП.

Мерки:

- 1) Насърчаване на МСП за въвеждане в производствения процес на нови и модерни технологии, дигитални решения, специализиран хардуер и софтуер
- 2) Осигуряване на безвъзмездно финансиране и финансови инструменти за технологична модернизация и производството на нови продукти и услуги.
- 3) Гаранционен продукт за МСП от Българската банка за развитие по Програма Invest EU в

качеството ѝ на Партньор по изпълнението.

Област на въздействие 3.2 Осигуряване на финансови инструменти и гаранционни схеми за инвестиционно финансиране и експортна дейност на МСП

Идентифицирани потребности	Необходимост от осигуряване на финансови инструменти – банкови кредити, кредитни линии, лизинг, гаранционни схеми по кредити - за създаване на условия за по-добър достъп до финансиране и насърчаване на инвестиции в модернизация.
Стратегическа цел	Българските МСП, стартиращи и разрастващи се предприятия да имат достъп до различни източници на финансиране с цел повишаване на тяхната конкурентоспособност.
Специфични цели	По-добър достъп до финансиране за МСП за създаване на условия за инвестиции в основен капитал, вкл. в модерни технологии.
Връзка със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа. Нова индустриална стратегия за Европа. Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, П 3.2
Очаквани резултати	Повишаване на производителността на МСП и осигуряване на тяхното устойчиво развитие. Увеличаване на дела на МСП, които са емитирали акции на Пазара за растеж на МСП (BEAM).

Мерки:

- 1) Осигуряване на различни финансови инструменти за МСП – банкови кредити, кредитни линии, лизинг, факторинг и др.
- 2) Осигуряване на гаранционни схеми за МСП от Групата на Българска банка за развитие, Национален гаранционен фонд (НГФ) и др.
- 3) Осигуряване на предекспортно и следекспортно финансиране от Българска агенция за експортно застраховане чрез финансови инструменти, които ще подкрепят

интернационализацията на МСП.

- 4) Улесняване на достъпа на МСП до капиталово финансиране чрез Българска фондова борса (БФБ) – регулиран пазар и Пазар за растеж на МСП (BEAM).

Област на въздействие 3.3 Осигуряване на финансови инструменти за микропредприятията и малките предприятия

Идентифицирани потребности	Необходимост от по-гъвкави финансови инструменти и схеми в допълнение към традиционните кредити за оборотен капитал, насочени към микропредприятията и малките предприятия. Необходимост от микрофинансиране, насочено към микропредприятията и малките предприятия.
Стратегическа цел	Българските микропредприятия и малки предприятия да имат по-лесен достъп до финансиране.
Специфични цели	Увеличаване на дела на микропредприятията и малките предприятия с достъп до банково финансиране и рисков капитал.
Връзка със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа. Нова индустриална стратегия за Европа.
Очаквани резултати	По-добър достъп до финансиране за микропредприятията и малките предприятия.

Мерки:

- 1) Популяризиране на дейността на институциите и възможностите за финансиране.
- 2) Осигуряване на микрофинансиране, кредити за оборотен капитал и преференциални инвестиционни кредити за микропредприятия и малки предприятия.
- 3) Осигуряване на инструменти за споделяне на риска, насочени към засилване на икономическата активност на микропредприятията и малките предприятия.

Област на въздействие 3.4 Подкрепа за стартиращи предприятия и разрастващи се предприятия за достъп до финансиране

Идентифицирани потребности	Необходимост от осигуряване на специфични финансови инструменти за стартиращи предприятия и разрастващи се предприятия.
Стратегическа цел	Българските МСП, стартиращи и разрастващи се предприятия да имат достъп до различни източници на финансиране с цел повишаване на тяхната конкурентоспособност.
Специфични цели	Реализиране на мерки за подобряване на достъпа до финансиране на стартиращи предприятия. Подобрен достъп до капиталово финансиране за стартиращи предприятия. Достъп до мецанин финансиране за разрастващи се предприятия.
Връзка със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа. Нова индустриална стратегия за Европа. Инициатива за подкрепа на стартиращи и разрастващи се предприятия.
Очаквани резултати	Ускоряване на процеса на разрастване и повишаване на конкурентоспособността на технологичните стартиращи предприятия.

Мерки:

- 1) Осигуряване на предсийдово и сийдово финансиране за стартиращи предприятия.
- 2) Осигуряване на капитал за растеж (мецанин финансиране) за разрастващи се предприятия и бързоразрастващи се средни предприятия.
- 3) Подкрепа за предприемачески инициативи на студенти и докторанти – „Фонд за стартиращи предприятия на студенти и докторанти“.
- 4) Осигуряване на специфични капиталови финансови инструменти за финансиране на технологични и свързани с технологиите МСП. Създаване на специфични фондове за

рисков капитал и фондове за частен капитал, предоставящи финансиране за предприятия в области като: изкуствен интелект, анализ на данни и метаданни, роботика, микроелектроника, високоефективна компютърна инфраструктура и инфраструктура за облачни данни, блокчейн технологии, квантови технологии, фотоника, индустриални биотехнологии, биомедицина, нанотехнологии, фармацевтични продукти, модерни материали и технологии.

- 5) Капиталови финансови инструменти за увеличаване на капацитета за иновации на компаниите и ускоряване на подобренията на тяхната производителност към икономика на знанието.

Област на въздействие 3.5: Осигуряване на застрахователно покритие и гарантиране на плащанията по търговски сделки за МСП

Идентифицирани потребности	Необходимост от мерки за подкрепа по застрахователния договори за МСП Необходимост от подкрепа за осигуряване на застрахователно покритие по кредити и финансираня по продукти за МСП .
Стратегическа цел	Реализиране на мерки за подобряване на достъпа до финансиране и защита от финансови загуби при реализирането на износ и при осъществяване на търговски сделки в страната.
Специфични цели	Разработване и предоставяне на специфични застрахователни продукти при търговски сделки на МСП. Достъп до финансиране за МСП чрез подкрепа за ползване на застраховката като високоликвидно обезпечение за допълване на обезпечеността на кредити.
Връзка със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа. Нова индустриална стратегия за Европа. Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, П 3.2
Очаквани резултати	Увеличаване на подкрепените МСП за застраховане срещу краткосрочен търговски риск.

	Увеличаване на застрахованите кредитни лимити по сключени договори на МСП. Увеличаване на броя на МСП, използващи застраховката като високоликвидно обезпечение.

Мерки:

- 1) Предоставяне на облекчени условия и преференциални параметри по застрахователния договори за МСП.
- 2) Предоставяне на застрахователно покритие по кредити и финансираня по продукти „МСП Финансови партньори“ и „МСП Финансови партньори плюс“
- 3) Подкрепа за МСП, търгуващи на вътрешния пазар, чрез осигуряване на застрахователно покритие и гарантиране на плащанията по търговски сделки при условията на отложено плащане за собствена сметка по Кодекса за застраховането

Приоритет 4: Дигитализация и умения

Дигитализацията е свързана с използването на дигитални технологии за промяна на даден бизнес модел и осигуряване на нови възможности за приходи и създаване на стойност. Тя е от ключово значение за въвеждането на модерни инструменти в областта на обработката на данни, съхранението и предаването на дигитална информация, както и за анализа на данни. Дигитализацията е в основата на последващото технологично развитие на всички икономически сектори чрез автоматизация на различни бизнес процеси и внедряване на решения на основата на изкуствен интелект. Според Индекса за навлизане на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI) и неговите показатели, свързани с Програмата в областта на цифровите технологии, България е сред най-слабо развитите държави членки на ЕС.

При успешно следване на програмата „Дигитално десетилетие“, до 2030 г. всички ключови административни услуги трябва да се предлагат онлайн, което означава максимална дигитализация на връзката между държавните институции и МСП. Предпоставки за дигитализация на МСП са използването на ИКТ и наличието на човешки капитал с добре развити умения в областта на ИКТ, наличие на аналитични умения, специфични професионални умения и др. Българските МСП изостават по отношение на формирането на тези умения. Това обосновава и необходимостта от адекватни мерки, насочени към формирането на такива умения и към по-бързата дигитална трансформация на българските МСП.

Препоръки към България за целите на ускоряването на дигиталната трансформация на МСП се съдържат в много доклади на ЕК и други официални институции. Повтарящите се препоръки са основно да се активизират самите МСП, по-специално да се подобри информираността, дигиталните и технологичните умения, да се предвиди ресурс за обучение на необходимите служители за работа с ИКТ, да се стимулира доверието в дигиталната икономика, вкл. чрез подобряване на киберсигурността, допълнителни финансови ресурси и др.

Свързването с високоскоростна връзка на държавните и публичните институции в селски райони е предпоставка не само за развитието и достъпа до онлайн услуги на местните институции, но и за по-големи възможности за хората и предприятията. Това ще преодолее тенденциите за изолиране на населението от икономическия, социалния и културния живот на страната. Чрез осигуряване на свръхвисокоскоростна инфраструктура и свързаност на приемлива цена, в изоставащите райони, използването на интернет ще бъде значително улеснено и насърчавано за използване на от местните предприятия за прилагането на нови бизнес стратегии и модели, както и за разработване на нови цифрови услуги.

Инфраструктурата, която интегрира физически и цифрови аспекти е от решаващо значение за осигуряването на следващата вълна от иновации и икономически растеж.

Основният индикатор за резултат е дигиталният интензитет на МСП. Той съставен индекс, обобщаващ показател за цифровизацията на МСП, който представлява относителния дял на МСП с поне основно равнище на цифров интензитет. Измерва се на базата на това, че всяко МСП трябва да използва поне 4 технологии от 12-те технологии, включени в DESI показателите. Делът на МСП с поне базово ниво на дигитален интензитет е 49.93% по данни за 2024 г. Целевата стойност за 2030 г. е 60% от МСП в България да достигнат поне базово ниво на дигитален интензитет и е в съответствие с целите на Националната пътна карта за цифрова трансформация на България за периода 2024-2030 г.

Другите два основни индикатора за резултат измерват базовите дигитални умения като дял от населението, както и уменията над базовата информационна грамотност. Те са съответно 35.52% и 7.82% съгласно Индекса на цифровата икономика и общество (DESI). Техните целеви стойности за 2030 г. са определени съгласно препоръките на междинната оценка съответно на 53.92% и 26.46%, което представлява средното ниво за ЕС.

Област на въздействие 4.1 Насърчаване на дигитализацията на МСП

Идентифицирани потребности	Необходимост от дигитализация на МСП и насърчаване на тяхната конкурентоспособност чрез въвеждане на ИКТ решения в дейността им.
Стратегическа цел	Българските МСП да осъзнават важността и да се възползват от

	наличните възможности за внедряване на ИКТ и дигитални технологии с цел осъществяване на дигитална трансформация на дейността.
Специфични цели	Увеличаване на дела на МСП, които въвеждат ИКТ технологии за повишаване на тяхната конкурентоспособност и създаване на системи за управление на нови бизнес модели.
Връзка със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа. Национална пътна карта за цифрова трансформация на България за периода 2024-2030 г. Нова индустриална стратегия за Европа. Цифрова трансформация на България за периода 2020-2030 г. Концепция Индустрия 4.0. Концепцията за развитие на изкуствения интелект България до 2030 г. Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, П 3.1
Очаквани резултати	Увеличаване на дела на МСП, които използват ИКТ за повишаване на тяхната конкурентоспособност, създаване на системи за управление на нови бизнес модели, решения за киберсигурност и сигурност на данните. Увеличаване на производителността на труда и конкурентоспособността на МСП.

Мерки:

- 1) Въвеждане на дигитални технологии, софтуер, решения за електронна търговия, дигитални приложения и прилагане на подходящи процеси за киберсигурност и сигурност на данните.
- 2) Подкрепа на МСП за въвеждане на ИКТ като системи за управление на взаимоотношенията с клиенти (CRM), системи за планиране на ресурсите на предприятието (ERP), системи за информационна сигурност, дигитализация на процесите, когнитивни технологии, специализирани софтуерни пакети и др.
- 3) Подкрепа за МСП чрез въвеждане на дигитални технологии и софтуерни продукти за

автоматизация и роботизация на производствените процеси, технологии за комуникация и дистрибуция и др. в селското стопанство.

Област на въздействие 4.2 Подкрепа за дигиталната трансформация на индустриалните МСП

Идентифицирани потребности	Необходимост от ускоряване на процеса на дигитална трансформация на МСП в индустриалните сектори.
Стратегическа цел	Българските МСП да осъзнават важността и да се възползват от наличните възможности за внедряване на ИКТ и дигитални технологии с цел осъществяване на дигитална трансформация на дейността.
Специфични цели	Въвеждане на нови дигитални технологии и машини в производството в индустриалните МСП. Въвеждане на технологии и софтуер, водещи до намаляване на енергийната интензивност на МСП в индустрията. Внедряване на модерни ИКТ решения и софтуер за управление на процесите. Насърчаване използването на системи за киберсигурност и решения за сигурност на данните.
Връзка със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа. Нова индустриална стратегия за Европа. Цифрова трансформация на България за периода 2020-2030 г. Концепция Индустрия 4.0. Концепцията за развитие на изкуствения интелект България до 2030 г. Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, П 3.1
Очаквани резултати	Повишаване на конкурентоспособността на индустриалните МСП

	чрез дигитализация. Подкрепа за дигиталната трансформация на индустриалните МСП за намаляване на енергийната интензивност на производството. Насърчаване на индустриалните МСП да въвеждат ИКТ решения, киберсигурност и решения за сигурност на данните.

Мерки:

- 1) Подкрепа за дигиталната трансформация на МСП в индустриалните сектори на икономиката чрез въвеждане на нови дигитални технологии и машини в производството.
- 2) Внедряване на модерни ИКТ решения, системи за киберсигурност и решения за съхранение на данните и др.

Област на въздействие 4.3 Подкрепа за придобиване на дигитални умения

Идентифицирани потребности	Необходимост от засилване на дейността на МСП в областта на формирането на дигитални умения. Необходимост от непрекъсната оценка и наблюдение на потребностите от обучение за точно и навременно определяне на нуждите от обучение в МСП.
Стратегическа цел	Българските МСП да се възползват от наличното търсене на умения и да участват активно в системата на професионалното образование и обучение за подобряване и повишаване на нивото на уменията и компетентностите. Насърчаване на дуалното обучение (обучение чрез работа) по професии и специалности, свързани с дигиталните технологии и STEM (природните науки, технологиите, инженерството и математиката).
Специфични цели	Увеличаване на дела на МСП, които инвестират в обучения за формиране / развиване на дигиталните умения на своите служители.
Връзка със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа. Нова индустриална стратегия за Европа.

	Стратегията за развитие на висшето образование 2021-2030 г. Концепцията за развитие на изкуствения интелект България до 2030 г. Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, П 1.5
Очаквани резултати	Увеличаване на дела на МСП, които инвестират в обучения за дигитални умения. Намаляване на разликите по отношение на владенето на дигитални умения в МСП в България и тези в ЕС-27.

Мерки:

- 1) Изготвяне на дългосрочна прогноза за развитието на пазара на труда и провеждане на проучване за определяне на очакваните промени на пазара на труда от гл. т. на нововъзникващи и изчезващи професии, работни места и търсенето на нови умения, свързани с двойния преход.
- 2) Внедряване на дигитални/онлайн приложения и аналитични решения в процеса на мониторинг и непрекъсната оценка на потребностите от обучение във всички професионални области.
- 3) Провеждане на обучения за МСП за подобряване на формирането на необходимите умения в областта на дигитализацията, ИКТ, киберсигурността и в други области, които са специфични за дейността на МСП.

Област на въздействие 4.4 Насърчаване на участието на МСП в дуално обучение (обучение чрез работа)

Идентифицирани потребности	Необходимост от насърчаване на прилагането на дуалното обучение (обучение чрез работа) в България и участието на МСП в процеса на включване на ученици в практически обучения.
Стратегическа цел	Българските МСП да се възползват от наличното търсене на умения и да участват активно в системата на професионалното образование и обучение за подобряване и повишаване на нивото на уменията и компетентностите. Насърчаване на дуалното обучение (обучение

	чрез работа) по професии и специалности, свързани с дигиталните технологии и STEM (природните науки, технологиите, инженерството и математиката).
Специфични цели	Подкрепа за участие на работодателите в процеса на дуално обучение. Поддържане на информационна база данни на работодателите, които наемат и обучават ученици, младежи и лица над 29-годишна възраст в дуална форма на обучение (обучение чрез работа). Повишаване на квалификацията на работната сила и осигуряване на плавен преход от обучение към работа.
Връзка със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ (ПКИП) за програмния период 2021-2027 г. Програма Развитие на човешките ресурси (ПРЧР) за програмния период 2021–2027 г. Програма за наука и образование за интелигентен растеж (ПНОИР) за програмния период 2021-2027 г.
Очаквани резултати	Увеличаване броя на предприятията, участващи в процеса на дуално обучение. Увеличаване броя на регистрираните предприятия, вкл. МСП, в информационната база данни на работодателите, които наемат и обучават младежи и лица над 29-годишна възраст чрез дуално обучение. Нарастване на дела на обучаващите се ученици в дуална форма на обучение. Увеличаване дела на обучаемите с придобита степен на професионална квалификация.

Мерки:

- 1) Последващо развитие и поддържане на информационна база данни на работодателите, които отговарят на изискванията за участие в партньорства за дуално обучение (обучение

чрез работа) с цел насърчаване, популяризиране и подкрепа на дуалното обучение в България.

- 2) Подкрепа на МСП за предоставяне на дуално обучение. Насърчаване на МСП, които предоставят дуално обучение, в процеса на участието им в програми с национално и европейско финансиране.
- 3) Отличаване на активни МСП работодатели в областта на дуалното обучение на ученици, младежи и лица над 29-годишна възраст. Учредяване и връчване на годишни награди за МСП работодатели с постижения в областта на дуалното обучение.

Област на въздействие 4.5 Разработване на платформа и инструменти за електронно обучение и насърчаване на онлайн базирани обучения за МСП

Идентифицирани потребности	Необходимост от платформи и курсове за електронно обучение за предоставяне на обучение по всяко време и на всяко място, на достъпна цена и с гарантирано качество.
Стратегическа цел	Българските МСП активно да повишават квалификацията на своите служители чрез предоставяне на вътрешнофирмени обучения и осигуряване на повече възможности за онлайн обучения.
Специфични цели	Увеличаване на дела на МСП, които предоставят електронни обучения на своите служители и ръководители.
Връзка със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа. Нова индустриална стратегия за Европа. Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, П 1.1
Очаквани резултати	Увеличен дял на МСП, които предоставят обучения на своите служители. По-висока степен на включване в ученето през целия живот в България. Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, П 1.5

Мерки:

- 1) Разработване и създаване на образователна уеб платформа (платформа за електронно

обучение) и електронно съдържание на съответните курсове в области, които са важни за конкурентоспособността на МСП, както в хоризонтални, така и в специфични за дейността им области.

- 2) Разработване на програми за курсове на обучение (вкл. учебни модули и курсове, предварителни условия / изисквания, график, методи на преподаване, възможности за сертифициране и др.) и провеждане на информационни кампании.

Приоритет 5: Балансирано развитие и бизнес среда

Един от елементите на добрата бизнес среда е провеждането на ефективна политика за по-добро регулиране. България отчита известен напредък в постигането на по-добра регулаторна рамка, но има забавяне в подобряването на определени аспекти на бизнес средата. Регулирането е важен фактор, който определя качеството на бизнес средата. В страната не се провеждат годишни измервания на състоянието на регулаторната среда и административната тежест върху бизнеса. Единствената възможност да се придобие количествена представа за състоянието на регулирането на бизнеса е да се използват резултати от изследвания и наблюдения на чуждестранни организации във връзка с оценката на конкурентоспособността, външната среда, отделни специфични проблеми на предприятията и други теми.

По-голямата част от българските МСП продължават да считат, че административните процедури и бюрокрацията възпрепятстват икономическата дейност. Ето защо са необходими конкретни политики, особено по отношение на ефективното прилагане на МСП-теста, както и намаляването на административната тежест за предприятията и опростяването на правилата и процедурите.

Запазват се регионалните различия, като Северозападният район е най-слаборазвития район с дял от 6,7% от броя на активните МСП. През 2022 г. 41,1% от предприятията са в Югозападния район, където 30,7% от общия брой на предприятията в страната са само София-град. Поради тази диспропорция, политиката за регионално развитие следва да бъде подкрепена с целенасочени мерки в подкрепа на МСП в икономически по-слаборазвитите райони.

Основен индикатор за проследяване на напредъка към по-балансирано регионално развитие е брутната добавена стойност (БДС) по региони. В периода от 2021 до 2023 г. дялът на БДС, генериран в Северна и Югоизточна България, се е увеличил от 35,9% на 36,7%. Въпреки това, за постигане на значими резултати в посока на балансирано развитие, водеща роля имат политиките по регионално развитие, докато мерките, заложи в стратегията, имат по-скоро допълващ и подпомагащ характер.

Втори ключов индикатор, отразяващ нагласите и очакванията на предприемачите относно текущото състояние и перспективите за развитие на техния бизнес, е общият показател за бизнес климата. Според данни на Националния статистически институт, средната стойност на този показател за 2024 г. е 22,1%. Върху стойността му оказват влияние редица фактори, включително политическата нестабилност и други макроикономически условия. Независимо от това, поддържането на по-високи нива би свидетелствало за по-висока степен на увереност на бизнеса.

Област на въздействие 5.1. Подкрепа за балансирано развитие на МСП

Идентифицирани потребности	Необходимост от целенасочени мерки за развитие на МСП в слаборазвитите райони.
Стратегическа цел	МСП от слаборазвитите райони са добре информирани за регулаторните изисквания и възможностите за сътрудничество и подкрепа, имат на разположение набор от финансови средства и квалифицирана подкрепа за развитие на за нови модели в производството.
Специфични цели	По-добре информирани МСП относно промени в законодателството, вкл. по-систематична и актуална информация относно изискванията и процедурите за започване на бизнес и осъществяване на стопанска дейност. Внедряване на иновации в МСП на територията на местни инициативни групи. Финансова подкрепа за МСП по Програмата за трансгранично сътрудничество. Подкрепа за устойчиво развитие и растеж на МСП от северните райони на България. Подкрепа за нови модели в производството на МСП от слаборазвитите райони.
Връзка със съответните стратегически документи и	Национална програма „Цифрова България 2025“ и пътна карта към нея.

политики за интервенции	Интегрираната териториална стратегия за трансграничните региони. Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, П 9.1
Очаквани резултати	По-добре информирани МСП относно промените и процедурите в законодателството. Подобрено сътрудничество между МСП от трансграничните райони. Насарстване на на добавената стойност от МСП в слаборазвитите райони.

Мерки:

- 1) Подкрепа за устойчиво развитие и растеж на МСП от северните райони на България.
- 2) Подкрепа за нови модели в производството от страна на МСП.
- 3) Подкрепа за уязвими микропредприятия съгласно Регламент (ЕС) 2023/955 за създаване на Социален фонд за климата и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1060
- 4) Подкрепа за изпълнението на малки междурегионални проекти.
- 5) Внедряване на иновации в МСП на територията на местни инициативни групи (МИГ)

Област на въздействие 5.2 Подобряване на бизнес средата за МСП

Идентифицирани потребности	Необходност от подобрен консултативен процес и представителство на интересите на МСП.
Стратегическа цел	Българските МСП да са добре информирани и да имат на свое разположение единна информационна точка и подобрен консултативен процес.
Специфични цели	Подобряване на достъпа на МСП до информация за програми и инициативи.

	Подобряване на диалога с МСП по въпроси, отнасящи се до регулаторната рамка. Идентифициране и насърчаване на добри европейски практики в политиката за МСП и предприемачеството.
Връзка със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Национална програма за реформи на Република България. Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, П 3.1 Законодателен акт за малкия бизнес в Европа (Small Business Act) План за действие за МСП на Посланиците на МСП на ЕС
Очаквани резултати	Отчитане на интересите на българските МСП при разработването на политики на европейско и национално ниво.

Мерки:

- 1) Актуализиране на Бизнес наръчника за МСП с по-подробна информация за: започване на бизнес, бизнес операции, човешки ресурси, счетоводство и отчет, финансиране, търговска дейност, защита на личните данни, обществени поръчки, НИРД, строителство, промяна в структурата на бизнеса, прекратяване на стопанска дейност, трансгранична търговия и операции и др.
- 2) Осигуряване на безвъзмездни средства за въвеждане на нови решения, насочени към промоция на здравето, защита на здравето и профилактика на болести, които да се използват в икономически дейности, изискващи пряк контакт с клиенти
- 3) Популяризиране и подкрепа за дейността на Посланика на МСП за България (SME Envoy) и Мрежата на посланиците на МСП в ЕС
- 4) Подобряване на диалога с МСП по въпроси, засягащи регулаторната рамка. Осъществяване на консултативни процедури с по-активно представителство на МСП.

Област на въздействие 5.3 Улесняване на участието на МСП в обществени поръчки

Идентифицирани потребности	Необходимост от специфични знания и капацитет за участие на МСП в обществени поръчки.
Стратегическа цел	Намаляване на административната тежест при участието на МСП в обществени поръчки.
Специфични цели	По-добре подготвени МСП за процеса на електронно кандидатстване. Намаляване на времето, необходимо за подготовка и на сложността на процедурите за възлагане на обществени поръчки. Лесен достъп на МСП до информация за процедури за възлагане на обществени поръчки. Осигуряване на онлайн ресурси за обучение за кандидатстване по обществени поръчки. Разработване на практики за възлагане на обществени поръчки, подходящи за МСП.
Връзка със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Стратегия за развитие на държавната администрация. Национална стратегия за развитие на сектора обществени поръчки в България за периода 2014-2020 г.
Очаквани резултати	Намалена тежест и опростена процедура за възлагане на обществени поръчки. Поддържане на високо ниво на публичност и прозрачност на обществените поръчки. Подобряване на бизнес средата чрез насърчаване на конкуренцията и създаване на повече възможности за МСП.

Мерки:

- 1) Повишаване на осведомеността на МСП относно състоянието на пазара на обществените поръчки в България. Извършване на анализ и обработка на данни за правилата и

процедурите за възлагане на обществени поръчки, вкл. брой на обществените поръчки, брой на възлагащите органи, брой на изпълнителите, дял на поръчките с европейско финансиране, брой на обществените поръчки според предмета – доставка на стоки, предоставяне на услуги, строителство - брой и стойност на договорите, дял на обжалваните процедури и забелязани нередности.

- 2) Създаване на устойчив административен капацитет и допълнително развиване на уменията и компетентностите, както и на знанията и разбирането на договарящите органи, с цел гарантиране на ефикасността и ефективността на спецификациите на тръжната документация, професионална оценка на тръжните оферти, а по този начин - и оптимален подбор на МСП доставчиците.
- 3) Развитие на капацитета на МСП за кандидатстване по процедури за възлагане на обществени поръчки чрез инструкции и обучителни материали, публикувани на Портала за обществени поръчки
- 4) Непрекъснато увеличаване на публичността и прозрачността на обществените поръчки, интегриране на интернет страници със съответната информация на местно и централно ниво в единна уеб платформа, осигуряване на съответствие с приетите стандарти при отчитане на изпълнението на проекти и резултати по програми, финансирани от ЕФ.

Приоритет 6: Околна среда

Европейската зелена сделка представлява стратегическа пътна карта, разработена по инициатива на Европейската комисия в отговор на ангажиментите на ЕС за справяне с изменението на климата. Тя поставя амбициозната цел за постигане на климатична неутралност и преминаване към кръгова икономика, което изисква пълна мобилизация на индустрията, включително и на малките и средни предприятия. Въпреки че европейската индустрия вече е започнала процеса на трансформация, тя все още е силно зависима от количеството на използваните суровини – от добива и търговията до преработката им в продукти, които в крайна сметка се превръщат в отпадък или емисии.

В рамките на ЕС преходът към устойчива икономика се разглежда като възможност за разширяване на икономическата дейност, създаване на нови работни места и укрепване на конкурентоспособността. На глобалните пазари съществува значителен потенциал за развитие на технологии, продукти и услуги с ниски въглеродни емисии. Кръговата икономика също така отваря възможности за иновации, нови бизнес модели и значителен ръст на заетостта.

Преминаването от линеен към кръгов модел на производство и потребление е сложен процес, повлиян от множество фактори – икономически, социални и технологични. България следва общите тенденции в ЕС и успешно е изградена нормативна рамка, насочена към насърчаване на кръговостта на икономиката в съответствие с европейските политики и очаквания. България трябва да гарантира спазването на текущите си ангажименти по законодателството на ЕС, свързани с управлението на отпадъците, енергийната ефективност, контрола върху замърсяването и др. МСП имат важна роля за тези усилия, които са частично свързани с различни разрешителни и които ще се осъществят с помощта на национални, регионални и общински програми. Регистрираните забавяния в резултатите се дължат основно на детерминанти като политическа нестабилност, липса на финансиране, проблеми с отчитането на свършената работа, лоша връзка между целеполагане и отчитане на резултатите, както и заложиени вътрешно-логични предпоставки на ниво ЕС. В този контекст една от основните

схеми на ЕС за сертифициране на околната среда (EMAS²) си поставя за цел управление по околна среда и одит, както и разработване на инициативи за насърчаване на организациите да публикуват изчерпателни и проверени от независими експерти доклади относно своите резултати в областта на екологичното или устойчиво развитие. EMAS подпомага организациите да оптимизират производствените си процеси, да намалят въздействието върху околната среда и да използват ресурсите по по-ефективен начин. Според данни от регистъра на Министерството на околната среда и водите³⁴, към 2024 г. по тази схема в България са регистрирани общо 19 предприятия, като 13 от тях са направили своята регистрация след 2019 г. На ниво ЕС, регистрираните по схемата предприятия са общо 4082, а 62.7% от тях са МСП⁵, което отбелязва напредък. В момента обаче преобладаващите настроения сред МСП са насочени основно към разходите, а не към ползите. Ето защо са необходими политики и интервенции, които да подпомогнат преориентирането на начина на мислене, така че МСП да възприемат кръговата икономика, ресурсната ефективност и опазването на околната среда като възможност, двигател на растеж, инвестиции и износ, както и потенциал за създаване на добавена стойност.

Поради тази причина целите на този приоритет са насочени към адаптацията на МСП към екологичния преход, включително подобряване на ресурсната и енергийната ефективност, въвеждането на зелени технологии и ускоряване на прехода към кръгова икономика. Основен показател за измерване на напредъка е делът на възобновяемата енергия в брутното крайно потребление на енергия, който по данни на НСИ за 2021 г. е 19,44, а за 2023 г. съответно 22,55. Увеличението на показателя с повече от 5 процентни пункта до 2030 г. ще се счита за индикатор за успешно прилагане на мерките по приоритета, доколкото същите допринасят за изпълнението на целите, свързани с приноса на възобновяемите горива от небиологичен произход, използвани за крайни енергийни и неенергийни цели в индустрията.

---

² Схемата EMAS е създадена с Регламент (ЕО) № 1221/2009, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32009R1221>.

³ Регистър по EMAS организациите в България, https://www.moew.government.bg/static/media/ups/tiny/EMAS/EMAS_register_BG.pdf.

⁴ Законодателната рамка на EMAS е синтезирана на страницата на МОСВ, <https://www.moew.government.bg/bg/prevantivna-dejnost/emas/zakonodatelstvo/>.

⁵ ЕК, Регистър по EMAS в цифри, https://green-business.ec.europa.eu/emas/about-emas/statistics-and-graphs-0_en.

Област на въздействие 6.1 Подобряване на енергийната и ресурсната ефективност на МСП и увеличаване използването на възобновяеми енергийни източници

Идентифицирани потребности	Необходимост от насърчаване и подкрепа за прехода на МСП към нисковъглероден модел на развитие и дейност чрез преосмисляне и подобряване на тяхната енергийна ефективност и ресурсна продуктивност (т.е. степен на ефективност на използването на материалните ресурси за производството на богатство). Необходимост от насърчаване и подкрепа на МСП за включване в тяхната дейност на възобновяеми енергийни източници.
Стратегическа цел	Българските МСП да подобряват своята ресурсна ефективност и енергийна интензивност, както и да бъдат насърчавани да използват повече възобновяеми енергийни източници, за да допринесат за постигане на климатична неутралност на страната до 2050 г.
Специфични цели	Увеличаване на броя на МСП, които са предприели мерки за ресурсна ефективност, вкл. ефективно използване на водата като ресурс. Увеличаване на броя на МСП, които са подобрили енергийната си интензивност. Увеличаване на броя на МСП, които използват възобновяема енергия.
Връзка със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, П 4.2 Национална програма за реформи Национален план за управление на отпадъците Стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика за периода 2021-2027 г. Национален план в областта на енергетиката и климата

	Стратегия на ЕС за интегриране на енергийната система Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и план за действие
Очаквани резултати	Подобрена ресурсна ефективност на МСП. Подобрена енергийна интензивност на МСП. Увеличено използване на възобновяема енергия в МСП.

Мерки:

- 1) Подкрепа за подобряване на енергийната интензивност в МСП. Укрепване на мрежата на енергийните одитори.
- 2) Подкрепа за подобряване на ресурсната/материалната ефективност и цялостен преход към постигане на кръгов модел в МСП. Подобряване на ефективността на използване на водата като ресурс в МСП и насърчаване повторното ѝ използване.
- 3) Подкрепа за увеличаване използването на различни видове възобновяема енергия от МСП в съответствие с добрите европейски практики (соларна, вятърна, водна, системи на биомаса и когенерационни системи и др.).

Област на въздействие 6.2 Популяризиране и въвеждане на сертифициране по управление на околната среда в МСП

Идентифицирани потребности	Необходимост от насърчаване на МСП за внедряване на системи за управление на околната среда като Схемата на ЕС за управление по околна среда и одит (EMAS) и стандартите за управление ISO 14001, ISO 9001 и ISO 5001.
Стратегическа цел	Българските МСП да подобряват екологичните си показатели и да възприемат производството и дистрибуцията на зелени продукти с екомаркировката на ЕС.
Специфични цели	Подкрепа за МСП в процеса по регистрация по Схемата за управление по околна среда и одит (EMAS), както и сертифициране по стандарти ISO 14001, ISO 9001 и ISO 5001.

	Популяризиране на секторните добри практики за управление по околна среда сред МСП в различни сектори.
Връзка със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Европейска зелена сделка на ЕС Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа Нова индустриална стратегия за Европа Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, П 4.2
Очаквани резултати	Повишена информираност сред МСП за ползите от различните видове сертифициране по околна среда и подобрен капацитет за прилагане на Схемата за управление по околна среда и одит (EMAS). Хармонизиране на дейността на МСП от различни сектори със секторните добри практики за управление по околна среда.

Мерки:

- 1) Подкрепа на МСП за завършване на процеса по регистрация по Схемата на ЕС за управление по околна среда и одит (EMAS)⁶, както и сертифициране по стандарти ISO 14001 (управление по околна среда)⁷, ISO 5001 (управление на енергията)⁸ и ISO 9001 (управление на качеството).
- 2) Популяризиране на секторните добри практики за управление по околна среда⁹, разработени от Съвместния изследователски център (JRC), като основни документи на ЕК за прилагане на екологични практики в даден сектор.

⁶ EMAS – Регламент (ЕО) № 1221/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 година относно доброволното участие на организации в Схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS).

⁷ ISO 14001 – Система за управление по околна среда: инструмент за управление за предприятия и други организации.

⁸ ISO 5001 – Система за управление на енергията.

⁹ Добри практики за управление по околна среда – документи, изготвени от Съвместния изследователски център на ЕК за отделни сектори, заедно със секторни референтни документи.

Област на въздействие 6.3 Подкрепа за МСП във въглищните региони на страната с цел адресиране на негативните социално-икономически последици от прехода към климатична неутралност

Неотдавна разработените политики на ЕС в рамките на Европейската зелена сделка включват създаване на Фонд за справедлив преход, който осигурява на възможност на регионите и населението да се справят с въздействието върху социалната сфера, заетостта, икономиката и околната среда на прехода на ЕС към неговите цели в областта на енергетиката и климата за периода до 2030 г. и на неутрална по отношение на климата икономика на Съюза до 2050 г., въз основа на Парижкото споразумение.

Идентифицирани потребности	Необходимост от насърчаване на включването на български МСП в прехода на ЕС към неговите цели в областта на енергетиката и климата. Адресиране на негативните социално-икономически последици от прехода към климатична неутралност определени територии на страната, които ще бъдат засегнати в най-голяма степен.
Стратегическа цел	Преходът към неутрална по отношение на климата и кръгова икономика представлява една от най-важните цели на политиката на ЕС. Борбата с изменението на климата ще донесе ползи за всички в дългосрочен план, но създава предизвикателства, в особено голяма степен за някои райони в средносрочен план. Плавен и справедлив преход към въглеродно неутрална икономика със зачитане на социалните, икономическите и екологичните въздействия
Специфични цели	Използване на всички възможни инструменти за смекчаване на неблагоприятните последици от екологичния преход . Подкрепа за стартиращите предприятия и МСП и превръщането им в по-кръгово ориентирани и конкурентоспособни, особено в най-засегнатите райони.

Връзка със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Европейска зелена сделка на ЕС. План за действие на ЕС за кръговата икономика (CEAP). Цели на Фонда за справедлив преход. Стратегия на ЕС за МСП.
Очаквани резултати	Увеличаване на капацитета на МСП за участие в прехода към неутрална по отношение на климата и кръгова икономика. Създаване на нови МСП в районите, засегнати от екологичния преход.

Мерки:

- 1) Подкрепа за индустриални и логистични паркове и зони с фокус върху използването на чиста енергия;
- 2) Диверсификация и адаптиране на малки и средни предприятия към икономическия преход.

Област на въздействие 6.4 Подобряване на капацитета на МСП във връзка с прехода към кръгова и нисковъглеродна икономика

Идентифицирани потребности	Необходимост от повишаване на капацитета на МСП, за да могат да изпълнят своята роля в прехода към кръгова и нисковъглеродна икономика. Необходимост от насърчаване на МСП да се ангажират по-активно с разделното събиране и рециклирането на генерираните от тях твърди битови отпадъци и други отпадъчни потоци. Необходимост от насърчаване на МСП за ефективно използване на ресурса вода при производствените процеси, включително насърчаване повторното използване на водата и въвеждане на затворени цикли в предприятията с цел пестене на вода. Необходимост от насърчаване на МСП да започнат въвеждане на нови кръгови модели.
Стратегическа цел	Българските МСП да се интегрират по-добре в европейските вериги

	на стойността, особено в контекста на кръговата икономика. Българските МСП да подобряват разбирането си за същността на кръговата икономика и да прилагат нови кръгови модели. Българските МСП да заемат мястото си в прехода към кръгова икономика и да го използват като възможност за растеж, инвестиции и износ.
Специфични цели	Ангажиране на широк спектър от участници и бизнес посредници (напр. национално представителни работодателски и секторни организации, браншови камари и др.) в усилията за изграждане на капацитет, насочени към МСП. Кръговите бизнес модели да бъдат по-широко разпространени сред българските МСП. Популяризиране в България на схемите за разширена отговорност на производителя. По-масово използване на кръгови вторични материали от МСП. По-честа индустриална симбиоза между българските МСП. Въвеждане на стимули за внедряването на нови технологии с цел подобряване на ресурсната ефективност, включително по отношение на водата като ресурс.
Връзка със съответните стратегически документи и политики за интервенции	Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, П 4.2 Национален план за адаптация към изменението на климата за периода до 2030 г. Национален план за управление на отпадъците за периода 2021-2028 г. Стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика за периода 2021-2027 г. Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници.
Очаквани резултати	По-добро включване в кръговата икономика. Подобри практики за рециклиране в МСП, които са най-големите

	източници на отпадъци. Цялостно по-ефективни и ефикасни схеми за разширена отговорност на производителя в България, обхващащи повече отпадъчни потоци. По-масово използване на вторични материали от българските МСП, вкл. чрез по-честа индустриална симбиоза.

Мерки:

- 1) Подкрепа на МСП и стартиращи предприятия за въвеждане на конкретни кръгови бизнес модели като повторна употреба, възможност за ремонт и поправка, обратна логистика, преработка (remanufacturing), индустриална симбиоза и др. Подкрепа за МСП в прехода от продажбата на продукти към предоставянето на услуги.
- 2) Подкрепа на МСП за увеличаване на дела на разделно събираните и рециклираните отпадъци на секторна база с конкретен акцент върху секторите, произвеждащи значителни количества отпадъци (напр. строителство и разрушаване на сгради, обновяване на сгради и др.). Стартиране на няколко пилотни проекта в различни сектори.
- 3) Подкрепа за създаване на платформа за споделяне на ресурси в подкрепа на промишлената симбиоза
- 4) Подкрепа за въвеждането на зелени технологии и ускоряване на прехода към кръгова икономика в МСП.

Национални и регионални приоритетни сектори

Разработените приоритети, мерки и действия ще се изпълняват както на национално ниво, като се вземат предвид всички приложими икономически дейности, така и на регионално ниво, въз основа на секторната специализация посредством засилена подкрепа за МСП в конкретни сектори в отделните области на страната. Секторната специализация е насочена към насърчаване на развитието на по-високотехнологични производства и на услуги с интензивно използване на знания. Тя предвижда също и укрепване на МСП в преработващата промишленост, които са типични за отделните български региони.

Секторна и регионална специализация

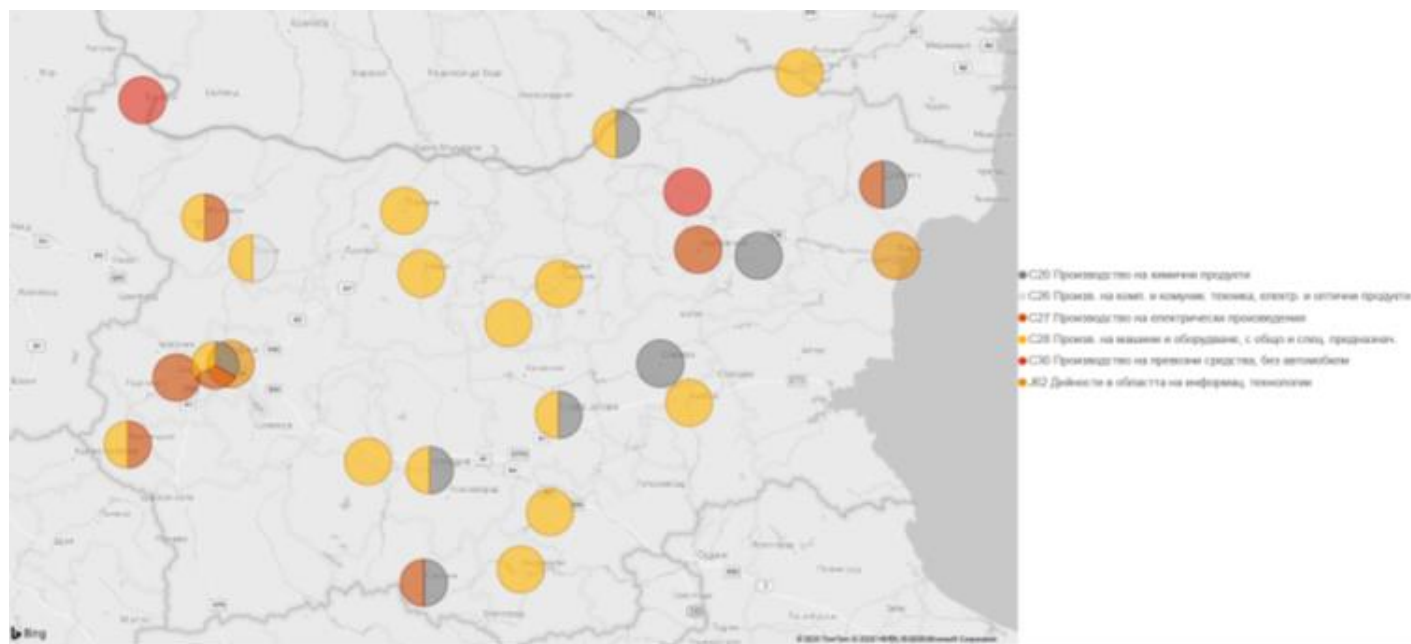
Секторната специализация в Стратегията има за цел да насърчи трансформацията на МСП към по-високотехнологични производства и към услуги с интензивно използване на знания. В основата ѝ са идентифицираните национални приоритетни икономически дейности, които включват:

Код по КИД	Икономическа дейност
№	Високотехнологични производства
C21	Производство на лекарствени вещества и продукти
C26	Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти
	Средно към високотехнологични производства
C20	Производство на химични продукти
C27	Производство на електрически произведения
C28	Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение
C29	Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета
C30	Производство на превозни средства, без автомобили
	Други производства
E38	Събиране и обезвреждане на отпадъци; рециклиране на материали
E39	Възстановяване и други услуги по управление на отпадъци
	Високотехнологични услуги с интензивно използване на знания
J59	Производство на филми и телевизионни предавания, звукозаписване и издаване на музика
J60	Радио- и телевизионна дейност
J61	Далекосъобщения
J62	Дейности в областта на информационните технологии

J63	Информационни услуги
M71	Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи
M72	Научно-изследователска и развойна дейност

Развитието на тези приоритетни сектори по области показва наличието на ясно дефинирана потребност от политики за насърчаване на стартиращите предприятия и увеличаване на броя на високотехнологичните МСП и МСП с интензивно използване на знания на ниво област; още повече че в някои области тези предприятия представляват незначителен дял от всички МСП.

Фигура 1 Настояща специализация по отношение на високотехнологичните производства и услугите с интензивно използване на знания по области¹⁰

Източник: Собствена разработка

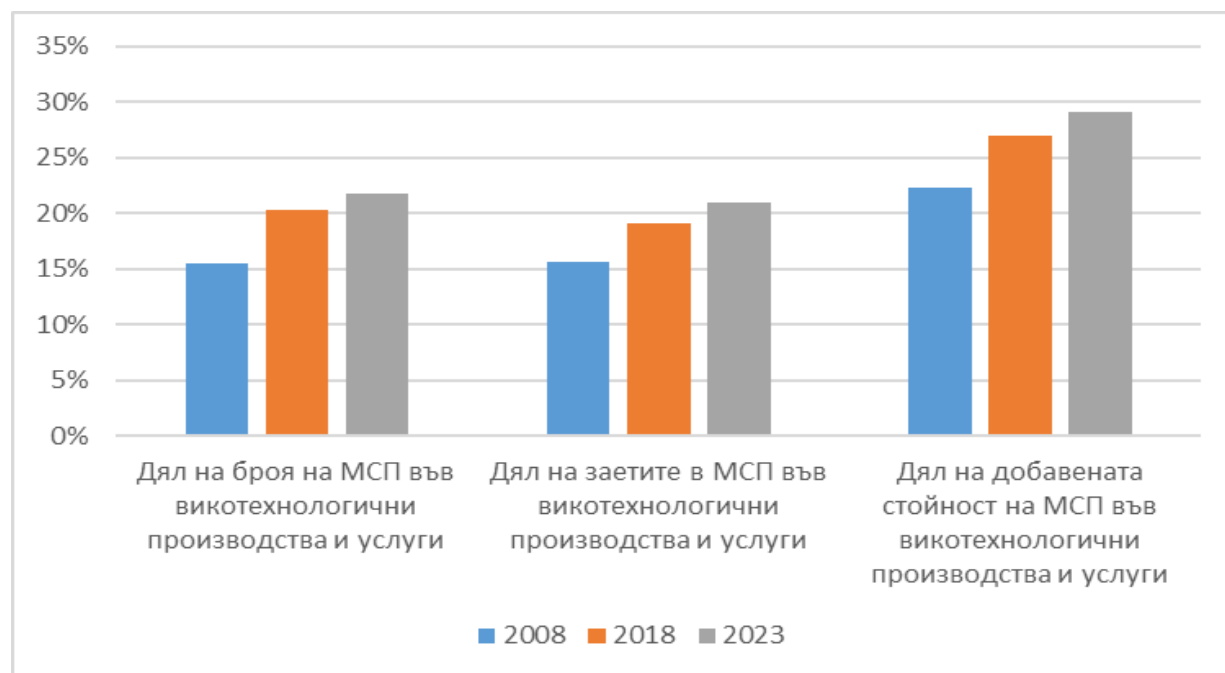
В периода 2008-2023 г. делът на българските предприятия във високотехнологичните производства и услугите с интензивно използване на знания се е увеличил от 15,5% на 22,2%, като се очаква увеличението да продължи и през следващите години. Делът на заетите в тези икономически дейности се е увеличил аналогично - от 15,7% през 2008 г. на 21% през 2023 г., като

¹⁰ Следва да се има предвид, че картата е само с илюстративна цел – да покаже актуалната специализация във всяка област. Цветовете и пропорционалните дялове не показват нивото на специализация, нито големината на секторите.

темът на този ръст вероятно ще се забави в следващите години. Процентът в общата добавена стойност от тези предприятия обаче, е значително по-висок - той се е увеличил от 22,3% на 29,1% за същия период.

Всички тези наблюдения показват постепенно реструктуриране на българските МСП и пазара на труда към високотехнологични и средно- към високотехнологични производства и услуги с интензивно използване на знания. Независимо от това, структурата на българската икономика се различава от тази на ЕС. Разликите спрямо средните стойности при услугите с интензивно използване на знания са много по-големи от тези за високотехнологичните и средно- към високотехнологичните производства. Въпреки че е необходимо тези производства да продължат да се развиват, до известна степен тяхното развитие е сравнимо с конвергентната цел. Като цяло се наблюдава значително изоставане на услугите с интензивно използване на знания в българските МСП, което изисква да им бъде обърнато специално внимание в политиките .

Фигура 2 Български предприятия в сферата на високотехнологичните и средно- към високотехнологичните производства и услугите с интензивно използване на знания: дял в общия брой, дял в общия брой заети лица и дял в общата добавена стойност (%)

Източник: Справочник за България за 2019 г. към Законодателния акт за малкия бизнес в Европа (SBA)

Поради това Национална стратегия за МСП за периода 2025-2030 г., запазва приоритет върху секторите във високотехнологичните и средно- към високотехнологичните производства и

услугите с интензивно използване на знания.

Взаимовръзката на Стратегията с ключовите европейски политики относно прехода на икономиката към устойчивост, кръгова икономика и енергийна и ресурсна ефективност открий като приоритетни националните дейности, попадащи в Е38 Събиране и обезвреждане на отпадъци и Е39 Възстановяване и други услуги по управление на отпадъци. В този смисъл, Стратегията има амбицията да популяризира кръговата икономика сред МСП и да ги насърчи да постигнат екологосъобразно, ефективно и устойчиво развитие, което ще доведе до устойчив икономически растеж.

Секторната специализация на национално ниво се разглежда във връзка с неотдавнашното и предстоящото реструктуриране на българската икономика и пазара на труда. В преработващата промишленост се наблюдава преход към икономически дейности със сравнително по-висока добавена стойност, което се очаква да продължи след 2025 г. Високотехнологичните услуги с интензивно използване на знания допринасят за около 6% от добавената стойност на всички услуги през 2008 г., докато през 2023 г. тяхното значение за икономиката нараства до 12.3% дял от всички услуги.

Като взема предвид посочените данни, Национална стратегия за МСП 2025-2030 г. е насочена към постигането на следните цели:

- Увеличаване на броя на МСП и тяхната конкурентоспособност във високотехнологичните и средно- към високотехнологичните производства и високотехнологичните услуги с интензивно използване на знания;
- Увеличаване на добавената стойност на продуктите и услугите на МСП;
- Подкрепа за наемане на квалифицирани човешки ресурси в МСП;
- Подкрепа за технологична модернизация и дигитализация на МСП;
- Насърчаване на МСП за прилагане на чисти технологии, включително кръгова икономика, увеличаване на ресурсната и енергийната ефективност, водеща до устойчив растеж.

В допълнение към националните приоритетни дейности, Национална стратегия за МСП включва и аспекти на регионалната политика. От анализа на регионалната специализация са определени регионални приоритетни сектори на ниво област. По този начин Стратегията изпълнява целта си да насърчи секторите с регионално значение, с висока концентрация на предприятия, значителна добавена стойност и високата заетост в полза на регионалното икономическо развитие. МСП в

тези сектори ще бъдат насърчавани да повишават своята конкурентоспособност и да постигнат устойчиво развитие. Регионалните приоритетни сектори по области са определени въз основа на анализ и на базата на представения списък от икономически дейности:

Код по КИД ¹¹	Икономическа дейност
C10	Производство на хранителни продукти
C11	Производство на напитки
C13	Производство на тъкани
C14	Производство на облекло
C15	Обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм
C16	Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене
C17	Производство на хартия, картон и изделия от хартия и картон
C18	Печатна дейност и възпроизвеждане на записани носители
C19	Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти
C22	Производство на изделия от каучук и пластмаси
C23	Производство на изделия от други неметални минерални суровини
C24	Производство на основни метали
C25	Производство на метални изделия, без машини и оборудване
C31	Производство на мебели
C32	Производство, неклассифицирано другаде
C33	Ремонт и инсталиране на машини и оборудване
J58	Издателска дейност

Регионалната концентрация на високотехнологични производства и услуги с интензивно използване на знания е изключително неравномерна с два ясно очертани полюса – област София-град, абсолютният лидер и останалата част от страната, която изостава по отношение на броя на заети лица, общи приходи и оборот на един служител в посочените дейности. В този смисъл, секторната концентрация на МСП в областите в България показва, че са необходими целеви и интензивни интервенции за насърчаване развитието на МСП във всички останали по-слабо развити области на страната.

¹¹ Конкретни икономически дейности в рамките на всеки производствен отрасъл ще бъдат подкрепени от съответни програми за финансиране съобразно правилата и обхвата на тези програми.

Важен аспект при определянето на по-нататъшната секторна специализация е междусекторната рамка на българската икономика, която разкрива основните секторни потребители на продуктите на високотехнологичните и средно- към високотехнологичните производства и услугите с интензивно използване на знания. По този начин е определена следната допълнителна икономическа дейност: М71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи; (поради настоящата икономическа роля на сектор „Строителство“ на национално и регионално ниво, която допринася в значителна степен за търсенето на услугите на М71). От своя страна, развитието на МСП в тази конкретна икономическа дейност би допринесло за технологичното развитие на сектор „Строителство“, както и за по-високото качество на инвестициите в инфраструктура, обществени сгради, екологични съоръжения и др. По този начин включването на тези дейности с интензивно използване на знания (М71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи) в списъка с приоритетни икономически дейности ще насърчи дигитализацията и модернизацията както на тези услуги, така и на строителството, ще улесни внедряването на нови технологии, включително зелени технологии и допълнително ще допринесе за развитието на услугите с интензивно използване на знания в икономиката.

Тези взаимовръзки са в основата на определянето на потенциала за специализация във високотехнологични производства и интензивни на знания услуги във всяка отделна област (въз основа на актуалните национални приоритети), както следва:

Район	Регионална специализация във високотехнологични производства и интензивни на знания услуги	Регионална специализация в други сектори от преработващата промишленост	Специализация в сектори извън обхвата на настоящата стратегия
Северозападен			
Видин	C30 Производство на превозни средства, без автомобили M71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи J62 Дейности в областта на информационните технологии	C14 Производство на облекло C10 Производство на хранителни продукти C22 Производство на изделия от каучук и пластмаси	I56 Ресторантьорство Q86 Хуманно здравеопазване F41 Строителство на сгради
Враца	C28 Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение C26 Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти M71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	C14 Производство на облекло C10 Производство на хранителни продукти C25 Производство на метални изделия, без машини и оборудване	Q86 Хуманно здравеопазване I56 Ресторантьорство F41 Строителство на сгради
Ловеч	C28 Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение C27 Производство на електрически произведения M71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	C31 Производство на мебели C10 Производство на хранителни продукти C16 Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене	I56 Ресторантьорство Q86 Хуманно здравеопазване I55 Хотелиерство
Монтана	C27 Производство на електрически произведения C28 Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение J58 Издателска дейност	C14 Производство на облекло C10 Производство на хранителни продукти C25 Производство на метални изделия, без машини и оборудване	I56 Ресторантьорство Q86 Хуманно здравеопазване F42 Строителство на съоръжения
Плевен	C28 Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение C27 Производство на електрически произведения M71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	C14 Производство на облекло C10 Производство на хранителни продукти C25 Производство на метални изделия, без машини и оборудване	Q86 Хуманно здравеопазване I56 Ресторантьорство F41 Строителство на сгради
Северен централен			

Район	Регионална специализация във високотехнологични производства и интензивни на знания услуги	Регионална специализация в други сектори от преработващата промишленост	Специализация в сектори извън обхвата на настоящата стратегия
Велико Търново	C28 Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение C27 Производство на електрически произведения M71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	C10 Производство на хранителни продукти C25 Производство на метални изделия, без машини и оборудване C14 Производство на облекло	I56 Ресторантьорство Q86 Хуманно здравеопазване F41 Строителство на сгради
Габрово	C28 Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение C27 Производство на електрически произведения M71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	C14 Производство на облекло C25 Производство на метални изделия, без машини и оборудване C10 Производство на хранителни продукти	I56 Ресторантьорство Q86 Хуманно здравеопазване F41 Строителство на сгради
Разград	C30 Производство на превозни средства, без автомобили M71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи J62 Дейности в областта на информационните технологии	C10 Производство на хранителни продукти C14 Производство на облекло C25 Производство на метални изделия, без машини и оборудване	I56 Ресторантьорство Q86 Хуманно здравеопазване F41 Строителство на сгради
Русе	C28 Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение C27 Производство на електрически произведения C20 Производство на химични продукти	C14 Производство на облекло C10 Производство на хранителни продукти C25 Производство на метални изделия, без машини и оборудване	I56 Ресторантьорство Q86 Хуманно здравеопазване F41 Строителство на сгради
Силистра	C28 Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение C27 Производство на електрически произведения M71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	C10 Производство на хранителни продукти C14 Производство на облекло C16 Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене	I56 Ресторантьорство Q86 Хуманно здравеопазване F43 Специализирани строителни дейности
Северозападен			
Варна	C26 Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти C27 Производство на електрически произведения C28 Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение	C10 Производство на хранителни продукти C22 Производство на изделия от каучук и пластмаси C25 Производство на метални изделия, без машини и оборудване	I56 Ресторантьорство I55 Хотелиерство F41 Строителство на сгради

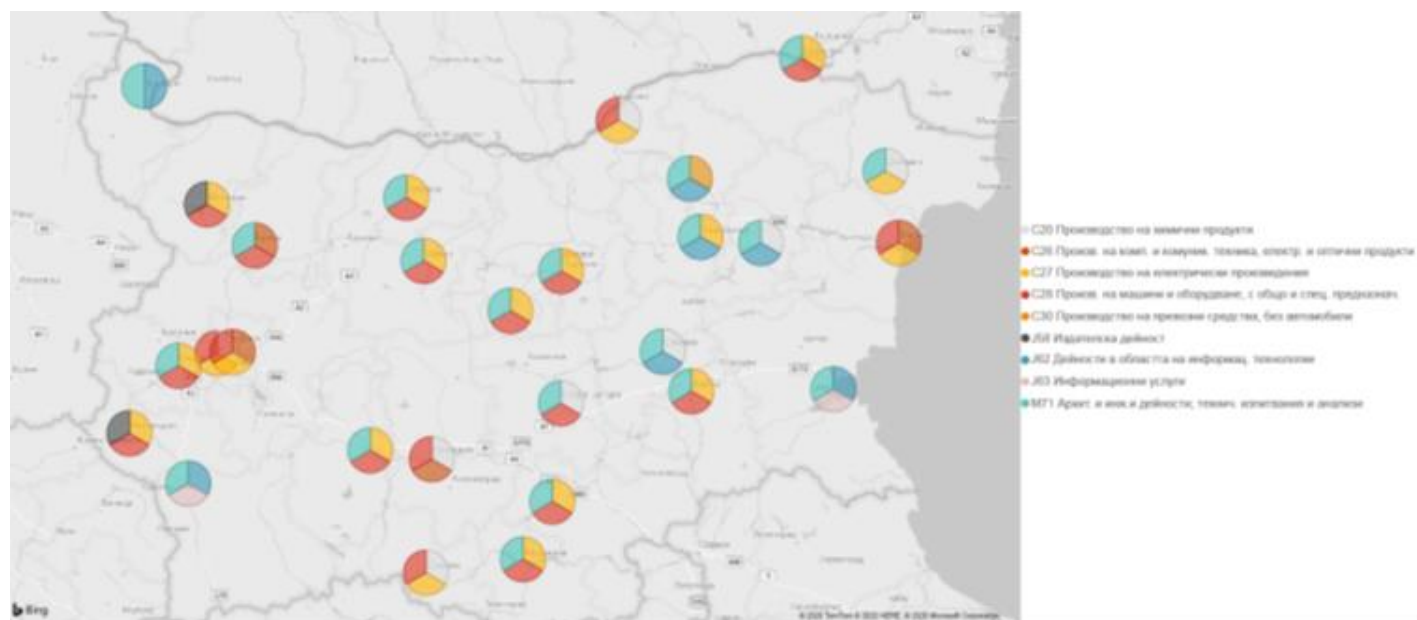
Район	Регионална специализация във високотехнологични производства и интензивни на знания услуги	Регионална специализация в други сектори от преработващата промишленост	Специализация в сектори извън обхвата на настоящата стратегия
Добрич	C20 Производство на химични продукти C27 Производство на електрически произведения M71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	C10 Производство на хранителни продукти C14 Производство на облекло C22 Производство на изделия от каучук и пластмаси	I56 Ресторантьорство Q86 Хуманно здравеопазване F43 Специализирани строителни дейности
Търговище	C27 Производство на електрически произведения M71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи J62 Дейности в областта на информационните технологии	C10 Производство на хранителни продукти C25 Производство на метални изделия, без машини и оборудване C14 Производство на облекло	I56 Ресторантьорство F41 Строителство на сгради Q86 Хуманно здравеопазване
Шумен	C20 Производство на химични продукти M71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи J62 Дейности в областта на информационните технологии	C10 Производство на хранителни продукти C14 Производство на облекло C25 Производство на метални изделия, без машини и оборудване	I56 Ресторантьорство Q86 Хуманно здравеопазване F41 Строителство на сгради
Югоизточен			
Бургас	M71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи J62 Дейности в областта на информационните технологии J63 Информационни услуги	C10 Производство на хранителни продукти C22 Производство на изделия от каучук и пластмаси C25 Производство на метални изделия, без машини и оборудване	I56 Ресторантьорство I55 Хотелиерство F41 Строителство на сгради
Сливен	C20 Производство на химични продукти M71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи J62 Дейности в областта на информационните технологии	C10 Производство на хранителни продукти C13 Производство на тъкани C14 Производство на облекло	I56 Ресторантьорство Q86 Хуманно здравеопазване F41 Строителство на сгради
Стара Загора	C28 Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение; C20 Производство на химични продукти M71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	C10 Производство на хранителни продукти C25 Производство на метални изделия, без машини и оборудване C22 Производство на изделия от каучук и пластмаси	I56 Ресторантьорство Q86 Хуманно здравеопазване F41 Строителство на сгради

Район	Регионална специализация във високотехнологични производства и интензивни на знания услуги	Регионална специализация в други сектори от преработващата промишленост	Специализация в сектори извън обхвата на настоящата стратегия
Ямбол	C28 Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение C27 Производство на електрически произведения M71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	C10 Производство на хранителни продукти C31 Производство на мебели C25 Производство на метални изделия, без машини и оборудване	I56 Ресторантьорство Q86 Хуманно здравеопазване F41 Строителство на сгради
Южен централен			
Кърджали	C28 Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение C27 Производство на електрически произведения M71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	C14 Производство на облекло C10 Производство на хранителни продукти C25 Производство на метални изделия, без машини и оборудване	I56 Ресторантьорство F41 Строителство на сгради Q86 Хуманно здравеопазване
Пазарджик	C28 Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение C27 Производство на електрически произведения M71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	C16 Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене C10 Производство на хранителни продукти C14 Производство на облекло	I56 Ресторантьорство Q86 Хуманно здравеопазване F41 Строителство на сгради
Пловдив	C28 Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение C20 Производство на химични продукти C26 Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	C10 Производство на хранителни продукти C14 Производство на облекло C25 Производство на метални изделия, без машини и оборудване	I56 Ресторантьорство Q86 Хуманно здравеопазване F41 Строителство на сгради
Смолян	C27 Производство на електрически произведения C20 Производство на химични продукти C28 Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение	C14 Производство на облекло C16 Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене C10 Производство на хранителни продукти	I56 Ресторантьорство F43 Специализирани строителни дейности Q86 Хуманно здравеопазване
Хасково	C28 Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение C27 Производство на електрически произведения M71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	C14 Производство на облекло C10 Производство на хранителни продукти C25 Производство на метални изделия, без машини и оборудване	I56 Ресторантьорство Q86 Хуманно здравеопазване F43 Специализирани строителни дейности

Район	Регионална специализация във високотехнологични производства и интензивни на знания услуги	Регионална специализация в други сектори от преработващата промишленост	Специализация в сектори извън обхвата на настоящата стратегия
Югозападен			
Благоевград	J62 Дейности в областта на информационните технологии M71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи J63 Информационни услуги	C14 Производство на облекло C10 Производство на хранителни продукти C15 Обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косьм	I55 Хотелиерство F41 Строителство на сгради Q86 Хуманно здравеопазване
Кюстендил	C27 Производство на електрически произведения J58 Издателска дейност C28 Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение	C15 Обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косьм C14 Производство на облекло C10 Производство на хранителни продукти	I56 Ресторантьорство Q86 Хуманно здравеопазване F43 Специализирани строителни дейности
Перник	C27 Производство на електрически произведения C28 Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение M71 Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	C10 Производство на хранителни продукти C25 Производство на метални изделия, без машини и оборудване C14 Производство на облекло	I56 Ресторантьорство F43 Специализирани строителни дейности Q86 Хуманно здравеопазване
София област	C28 Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение C20 Производство на химични продукти C27 Производство на електрически произведения	C10 Производство на хранителни продукти C22 Производство на изделия от каучук и пластмаси C25 Производство на метални изделия, без машини и оборудване	I56 Ресторантьорство Q86 Хуманно здравеопазване F43 Специализирани строителни дейности
София град	C26 Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти C27 Производство на електрически произведения C28 Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение	C10 Производство на хранителни продукти C11 Производство на напитки	I56 Ресторантьорство F41 Строителство на сгради F43 Специализирани строителни дейности

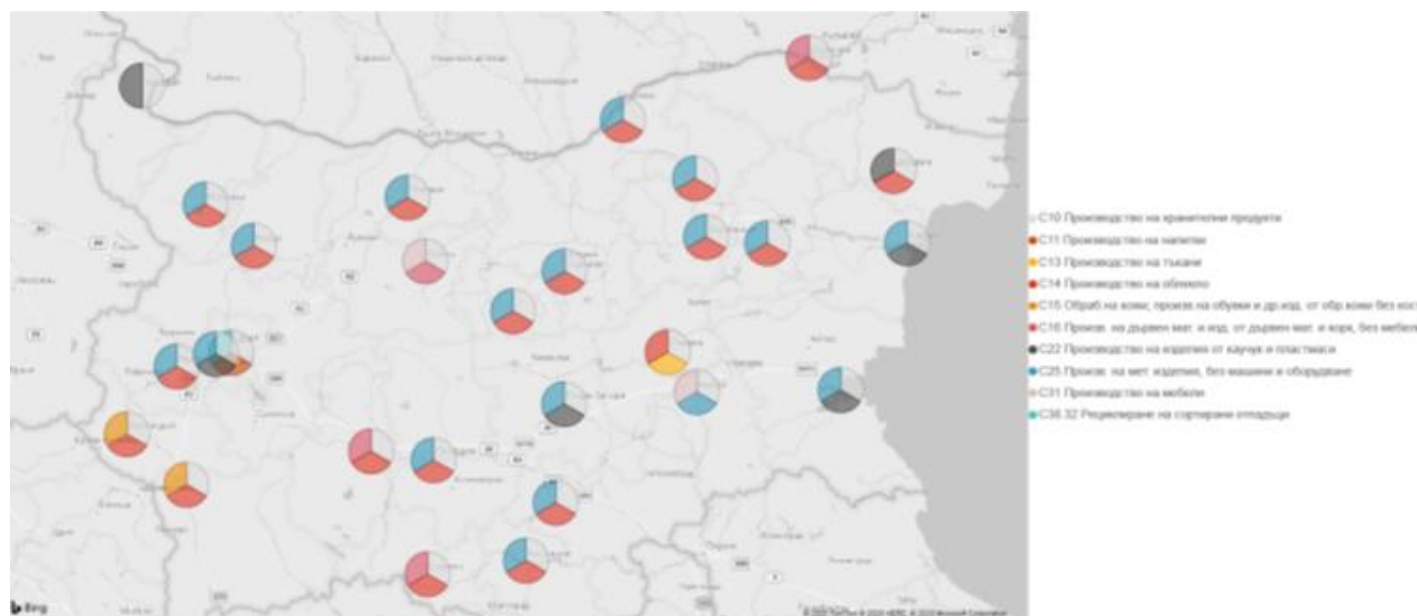
На картите по-долу¹² е представено допълнително проучване на актуалната и потенциалната специализация по области, отчитаща горепосочените и всички други високотехнологични и средно-към високотехнологични производства и услуги с интензивно използване на знания.

Фигура 3 Актуална и потенциална специализация във високотехнологични производства и интензивни на знания услуги

Източник: собствена разработка

Фигура 4 Специализация в средно към ниско и нискотехнологични производства

¹² Следва да се има предвид, че картите са само с илюстративна цел – да покажат специализацията във всяка област. Цветовете и пропорционалните дялове не показват нивото на специализация.

Хоризонтални политики: насърчаване на иновациите и намаляване на информационната асиметрия

При разработването на политиките, насочени към развитието на МСП, е поставен специален акцент върху насърчаването на иновациите и намаляването на информационната асиметрия. В настоящата Стратегия този акцент е реализиран чрез съответните основни мерки във всички разработени приоритети, които, от своя страна, са в пълно съответствие с всички други важни стратегически документи в областта. В този смисъл, Стратегията за МСП има за цел да подобри предприемаческата екосистема и цялостната конкурентоспособност (особено в по-слабо развитите райони, сектори и видове предприятия) чрез удовлетворяване на специфични потребности на МСП и осигуряване на тясна координация с политиката за интелигентна специализация. Очакванията са така да се постигне съществен ефект на синергия, който да повлияе положително на сектора на МСП в дългосрочен план.

Въз основа на задълбочения анализ на МСП в България, беше установено че съществува сериозен потенциал за подобряване на иновациите в много сектори и сфери. Ключов, в това отношение, стратегически документ е „Иновационна стратегия за интелигентна специализация“ (ИСИС), който допринася за развитие на потенциала за иновации в българската икономика. За да се ускори преходът на българските предприятия към икономика на знанието и кръгова икономика, в настоящата Стратегия са формулирани следните хоризонтални комплексни мерки на политиката: насърчаване на зелената икономика и екоиновациите, повишаване на свързаните с иновации умения, провеждане на обучения по иновационен процес и управление на иновациите.

Основна пречка за развитието на МСП е липсата на налична информация по всички въпроси на МСП, свързани както с ежедневните им стопански дейности, така и с дългосрочните им стратегически планове. Настоящата Стратегия изрично разглежда достъпа на МСП до информация чрез формулиране на пълен набор от действия във всяка област на въздействие.

Механизъм за изпълнение на Националната стратегия за малките и средните предприятия

Система за управление и координация.

Основно координационно звено за Стратегията е дирекция „Икономическа политика“ на Министерство на икономиката и индустрията. Ключова функция на това звено е координацията на изпълнението на Стратегията, която включва следните дейности:

- координация на дейностите на Консултативния съвет за насърчаване на МСП;
- изготвяне на годишни програми и годишни отчети за изпълнение на стратегията;
- изготвяне на предложения за актуализиране на стратегията за МСП;
- организация, координация и участие в изпълнението на политиката за по-добра регулаторна уредба на стопанската дейност и постигане на по-високо ниво на конкурентоспособност на българската икономика;
- участие в разработването, организацията, координацията и изпълнението на политиката, свързана с МСП, вкл. политики и мерки за насърчаване на предприемачеството и формиране на бизнес кълъстери;
- разработване на предложения и изпълнение на проекти и мерки, насочени към прилагането на Законодателния акт за малкия бизнес в Европа (SBA);
- организация и осигуряване на насоки за дейността на Работна група № 15 „Индустриална политика и малки и средни предприятия“ по Постановление № 85 на Министерския съвет от 2007 г. за координация по въпросите на Европейския съюз, към Съвета по европейските въпроси;
- поддържане на връзка с министерства, агенции и неправителствени организации по отношение на действията, свързани с развитието на нисковъглеродна икономика, използваща ефективно ресурсите, с опазване на околната среда и ограничаване на изменението на климата, в съответствие с функционалната компетентност на дирекцията;
- участва в органите на ЕС, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и други международни организации по въпросите на малките и средните предприятия, предприемачеството и индустриалната политика.

Механизъм за изпълнение на стратегията .

Консултативният съвет за насърчаване на малките и средните предприятия ще продължи дейността си за постигане на стратегическите цели при изпълнението на Национална стратегия за МСП 2021-2030 г.

В тази връзка, Консултативният съвет за МСП следва:

- да осигурява обратна връзка за текущото състояние и определената политика за насърчаване на развитието на МСП и да прави предложения за областите на въздействие;
- да осигурява обратна връзка относно анализ на развитието на МСП (вкл. секторните и регионалните аспекти) и да прави предложения за последваща актуализация и/или усъвършенстване на мерките в стратегията;
- да подготвя предложения за подобряване на регулаторната рамка по отношение на малките и средните предприятия;
- да осигурява лесен публичен достъп до информация относно законодателните инициативи, както и относно потенциалното участие на предприемачи, бизнес асоциации и др. в обсъжданията на нормативните актове за сектора;
- да осигурява обратна връзка за резултатите и ефекта от политиката, както и да дава препоръки за изпълнението на Стратегията и годишните програми за нейното изпълнение.

Дирекция „Икономическа политика“ в качеството си на координационно звено и Консултативният съвет за насърчаване на МСП осигуряват непрекъснат диалог и сътрудничество със всички заинтересовани страни.

Освен това координационното звено осигурява:

- Публичност на стратегическите документи – стратегия, годишни програми и доклади за изпълнението им;
- Разработва структурирани данни за включване на всички приложими показатели във създадените информационни системи на НСИ

Изпълнение и координиране на Стратегията

Координационното звено изготвя годишни планове и доклади за напредъка по изпълнение на Националната стратегия за МСП 2021-2030 въз основа на предоставена официална информация от всички релевантни и компетентни органи. Годишните планове и докладите за изпълнението се одобряват по реда на чл. 5, ал. 2, т. 5 от Закона за малките и средните предприятия.

Механизъм за наблюдение на Стратегията

Административната структура, отговаряща за изпълнението, координацията, наблюдението и оценката на Стратегията е дирекция „Икономическа политика“ на Министерство на икономиката.

Изпълнението на Национална стратегия за МСП 2021-2027 г. се основава на съгласуваните усилия на всички заинтересовани страни. Консултативния съвет за насърчаване на МСП осигурява поддържане на постоянна работна структура за междуведомствено взаимодействие по въпросите на МСП. Той включва широк кръг от представители на институции, отговарящи за прилагането на икономическата политика и политиката за МСП, вкл. представители на министерства, държавни агенции, академични среди и висши училища, представители на общини (като НСОРБ), социални партньори, асоциации на МСП или представители на други бизнес организации и др. Съставът на Консултативния съвет се актуализира ежегодно и включва имената на определените основни и заместник-членове от всяка институция.

Наблюдение, оценка и актуализиране на Стратегията

Навременните дейности по наблюдение и оценка гарантират, че изпълнението на Стратегията следва заложените в нея цели. Наред с това, резултатите от наблюдението и оценката могат да покажат също, че някои мерки е необходимо да бъдат актуализирани/прегледани, така че да се постигне гъвкавост и устойчивост на политиките по отношение на външни сътресения и промени (напр. промени в макроикономическата рамка, в законодателството на национално ниво и на ниво ЕС , в социално-икономическата среда и др.) и на промени, зависещи от вътрешни фактори.

Изпълнението на Национална стратегия за МСП се оценява междинно след първите три години от планирания период. Дирекция „Икономическа политика“ на Министерство на икономиката и индустрията координира процеса на оценка и насърчава заинтересованите страни да участват активно в него. За да се гарантира обективност, оценката се възлага на независим външен екип от експерти.

В края на планирания период се изготвя последващо оценяване и окончателен доклад за напредъка по изпълнението на Стратегията, за да бъде разгледано постигането на поставените цели. Окончателният доклад за напредъка следва да бъде разпространен по подходящ начин, така че всички заинтересовани страни и обществеността да бъдат включени в обсъжданията на бъдещите политически насоки, приоритети и цели.

План за действие към „Националната стратегия за малките и средните предприятия“ 2021-2030

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка информация за мярката	допълнителна	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
Приоритет 1. „Предприемачество“													
Област на въздействие 1.1. „Насърчаване на предприемаческата екосистема“													
1.1.1	Подкрепа за акселератори и бизнес инкубатори, по възможност ръководени от международно признати мрежи на акселератори и инкубатори, с цел трансфер на добри практики от други страни. Подкрепа за организации в подкрепа на МСП като национално представителни работодателски организации, браншови	В изпълнен ие	2025	2029	BG16RFPR002-1.002 Финансиране на избрани от Европейската комисия Европейски цифрови иновационни хъбове, отличени с „Печат за високи постижения“ BG16RFPR002-1.001 Допълващо финансиране на избрани от Европейската комисия Европейски цифрови иновационни хъбове (ЕЦИХ)		33 452 хил. евро	33 452 хил. евро	ПНИДИ Т	МИР, ПНИДИТ	Брой подпомогнати инициативи	0	750

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка информация за мярката	допълнителна	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	организации и др.												
1.1.2	Подкрепа за мероприятия, конференции, семинари, бизнес срещи между стартиращи предприятия и инвеститори и други инициативи за насърчаване на предприемачеството и бизнес комуникациите на регионално и местно ниво	В изпълнение	2025	Ежегодна	Организиране и провеждане на обучения, семинари, уъркшопи за насърчаване на предприемачеството, стартирането на бизнес и интернационализацията.		10 хил. евро по ПКИП и в рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	ПКИП ИАНМС П	ИАНМСП	Брой подпомогнати инициативи	23	10
1.1.3	Насърчаване растежа на МСП и стартиращи компании чрез пазара beam на БФБ	В изпълнение	2025	Ежегодна	Програмата beamUp lab е насочена към българските стартьпи и МСП и предоставя подкрепа, знания и мрежа от контакти за участниците. Реализира се в партньорство с ключови финансови институции и организации в			36 хил. евро	БФБ, МФ	БФБ	Брой подпомогнати организации	20	20 *В зависимост от участието на МСП

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни на институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					България. Всяко издание на beamUp lab продължава дванадесет месеца и включва участието на 20 до 25 компании, подбрани чрез специална методология. Темите включват финансиране, инвестиционни стратегии, управленски умения и други ключови аспекти за развитието на МСП.							
Област на въздействие 1.2. „Насърчаване на обучението по предприемачество в училищата и предприемаческата трансформация на българските висши училища“												
1.2.1	Подкрепа за осигуряване на курсове за обучение по предприемачество в учебните програми по природни науки, технологии, инженерство и математика (STEM), изкуства и други области на обучение във висшето	В изпълнен ие	2025	2027	Марката се изпълнява по проект BG05SFPR001-3.002 - От висше образование към заетост	-	-	МОН, Програма „Образование“	МОН	Брой студенти, получили подкрепа за практическо обучение	0	40099

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка информация за мярката	допълнителна	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	образование												
1.2.2	Насърчаване създаването на тренировъчни предприятия от ученици и студенти, които се обучават на практика как да развият предприемаческите си идеи в бизнес. Разработване на актуални методологии за провеждане на курсове за обучение по предприемачество чрез практически занятия	В изпълнение	2021	Ежегодна	Развитие на националната мрежа на учебно-тренировъчни предприятия в училищното образование .		В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	МОН	МОН, Институтът по образование	Брой регистрирани учебно-тренировъчни фирми	250	8
Област на въздействие 1.3. „Подкрепа за стартиращи предприятия“													
1.3.1	Преглед на регулаторната рамка за започване на бизнес	В изпълнение	2025	Ежегодна	Преглед на всички процедури, необходими за стартиране на предприятие.		Административен капацитет	Административен капацитет	МИИ	МИИ	Преглед на операциите	1	1

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка информация за мярката	допълнителна	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
1.3.2	Въвеждане на мерки за стартиращи предприятия, които търсят разрастване на дейността си на международни пазари - предоставяне на информация за пазари, консултации, маркетинг и менторски услуги по въпросите на интернационализацията	В изпълнен ие	2025	Ежегодна	Разработване на информационни и аналитични материали и предоставяне на менторски услуги		В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	МИР	ИАНМСП	Брой изготвени информационни и аналитични материали	43	45
1.3.3	Разработване на нови продукти и тестване на прототипи в Лабораторния комплекс	В изпълнен ие	2025	Ежегодна			В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	София Тех Парк	София Тех Парк	Брой подпомогнати предприятия	60	80
1.3.4	Предоставяне на услуги за бизнес образование, консултиране и менторство, с цел подготовка за потенциален	В изпълнен ие	2025	Ежегодна			В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	София Тех Парк	София Тех Парк	Брой подпомогнати предприятия	18	30

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финансиране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/отчетна стойност (2024)	Целева/годишна стойност
	инвеститорски интерес											
1.3.5	Насърчаване и подпомагане на МСП за регистрация на интелектуална собственост.											
1)	Предоставяне на техническа помощ за регистрация на интелектуална собственост, вкл. за процеса на подготовка и за процедурата по кандидатстване за регистрация на интелектуална собственост – консултации със специалисти, правна помощ и др.	В изпълнение	2025	Ежегодна	Предоставяне на подкрепа за МСП чрез ваучери за регистрация на търговска марка и промишлен дизайн, за регистрация на патент, както и за извършване на предварителна диагностика на интелектуална собственост. Провеждане на обучителни уебинари на тема „Финансова помощ за МСП за закрила на правата на интелектуална собственост“.	Фонд на ЕС от 20 млн. евро	Фонд на ЕС от 20 млн. евро	Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост Патентно ведомство	Патентно ведомство	Брой публикации и разпространена информация; Брой подкрепени МСП;	6 731	6 N/A

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
2)	Насърчаване заявяването и защитата на права по индустриална собственост	В изпълнение	2025	2030	През 2025 г. е обявена процедура BG16RFPR001-1.007 „Насърчаване заявяването и защитата на права по индустриална собственост от страна на МСП чрез подпомагане дейността на Патентно ведомство на Република България” по ПКИП за засилване на заявителската активност и защитата на правата по индустриална собственост от страна на МСП чрез реализиране на дейности от страна на Патентно ведомство.	8 334 хил. евро, от които 6 370 хил. евро ще бъдат директно насочени към крайните получатели (МСП) под формата на безвъзмездно финансиране за подкрепа защитата на права по индустриална собственост.	8 334 хил. евро	ПКИП	Патентно ведомство	Брой подкрепени МСП	0	1800

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финансиране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/отчетна стойност (2024)	Целева/годишна стойност
1.3.6	Подобряване на условията за правене на бизнес за стартиращи предприятия.	В изпълнение	2021	Ежегодна	Изменение на Търговския закон във връзка с включването на нов вид предприятие – дружество с променлив капитал,. Въвеждане на Стартър виза като възможност за облекчаване на процедурата за стартиране на бизнес в България от чуждестранни граждани.	Административен капацитет	Административен капацитет		АВ МИР/МИИ	Брой регистрирани дружества с променлив капитал; Брой издадени стартър визи	3 7	N/A 2
Област на въздействие 1.4. „Насърчаване на ключови видове предприемачество“												
1.4.1	Подкрепа за наследяването на семейни предприятия чрез провеждане на семинари, обучения и консултации по въпросите на наследяването	В изпълнение	2024	2027	Достъп до финансиране за семейни предприятия е заложен по мярка 1.5.3 чрез предоставяне на БФП по процедура „Подкрепа за семейните предприятия, предприятията от творческите индустрии и	-	-	ПКИП	МИР МИИ ФМФИБ	Изпълнява се по мярка 1.5.3.	N/A	N/A

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	семеен бизнес. Финансови инструменти (напр. схеми за гарантиране на заеми, микрокредити, хибридни инструменти) за осигуряване на достъп до финансиране на семеените предприятия.				занаятите“ по ПКИП 2021- 2027 г.							
1.4.2	Подкрепа за желаещите да стартират самостоятелно или заедно стопанска дейност (безработни: жени, младежи, възрастни хора, и чужденци, ползващи се от временна закрила по Закона за убежището и бежанците)											
1)	Подкрепа за безработни, желаещи да стартират стопанска дейност	В изпълне ние	2025	Ежего дна	Подкрепа за безработните, имащи право на парично обезщетение за безработица и желаещи да стартират стопанска	N/A	N/A	Фонд Безработ ица	НОИ	Брой лица, стартирали самостоятелна стопанска	158	148

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финансиране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					дейност чрез предоставяне на еднократна парична сума вместо парично обезщетение за безработица. Мярката се финансира от фонд Безработица, НОИ. (чл. 47 от Закона за наръчване на заетостта (ЗНЗ).			НОИ		дейност		
2)	Подкрепа за безработни лица за започване на самостоятелна стопанска дейност като микропредприятие по Закона за малките и средните предприятия	В изпълнение	2025	Ежегодна	Предоставяне на субсидии на безработни лица за започване на самостоятелна стопанска дейност като микропредприятие (чл. 49, ал. 1 и 4 и чл. 49б от ЗНЗ), както и субсидии за обучение и консултантски услуги.	352 хил. евро (2025 г.)	352 хил. евро (2025 г.)	ДБ за АППТ	МТСП	Брой лица, регистрирали микропредприятие	608	218

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партньорски институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
3)	Подкрепа на работодатели-микропредприятия за разкриване на работни места за безработни лица	В изпълнение	2025	Ежегодна	Предоставяне на субсидии на работодатели-микропредприятия за първите 5 разкрити работни места, на които се наемат безработни лица, насочени от Агенцията по заетостта (чл. 50 от ЗНЗ)	535 хил. евро (2025 г.)	535 хил. евро (2025 г.)	ДБ за АППТ	МТСП	Брой наети безработни лица от работодатели-микропредприятия	121	151
4)	Операция „Насърчаване на предприемачеството в Северна България	Предстои	2025	2028	Насърчаване стартирането на самостоятелна стопанска дейност чрез предоставяне на обучения по предприемачество, консултантска подкрепа за разработване на бизнес план и предоставяне на грантово финансиране в размер до 26 хил. евро	30 350 хил. евро	30 350 хил. евро	ПРЧР	АЗ, МТСП	Брой новоразкрити предприятия	0	1000
1.4.3	Финансови инструменти (напр. схеми за гарантиране на заеми, микрокредити, хибридни инструменти) в	Предстои	2025	2029	Предоставяне на финансиране за подкрепа на наети лица от уязвими групи, за създаване на устойчиви работни места,	11 248 хил. евро	11 248 хил. евро	Програма за развитие на човешки	МТСП, ФМФИБ	Брой подкрепени социални предприемачи	0	50

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	допълнение с менторство, коучинг и консултантски услуги за задоволяване на различните потребности на социалните предприемачи				за обучения на наетите в социалните предприятия по операция „Насърчаване на социалната икономика на местно и регионално ниво“. Ще се подкрепя също сътрудничеството в областта на социалната и солидарната икономика и реализирането на дейности за повече разпознаваемост на продуктите и услугите на сектора. Очаква се по процедурата да бъдат обхванати близо 2 хил. участници в неравностойно положение. Подкрепата за социалните и солидарни предприятия се допълва и чрез осигуряване на достъп до финансиране чрез финансови инструменти по Приоритет 3: „Достъп до финансиране“ чрез			те ресурси				

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					удължено изпълнение на финансовите инструменти от ОПРЧР 2014-2020							
1.4.4	Насърчаване на предприемачество сред студенти и докторанти	Предстои	2025	2029	След подписаното на 12.09.2024г. Споразумение между УО на Програма „Образование“ и проведените пазарни консултации, започна структуриране на ФИ и подготовка на документация за провеждане на процедура за избор на ФП по реда на ЗОП. Процедурата се очаква да приключи до края на 2025г. От 2026г. избраният/ите ФП следва да изпълняват инструмента и да извършват плащания към допустимите КП. Средствата са в подкрепа	4,03 млн. евро	4,03 млн. евро	Програма Образование	ФМФИБ, МОН	Брой подкрепени стартиращи фирми	0	78

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка информация за мярката	допълнителна	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					на стартиращи предприятия на студенти и докторанти (с допустимо участие на преподаватели от висшите училища), като целта е развитие на предприемаческите умения и бърз и фокусиран преход от образование към заетост								
Област на въздействие 1.5. „Подкрепа за занаятчийството, предприемачеството в селските райони и творческите индустрии, вкл. на регионално ниво ”													
1.5.1	Безвъзмездно финансиране и финансови инструменти за насърчаване на технологичния и екологичен преход на селското стопанство												
1)	Инвестиции в технологична и екологична модернизация	В процес на изпълне ние	2024	2026	Инвестицията е по процедура BG-RRP6.004 „Инвестиции в технологична и екологична модернизация от		195 139 хил. евро	195 139 хил. евро	НПВУ	МЗХ	Брой подпомогнати предприятия	0	630

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финансиране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					Компонент „Устойчиво селско стопанство“, „Фонд за насърчаване на технологичния и екологичен преход на селското стопанство“. Предоставят се целеви инвестиции, за закупуване на материални и нематериални активи за прилагане на дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда и смекчаване на последиците от климатичните промени, въвеждащи иновативни производствени и цифрови технологии, технологии за производство и организация в селското стопанство, за автоматизиране на работните процеси							

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
2)	Инвестиции в центрове за подготовка за предлагане на пазара и съхранение на плодове и зеленчуци	В процес на изпълнение	2024	2026	Инвестицията е по процедура BG-RRP6.006 „Центрове за подготовка за предлагане на пазара и съхранение на плодове и зеленчуци” от Компонент „Устойчиво селско стопанство“, „Фонд за насърчаване на технологичния и екологичен преход на селското стопанство“. По програмата се стимулира създаването на къси вериги на доставка, модернизирането, автоматизирането и цифровизацията на процесите по събиране, подготовка за пазара и съхранение на пресни плодове и зеленчуци.	9 203 хил. евро	9 203 хил. евро	НПВУ	МЗХ	Брой подпомогнати предприятия	0	10

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
1.5.2	Безвъзмездно финансиране и финансови инструменти за задоволяване на различните потребности на предприемачите и новосъздадените предприятия в селските райони											
1)	Подкрепа на неземеделски дейности по Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.	В процес на изпълнение	2014	2025	Продължава изпълнението на сключени през предходни години договори по процедури от подмярка 6.4.1. „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“, мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. БФП се предоставя на стопанства и предприятия за инвестиции в неземеделски дейности в селските райони, в т.ч.	9,9 млн. евро	9,9 млн. евро	ПРСР 2014-2020 г. ЕЗФРСР	МЗХ	Брой подкрепени предприятия	44	72

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					развитие на занаяти.							
2)	Подкрепа на неселскостопански дейности в селските райони от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г.	Предстои	2025	2029	През 2024 г. са разработени насоки за кандидатстване за три приема по интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г. (СПРЗСР 2023-2027 г.). Общата стойност на бюджета по трите процедури е в размер на 98 755 хил. евро. Приемите ще бъдат отворени за кандидатстване през 2025 г.	98 755 хил. евро	98 755 хил. евро	СПРЗСР 2023-2027 г. ЕЗФРСР	МЗХ	Брой подкрепени предприятия	0	494

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
1.5.3	Проекти и мерки за насърчаване на занаятчийството и предприемачите в творческите индустрии	В изпълнение	2023	2027	Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16RFPR001-1.004 „Подкрепа за семейните предприятия, предприятията от творческите индустрии и занаятите“. Процедурата е отворена за кандидатстване през 2024 г., подадени са 2769 проектни предложения. Предстои сключване и изпълнение на административните договори за предоставяне на БФП.	60 084 хил. евро	60 084 хил. евро	ПКИП 2021-2027	МИР	Брой подпомогнати: МСП	0	1 300
Приоритет 2. „Достъп до пазари“												
Област на въздействие 2.1. „Насърчаване на интернационализацията на МСП“												

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
2.1.1	Продължаващо развитие и поддръжка на Експортен хъб България, по-специално на неговата дигитална платформа, за предоставяне на информация за: i) възможности за подкрепа, публични и други институции; ii) актуална пазарна информация за маркетингови проучвания на външни пазари; iii) международни и регионални търговски панаири и изложения; iv) прилагане на комбинирани мерки за подкрепа като част от насърчаването на интернационализацията, които позволяват едновременно подкрепа на съответните МСП за	В изпълнение	2025	Ежегодна	Поддържане и актуализиране на платформата „Експортен хъб България“	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	МИР	ИАНМСП	Общ брой посещения на дигиталната платформа Брой уникални посещения на дигиталната платформа	20 689	9 320
											15 050	10 000

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	технологично развитие, дигитализация, разработване на нови продукти и формиране на умения											
2.1.2	Подготовка и провеждане на информационни кампании, посветени на интернационализацията на МСП	В изпълнение	2025	Ежегодна	Провеждане на обучителни уебинари на тема „Възможностите за износ в цял свят“. Чрез инициативата ръководителите на СТИВ запознават заинтересованите български МСП с възможностите за бизнес и износ в различни страни. Подготовка и провеждане на информационни кампании чрез информационните канали на агенцията, посветени на интернационализацията на МСП и развитието на предприемачеството.	В рамките на бюджета на ИАНМСП	В рамките на бюджета на ИАНМСП	МИР	ИАНМСП	Брой кампании	7	7

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
2.1.3	Изпълнение на маркетингови мерки и подкрепа на МСП за разработване и подготовка на промоционални материали за международни и регионални търговски панаири	В изпълнение	2025	Ежегодна	Разработване на информационни и аналитични материали и предоставяне на менторски услуги	В рамките на бюджета на ИАНМСП	В рамките на бюджета на ИАНМСП	МИР	ИАНМСП	Брой изготвени материали	43	45
2.1.4	Програма „Експортно финансиране“ на ББР	В изпълнение	2024	Ежегодна	Програмата е насочена към дружества, регистрирани в България, които планират или осъществяват износ на произведения от тях продукти и /или услуги. По програмата се предоставят кредити за оборотни средства, необходими за финансиране на предекспортна* и следекспортна дейност* за продукти, произведени от	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	ББР	ББР	Финансов ресурс Брой подпомогнати МСП	870 хил. евро 2	4 млн. евро* с натрупване 10

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка информация за мярката	допълнителна	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					регистрирани в България предприятия-износители, както и кредити за финансиране на инвестиции, свързани с експортната дейност.								
Област на въздействие 2.2. „Подкрепа на МСП за участие в мероприятия за насърчаване на търговията“													
2.2.1	Изготвяне на годишни програми от ИАНМСП в съответствие с националните и регионалните приоритети, определени в Стратегията, и с предложенията на заинтересованите страни	В изпълнение	2025	Ежегодна	Периодично актуализиране на Индикативните програми за провеждане на международни изложения в страната и чужбина, търговски мисии в чужбина, бизнес форуми, конференции, контактни борси и други бизнес		В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	МИР	ИАНМСП	Брой разработени/актуализирани годишни програми	14	8

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	за участие на МСП в търговски панаири и големи събития				събития с двустранни срещи или нетуъркинг между български и чуждестранни фирми в страната. Програмите се разработват съобразно получени предложения от национално представените работодателски организации, НПО - браншови камари, съюзи, кълстери и други организации, представляващи бизнеса.							
2.2.2	Провеждане и/или подкрепа на МСП за участие в международни търговски панаири, бизнес конференции и бизнес срещи в България	В изпълне ние	2024	Ежего дна	Предоставяне на подкрепа за участието на МСП в международни изложения в страната, както и организиране на бизнес форуми, конференции, двустранни срещи и др. промоционални прояви в България. Тези инициативи разширяват възможностите на МСП за търговия,	ПКИП	ПКИП	ПКИП	ИАНМСП	Брой МСП, подкрепени за международни търговски панаири, бизнес конференции и бизнес срещи в България	1460	2100

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					коопериране и сътрудничество.							
2.2.3	Подкрепа за участие на МСП в международни панаири, търговски изложения и институционални щандове на технологични конференции в чужбина	В изпълнение	2025	Ежегодна	Организиране на национално участие с щанд и представители на МСП в международни изложения в чужбина. Участие в специализирани събития с институционален щанд с цел популяризиране на България и/или сектори от икономиката в чужбина.	ПКИП	ПКИП	ПКИП	ИАНМСП	Брой МСП, участващи в международни търговски панаири, бизнес конференции и бизнес срещи в чужбина	444	227
2.2.4	Подкрепа за мероприятия с акцент върху МСП, организирани от браншови организации, асоциации на МСП и стартиращи предприятия, бизнес кластери, неправителствени	В изпълнение	2025	Ежегодна,	Подкрепа за събития и инициативи, които са от особен интерес за МСП и се организират от браншови организации, асоциации на МСП и др.	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	ПКИП	ИАНМСП	Брой бизнес организации, подпомогнати за участие в мероприятия, Брой	14	4

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка информация за мярката	допълнителна	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	организации и др.										предприятия	1460	355
2.2.5	Участие на МСП в официални бизнес делегации и търговски мисии	В изпълнение	2025	Ежегодна,	Организиране на бизнес делегации и търговски мисии и подкрепа за участието на МСП в тях		В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	ПКИП	ИАНМСП	Брой МСП, подпомогнати за участие в официални бизнес делегации и търговски мисии	9	11
Област на въздействие 2.3. „Специфична подкрепа за МСП с висок експортен потенциал“													
2.3	Разработване на инструмент за самооценка на експортния потенциал	Не е стартирала	2022	2030	Изпълнението не е започнало поради липса на финансиране	460 хил. евро	Не са осигурени средства за изпълнение на мярката		Бюджет МИР	ИАНМСП; МИР, МИИ	Разработен инструмент – карта за оценка на експортния потенциал на МСП	0	1

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка информация за мярката допълнителна	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
Област на въздействие 2.4. „Подкрепа за развитие на електронната търговия“												
2.4.1	Разработване и използване на уеб платформи за електронна търговия от МСП като неразделна част от дигиталната платформа на Експортен хъб България	Не е стартирала	2022	2030	Изпълнението не е започнало поради липса на финансиране	460 хил. евро	Не са осигурени средства за изпълнение на мярката	Бюджет МИР	ИАНМСП	Разработване и използване на уеб платформи	0	1
2.4.2	Подкрепа на МСП за въвеждане в дейността и използване на решения за електронна търговия – уебсайтове, електронни разплащания, мобилни приложения, решения за интернет сигурност, съхраняване на данни и	В изпълнение	2024	2029	Подкрепени МСП за он-лайн търговия по процедура BG-RRP-3.005 „Решения в областта на информационните и комуникационни технологии и киберсигурността в малките и средните предприятия” по мярка	-	-	НПВУ	МИР	Брой подкрепени МСП за он-лайн търговия	316	316 (2025)

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	др.				4.1.1.1. Подкрепени МСП за он-лайн търговия по процедура „Дигитализация на предприятията“, по мярка 4.1.2.			ПКИП	МИР	Брой подкрепени МСП за он-лайн търговия	0	В зависимост от изпълнението на 4.1.2. (2029)
2.4.3	Подкрепа на МСП за въвеждане на аналитични решения, базирани на големи бази данни (big	Предстои	2026	2030	Подкрепа за въвеждане на изкуствен интелект и автоматизация на процеси	Предстои да бъдат уточнени	Предстои да бъдат уточнени	ИНМСП	ИАНМСП	Брой подкрепени МСП	-	-

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка информация за мярката	допълнителна	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	data), автоматизация и изкуствен интелект и др., с цел възползване от предимствата на електронната търговия												
Приоритет 3. „Достъп до финансиране“													
Област на въздействие 3.1. „ Финансови инструменти в подкрепа на конкурентоспособността на МСП“													
3.1.1	Насърчаване на МСП за въвеждане в производствения процес на нови и модерни технологии, дигитални решения, специализиран хардуер и софтуер												
1)	Фонд за капиталови инвестиции, Група ББР	В изпълнение	2020	2030	Фондът за капиталови инвестиции (ФКИ), част от групата на ББР предвижда продължаване действието на съществуващата стратегия за инвестиции в капитала на МСП, в това		33.2 млн. евро	33.2 млн. евро. от които свободен за инвестиране ресурс – 17.9 млн. евро	ББР	ББР	Брой подпомогнати предприятия -	10	-

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					число и не само: - Дялови инвестиции за МСП, чиято цел е ускорена дигитализация на процесите в МСП, интернационализация, популяризация и експанзия на бързо растящи български компании; - Организиране и участие в семинари, обучения в сферата на дяловия капитал, предприемачеството и иновациите.					Стойност на инвестиционни дялове на ФКИ по придобиване	14.6 млн. евро	7.7 млн. евро
2)	Програма за финансиране на фирми за изпълнение на СМР с контрагенти, страна по договор за БФП	В изпълнение	2023	2026	Насочена е към финансиране на строителни компании, които имат сключен договор/и за изпълнение на СМР с контрагенти, страна по договор за получаване на безвъзмездна финансова	10.1 млн. евро	10.1 млн. евро	ББР	ББР	Брой подпомогнати предприятия	7	10

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финансиране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/отчетна стойност (2024)	Целева/годишна стойност
					помощ (БФП) по: 1/ Направление 1 – Програми с осигурено финансиране от НПВУ, ЕСИФ, със Закона за държавния бюджет, от общинските бюджети и др. – общини, държавни администрации, министерства, БАН, училища, читалища, университети, галерии, институти и други подобни бенефициенти по такива програми. 2/ Направление 2 – Мярка 7.6 „Проучване и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и на културното и природното наследство на селата“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ на							

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финансиране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) – манастири, храмове и др.							
3.1.2	Осигуряване на безвъзмездно финансиране и финансови инструменти за технологична модернизация и производството на нови продукти и услуги											
1)	„Технологична модернизация“	В изпълнение	2022	2026	BG-RRP-3.004 „Технологична модернизация“	132.9 млн. евро	149.6 млн. евро	НПВУ	МИР	Брой подпомогнати МСП	882	1073

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
2)	Капиталов фонд на фондове за възстановяване, Прозорец за растеж за по-нататъшно развитие / растеж на компаниите.	В изпълнение	2024	2031	Към края на 2024 г. са избрани 2 финансови посредници. Процедура за избор на посредници е отворена за кандидатстване до м. август 2025 г.	67,5 млн. евро	67,5 млн. евро	НПВУ	МИР/ЕИФ	Брой подпомогнати предприятия	0	24
3)	Гаранция за конкурентоспособност на малките и средни предприятия	В изпълнение	2024	2026	Гаранция за конкурентоспособност на малките и средни предприятия – предоставяне на заеми при преференциални условия на малки и средни предприятия, за да подпомогнат укрепването на тяхната устойчивост и повишаване на тяхната производителност. ЕИФ е подписал гаранционни	75 млн. евро	75 млн. евро	НПВУ	МИР/ЕИФ	Брой подпомогнати предприятия	1 024	615

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финансиране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					споразумения с четири банки: Пощенска банка (Юробанк България), ПроКредит Банк България, УниКредит Булбанк и Обединена българска банка. Към края на 2024 г. предоставянето на заеми за МСП по инструмента е в ход.							
3.1.3	Гаранционен продукт за МСП от ББР по Програма Invest EU от ББР в качеството ѝ на Партньор по изпълнението	Предстои	2025	2029	Гаранционен продукт за МСП със следните под- продукти: Гаранция с таван на загубите МСП и Гаранция без таван на загубите МСП, изпълняван по Програма Invest EU от ББР в качеството ѝ на Партньор по изпълнението Към настоящия момент протича процес по избор на	359.9 млн. евро	359.9 млн. евро	Гарантия на ЕС и участие на ББР	ББР	Брой подпомогнати предприятия Изплатени средства, хил. евро	0 0	784 750321

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					финансови посредници; Периодът на включване на кредити по под-продуктите е 3 години Със съществена част от ресурса по под-продуктите ще се подкрепят МСП в следните области: - засилване на дейността на предприятието, разширяване на производството или подобряване на предоставяните услуги от предприятието; - финансиране на (i) нови за предприятието или подобрени продукти (стоки или услуги), бизнес процеси (за една или повече бизнес функции), бизнес модели; (ii) нематериални активи (вкл.							

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					интелектуална собственост); (iii) бързо растящи предприятия или (iv) предприятия със значителен иновационен потенциал и/или предприятия с научноизследователска и иновационна дейност; - повишаване на дигиталната интензивност, вкл. достигане на базово ниво на дигиталната интензивност въвеждане и използване на цифрови технологии; цифровизация на бизнес модели, управление на веригата за доставки, управление на взаимоотношенията с клиенти, развитие на бизнеса, киберсигурност							
Област на въздействие 3.2. „Осигуряване на финансови инструменти и гаранционни схеми за инвестиционно финансиране и експортна дейност на МСП“												

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
3.2.1	Осигуряване на различни финансови инструменти за МСП - банкови кредити, кредитни линии, лизинг, факторинг и др											
1)	Он-лендинг финансиране на ББР	В изпълнение	-	-	Индиректно подпомагане и улесняване достъпа до финансиране на МСП чрез дългосрочни он-лендинг програми, чрез финансови посредници – партньори на ББР: - „Програма „БРОД“ - Програма „НАПРЕД“			ББР	ББР	Балансова стойност: - „Програма „БРОД“ – балансова стойност към м. декември. 8759 хил. евро - Програма „НАПРЕД“ – балансова стойност към м. декември. 2383 хил. евро - Програма „Ол/4/МСП“ –		

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					- Програма „Ол/4/МСП“					с балансова стойност към м. декември.		
					- Програма „ЛИЗИНГ ЛАЙН“					- Програма „ЛИЗИНГ ЛАЙН“ - балансирана стойност към м. декември.	2665 хил. евро	
											7954 хил. евро	
2)	Директно финансиране с гаранции по Invest EU	В изпълне ние	2023	2025	ББР улеснява достъпа до финансиране на малки и средни предприятия, които са с по-рисков профил, допринасят за	77.2 млн. евро	77.2 млн. евро	ЕИФ, ББР	ББР	Брой сделки; Отпуснати	47 27594 хил.	150 27594 хил.

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					екологичната трансформация или внедряването на цифрови технологии. В партньорство с Европейския инвестиционен фонд по програмата с гаранция по Invest EU банката предлага кредитиране до 2 млн. евро за срок от 12 м. до 144 м. с облекчени изисквания за обезпечение и преференциален лихвен процент, в три направления: Конкурентоспособност; Устойчивост; Иновации и цифровизация.					средства	евро	евро
3)	ББР Лизинг - лизинг с гаранция по InvestEU	В изпълнение	2023	2025	Финансиране до 5 млн. лв. от ББР Лизинг, част от програмата InvestEU, в две направления: Конкурентоспособност и			ББР, ЕИФ	ББР (ББР Лизинг)	Брой сделки Отпуснати	63	

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					Устойчивост					средства	7.5 млн. евро (2024)	
4)	ББР Лизинг – лизинг с гаранция от Национален Гаранционен Фонд (НГФ)	В изпълнение	2024	-	Финансиране до 5 млн. лв. от ББР Лизинг по програма „НГФ Лизинг“. Финансиране на МСП при облекчени условия – пониско самоучастие и по-дълги срокове на изплащане.	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	ББР, НГФ	ББР (ББР Лизинг)	Брой сделки Отпуснати средства	36 4.3 млн. евро	
5)	ББР Лизинг ЕАД - финансов лизинг за МСП	В изпълнение	2019	-	Предоставяне на финансов лизинг на производствени машини и оборудване, транспортни средства, строителна и земеделска техника, медицинско оборудване, енергийно оборудване, недвижими имоти.	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	ББР	ББР (ББР Лизинг)	Брой сделки Отпуснати средства	318 66.4 млн. евро	

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
6)	Инструмент за ускорено усвояване на европейски средства	В изпълнение	2024	-	Инструментът допринася за увеличаване на инвестиционната активност сред малките и средните предприятия. Целта е да бъде облекчен достъпът до финансиране и да се ускори усвояването на средствата от ЕС по проекти по НПВУ и ЕСИФ. Максимален размер на инвестиционните кредити до 5 млн. лв. със срок до 8 години и гратисен период до 2 години. Предприятията с одобрено инвестиционно финансиране над 2 млн. лв. могат да се възползват и от необезпечен оборотен кредит до 200 хил. лв. в допълнение към средствата за инвестиции	19.9 млн. евро	19.9 млн. евро	ББР	ББР	Брой подпомогнати МСП за проектни предложения Отпуснати средства. Брой подпомогнати МСП за СМР Отпуснати средства.	36 19.9 млн. 9 10 хил. евро	15 (2025, прогнозен брой кредитополучатели) 10.2 млн. евро(2025 – прогнозен обем)

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
7)	Фонд за градско развитие (ФГР)	Предстои	2025	2029	Предвижда се изпълнение на дългов финансов инструмент, структуриран под формата на три Фонда за градско развитие (ФГР) – два за Северна и един за Южна България, осигуряващи заемно финансиране (оборотен и инвестиционен) и лизинг на крайни получатели, включително със споделяне на риска, и вградена/портфейлна гаранция с таван на загубите. За проекти, финансирани от ПРР се предвижда ФИ да е в комбинация с БФИ в единична операция. В ход е процедура по ЗОП	262.5 млн. евро	262.5 млн. евро., от които 35.8 млн. евро. от ПКИП 2021-2027, насочени към МСП, малки дружества със средна пазарна капитализация (small mid-caps) и дружества със средна пазарна капитализация (mid-caps)	ПРР, ПКИП	ФМФИБ	Брой подпомогнати предприятия (Ресурсът от ПКИП 2021-2027 ще има принос към индикатор „Предприятия, получаващи подпомагане чрез ФИ“)	0	26

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					за изборна финансови посредници.							
3.2.2	Осигуряване на гаранционни схеми за МСП от Групата на Българска банка за развитие, Национален гаранционен фонд (НГФ) и др.	В изпълнение	-	-	Национален гаранционен фонд ЕАД управлява гаранционните програми за собствен риск и средствата на Министерство на земеделието и храните в подкрепа на предприятия от сектор Селско, горско и рибно стопанство чрез гаранционни схеми по Програма за развитие на селските райони в Република България, Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 - 2013 г., 2014 – 2020 г., Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013 г., 2014 – 2020 г. и предприятия от сектор Растениевъдство и	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	НГФ, МЗХ	НГФ	Общ договорен гаранционен портфейл: <u>Размер на гарантираните кредити</u> НГФ 2022 Гаранционна схема за гарантиране на лизингови сделки за малкия и средния бизнес	<u>552.2млн. евро</u>	<u>7669.4млн. евро.</u> <u>/2025</u> <u>sum</u>

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка информация за мярката	допълнителна	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					Животновъдство.						<u>Гарантиран портфейл</u>		
											<u>Брой подкрепени МСП –</u>	<u>255 млн. евро.</u>	<u>3834.7 млн. евро.</u> <u>/2025 cum</u>
												<u>4 420</u>	<u>7 000</u> <u>/2025 cum</u>

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
3.2.3	Осигуряване на предекспортно и следекспортно финансиране от Българска агенция за експортно застраховане чрез финансови инструменти, които ще подкрепят интернационализацията на МСП							БАЕЗ	БАЕЗ			
1)	Подпомага експортната дейност на МСП, чрез осигуряване на застрахователно покритие и гарантиране на плащанията по търговски сделки за износ, при условията на отложено плащане.	В изпълне ние	2025	Ежего дна	Осигуряване на застрахователното покритие по сключени застрахователни договори - Българска агенция за експортно застраховане	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция.	БАЕЗ	БАЕЗ	Брой договори; Застраховани кредитни лимити; Застрахован износ	71 55871 хил. евро 117671 хил. евро	76 59223 хил. евро 124730 хил. евро

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финансиране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/отчетна стойност (2024)	Целева/годишна стойност
2)	Подпомага експортната дейност на МСП, чрез предекспортно и следекспортно финансиране чрез финансови инструменти	В изпълнение	2025	Ежегодна	Осигуряване на застрахователно покритие по кредити и финансиране, отпуснати на МСП - Българска агенция за експортно застраховане	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	БАЕЗ	БАЕЗ	Брой договори; Застраховани кредитни лимити;	18 141334 хил. евро	19 149814 хил. евро
3)	„Краткосрочен търговски риск за микро- и малки предприятия“	В изпълнение	2025	Ежегодна	Подкрепа на стартираща дейност и развитие на текуща дейност на микро- и малки предприятия с предоставени облекчени условия за кандидатстване, бърза процедура по одобрение и преференциални параметри по застрахователния договор. Целта и ефектът на застрахователния продукт е насочен към осигуряване на защита от финансови загуби на български компании при	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция.	БАЕЗ	БАЕЗ	Брой договори; Застраховани кредитни лимити;	75 367 хил. евро	79 389 хил. евро

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					реализирането на износ и при осъществяване на търговски сделки в страната.							
3.2.4	Улесняване на достъпа на МСП до капиталово финансиране чрез Българска фондова борса (БФБ) – регулиран пазар и Пазар за растеж на МСП (BEAM).	Предстои	2025	2030	Дейности за подкрепа на МСП с цел улесняване на достъпа им до капиталово финансиране чрез осигуряване на услуги, свързани с процеса по подготовка и емитиране на ценни книжа/акции; Дейности, свързани с организация и управление на проекта	963 хил. евро	963 хил. евро	ПКИП	ИАНМСП БФБ	Брой подпомогнати МСП	0	38
Област на въздействие 3.3. „Осигуряване на финансови инструменти за микропредприятията и малките предприятия“												
3.3.1	Популяризиране на дейността на институциите и възможностите за	В изпълнение	2025	Ежегодна	Организиране на събития, комуникационни кампании, семинари, обучения в сферата на дългови и дялови финансови	В рамките на бюджета на фонда/финансовата	В рамките на бюджета на фонда/финансовата	МИР, ББР, ФМФИБ	МИР, ББР, ФМФИБ	Проведени събития	22	25

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	финансиране				инструменти, предприемачеството и иновациите др.	институция	институция					
3.3.2	Осигуряване на микрофинансиране, кредити за оборотен капитал и преференциални инвестиционни кредити за микропредприятия и малки предприятия											
1)	Финансов инструмент „Микрокредитиране със споделен риск“ с удължено изпълнение на основание подписани допълнителни споразумения с ФП за реинвестиране на възстановен/освободен ресурс от финансовите инструменти по ОПРЧР 2014-2020.	В изпълне ние	2025	2031	Подкрепа за стартиращи предприятия, социални предприятия и субекти на социалната и солидарна икономика. Подписани са 7 споразумения с финансови посредници за кредитиране при облекчени условия на допустимите КП.	9.3 млн. евро.	Очакван възстановен ресурс 9.3 млн. евро	МТСП, ОПРЧР	ФМФИБ; МТСП	Брой подкрепени предприятия	0	467

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
2)	Осигуряване на финансови инструменти за микро- и малки предприятия от „ББР Микрофинансиране“ ЕАД	В изпълнение	-	Ежегодна	Предоставяне на кредити за оборотен капитал, инвестиционни кредити за: - за микро- и малки предприятия; - стартиращи предприятия и разрастващи се предприятия; - финансиране на зелена енергия; - предоставяне на Микрокредит InvestEU	7669 хил. евро	7669 хил. евро	ББР	ББР (ББР Микрофинансиране“ ЕАД)	Брой подпомогнати МСП Отпуснати средства	<u>110</u> <u>7120 хил. евро</u>	<u>88</u> <u>9459 хил. евро</u> <u>(целево за 2025 г.)</u>

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка информация за мярката	допълнителна	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
Област на въздействие 3.4. „Подкрепа за стартиращи предприятия и разрастващи се предприятия“													
3.4.1.	Осигуряване на предсийдово и сийдово финансиране за стартиращи предприятия												
1)	„Фонд Предприемачество“ Обособена позиция I с предмет „Изпълнение на Фонд Предприемачество Ранен етап“	Предсто и	2025	2029	Предвижда предоставянето на подкрепа в размер от 25 хил. до 1 млн. евро чрез дялови и квази-дялови инвестиции за компании в ранен етап на развитие (ускоряване и старт-ъп) в секторите от НСМСП 2021- 2027.		29.7 млн. евро публичен ресурс	30 млн. евро.	ПКИП	ФМФИБ; МИР	Брой подкрепени МСП	0	40
2)	Финансов инструмент „Фонд за иновации в предприятията“ по ПКИП –	Предсто и	2025	2029	Основна цел на този финансов инструмент е да насърчи създаването и използването на иновации от страна на предприятията, чрез дялови и квази-дялови инвестиции. Допустими крайни		32.2 млн. евро публичен ресурс,	32.2 млн. евро	ПКИП	ФМФИБ; МИР	Брой подкрепени МСП	0	40

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					получатели: Малки и средни предприятия; малки дружества със средна пазарна капитализация (small mid-caps) и средни дружества със средна пазарна капитализация (mid-caps).							
3)	„Фонд Предприемачество“ обособена позиция II „Изпълнение на Фонд Предприемачество Рисков капитал“	Предстои	2025	2029	Предоставя финансиране на стартиращи предприятия под формата на дялови и квази-дялови инвестиции в максимален размер до 3 млн. евро за подкрепа на ранните етапи на развитие на компании, целящи търговска реализация, укрепване на перспективите за висок растеж, иновации и разширяване на дейността в секторите от НСМСП 2021-2027.	30млн. евро. публичен ресурс	30 млн. евро.	ПКИП	ФМФИБ	Брой подпомогнати МСП	0	15

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
3.4.2	Осигуряване на капитал за растеж (мечанин финансиране) за разрастващи се предприятия и бързоразрастващи се средни предприятия.											
1)	Фонд Предприемачество, обособена позиция III „Изпълнение на Фонд Предприемачество Растеж“.	Инвестиционна, предстои	2025	2029	Осигурява дялово и квазидялово финансиране в размер до 3 млн. евро за подкрепа за развитие на съществуващи предприятия в етап растеж, които целят висок растеж и разширяване на дейността в секторите от НСМСП 2021-2027 г.	40 млн. евро публичен ресурс	40 млн. евро	ПКИП	ФМФИБ	Брой подпомогнати МСП	0	10
3.4.3	Подкрепа за предприемачески инициативи на студенти и докторанти – „Фонд за стартиращи предприятия на студенти и	Предстои	2025	2029	След подписаното на 12.09.2024г. Споразумение между УО на Програма „Образование“ и проведените пазарни консултации, започна	11,8 млн. евро.	11,8 млн. евро.	ФМФИБ МОН, Програма „Образо	ФМФИБ, МОН	Брой подкрепени стартиращи предприятия	0	149

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	докторанти ⁴ .				структуриране на ФИ Фонд за стартиращи предприятия на студенти и докторанти и подготовка на документация за провеждане на процедура за избор на ФП по реда на ЗОП. До 30.06.2025г. предстои стартиране на процедурата, която се очаква да приключи до края на 2025г. От 2026г. избраният/ите ФП следва да изпълнява инструмента за стимулиране създаването на стартиращи предприятия от студенти и/или докторанти, за стартиране на бизнес или друг вид предприемачески инициативи, чрез дялови и квази-дялови инвестиции.			вание ⁴				

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
3.4.4	Осигуряване на специфични капиталови финансови инструменти за финансиране на технологични и свързани с технологиите МСП. Създаване на специфични фондове за рисков капитал и фондове за частен капитал, предоставящи финансиране за предприятия в области като: изкуствен интелект, анализ на данни и метаданни, роботика, микроелектроника, високоефективна компютърна инфраструктура и инфраструктура за облачни данни, блокчейн технологии, квантови технологии, фотоника, индустриални биотехнологии,	Предстои	2025	2029	Финансов инструмент „Фонд за технологичен трансфер“ (ФТТ) Осигурява подкрепа за спин-оф компании, стартиращи високотехнологични предприятия и предприятия, базирани на знанието, в секторите от ИСИС 2021-2027	56.6 млн. евро.	56.6 млн. евро.	ПНИИД ИТ	ФМФИБ	Брой подпомогнати МСП	0	57

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	биомедицина, нанотехнологии, фармацевтични продукти, модерни материали и технологии.											
3.4.5	Капиталови финансови инструменти за увеличаване на капацитета за иновации на компаниите и ускоряване на подобренията на тяхната производителност към икономика на знанието	Инвести ционна, предстои	2024	2031	Прозорец Иновации (Инвестиция 2.1.д Иновационен фонд (капиталов инструмент за иновации) е насочен към подкрепа на инвестиции в човешкия капитал, в технологии, свързани с опазването на околната среда, в цифрови технологии, в научно- изследователска и развойна дейност, както и в трансфер на технологии. В ход е процедурата за избор на финансови посредници, провеждана от ЕИФ, като през 2024 г. е	67,5 млн. евро	67,5 млн. евро	НПВУ	МИР/ ЕИФ	Брой подпомогнати МСП	0	30 (2031)

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					одобрена първата операция по Прозорец Иновации.							
Област на въздействие 3.5. Осигуряване на застрахователно покритие и гарантиране на плащанията по търговски сделки за МСП												
3.5.1	Предоставяне на облекчени условия и преференциални параметри по застрахователния договори за МСП.	В изпълнение	2024	Ежегодна	Предоставяне на застрахователен продукт „Краткосрочен търговски риск за микро- и малки предприятия“; насочен към осигуряване на защита от финансови загуби на български компании при реализирането на износ и при осъществяване на търговски сделки в страната	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	БАЕЗ	БАЕЗ	Брой подкрепени предприятия Застраховани кредитни лимити по сключени договори на МСП	71 56 хил. евро	76 59223 хил. евро
3.5.2	Предоставяне на застрахователно покритие по кредити и финансираня по продукти „МСП	В изпълнение	2024	Ежегодна	Предоставяне на продукти „МСП Финансови партньори“ и „МСП Финансови партньори плюс“, които са насочени в	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	БАЕЗ	БАЕЗ	Брой подкрепени предприятия	849	899

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	Финансови партньори“ и „МСП Финансови партньори плюс“				подкрепа на МСП за ползване на застраховката като високоликвидно обезпечение за допълване на обезпечеността на кредити, отпуснати от банки и финансови институции					Застраховани кредитни лимита	102411 хил. евро	108556 хил. евро
3.5.3	Подкрепа за МСП, търгуващи на вътрешния пазар, чрез осигуряване на застрахователно покрите и гарантиране на плащанията по търговски сделки при условията на отложено плащане за собствена сметка по Кодекса за застраховането	В изпълне ние	2024	Ежего дна	Осигуряване на застрахователното покрите по сключени застрахователни договори	В рамките на бюджета на ведещата институция	В рамките на бюджета на ведещата институция	БАЕЗ	БАЕЗ	Брой подкрепени предприятия Застраховани кредитни лимита по вътрешен риск Застрахован оборот	81 181264 хил. евро 329146 хил. евро	86 192139 хил. евро 348895 хил. евро

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка информация за мярката	допълнителна	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
Приоритет 4. „Дигитализация и умения“													
Област на въздействие 4.1. „Насърчаване на дигитализацията на МСП“													
4.1.1	Въвеждане на дигитални технологии, софтуер, решения за електронна търговия, дигитални приложения и прилагане на подходящи процеси за киберсигурност и сигурност на данните												
1)	Предоставяне на БФП за Решения в областта на информационните и комуникационни технологии и киберсигурността в малките и средните предприятия”	В изпълне ние	2022	2026	BG-RRP-3.005 „Решения в областта на информационните и комуникационни технологии и киберсигурността в малките и средните предприятия”. По процедурата са сключени общо 1 594 административни договора с размер на безвъзмездното		15520 хил. евро	15520 хил. евро	НПВУ	МИР	Брой подкрепени МСП	1 296	1345

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					финансиране 30 355 494,00 лева. Изплатени до края на 2024 г. по процедурата са общо 23 579 404.27 лв. БФП, като изпълнението на сключените договори продължава и през 2025 г.							
2)	„Фонд Дигитализация“ за подкрепа на МСП, малки дружества със средна пазарна капитализация (small mid-caps) и дружества със средна пазарна капитализация (mid-caps) и	Предстои	2026	2029	Целта на инструмента е да предостави дялово и квази-дялово финансиране и да насърчи рискови проекти за подкрепа на МСП, малки дружества със средна пазарна капитализация и дружества със средна пазарна капитализация за разработване и/или внедряване на технологии в обхвата на етапи 3, 4, 5 и 6 на Индустрия 4.0. Изпълнението на финансовия инструмент ще стартира след провеждане на процедурата за избор на финансови посредници и	40,25 млн. евро.	40,25 млн. евро.	ПКИП	ФМФИБ, МИР	Брой подкрепени предприятия	0	40

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					ще продължи до края на 2029 г.							
3)	Старт-ъп фонд за дигитализация, който ще предоставя достъп до финансовия инструмент за дялови и квази -дялови инвестиции, с възможност за комбинация с БФП в единична операция (дялов инструмент)	Предстои	2026	2029	Целта на този инструмент е да насърчи прилагането на рискови проекти в сферата на дигитализацията от стартиращи предприятия (МСП, small mid-caps и mid-caps). Изпълнението на финансовия инструмент ще стартира след провеждане на процедурата за избор на финансови посредници и ще продължи до края на 2029 г.	35,6 млн. евро, с възможност за комбиниране с 6,2 млн. евро БФП в единична операция	35,6 млн. евро, с възможност за комбиниране с 6,2 млн. евро БФП в единична операция	ПКИП	ФМФИБ, МИР	Брой подкрепени: МСП и mid caps по ФИ и по ПКИП за БФП	0	24
4.1.2	Подкрепа на МСП за въвеждане на ИКТ като системи за управление на взаимоотношенията с клиенти (CRM), системи за планиране на ресурсите на предприятието (ERP),	Предстои	2025	2029	Процедура „Дигитализация на предприятията“, която е насочена към повишаване нивото на дигитализация на микро и малки предприятия с цел подготовка за последващо възприемане на технологии	Бюджетът на мярката е 40.9 млн. евро.	Бюджетът на мярката е 40.9 млн. евро.	ПКИП	МИР	Брой подкрепени МСП	0	1600

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	системи за информационна сигурност, дигитализация на процесите..				от по-високите нива в областта на Индустрия 4.0. Бюджетът на мярката е 40.9 млн. евро.							
4.1.3	Подкрепа за МСП чрез въвеждане на дигитални технологии и софтуерни продукти за автоматизация и роботизация на производствените процеси, технологии за комуникация и дистрибуция и др. в селското стопанство	Инвести ционна	2026	2029	Предстои уточняване на мярката по СПРЗСР 2023- 2027	-	-		МЗХ	-	-	-
Област на въздействие 4.2. „Подкрепа за дигиталната трансформация на индустриалните МСП“												

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
4.2.1	Подкрепа за дигиталната трансформация на МСП чрез въвеждане на технологии от областта на Индустрия 4.0	Предстои	2025	2029	Мярката е предвидена да се изпълнява в комбинация с финансов инструмент в две отделни операции. Предстои обявяване на процедура BG16RFPR001-1.008 „Въвеждане на технологии от областта на Индустрия 4.0 в предприятията“. Основната цел е повишаване нивото на дигитализация на МСП чрез насърчаване на инвестициите за въвеждане на технологии от Индустрия 4.0. Процедурата е насочена към малки и средни предприятия като същите ще може да кандидатстват за въвеждане на технологии от Индустрия 4.0 (Industrial Internet of Things – IIoT, VR/AR,	54 млн. евро за БФП и 46 млн. евро. за ФИ и	54 млн. евро за БФП и 46 млн. евро. за ФИ и	ПКИП	МИР ФМФИБ,	Брой подкрепени МСП по ПКИП за БФП Брой подкрепени: МСП , small midcaps и mid caps по ФИ	0 0	145 304

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					автономни роботи, Cloud computing, 3D printing, Big Data и др.) чрез внедряване на ИКТ системи и приложения, повишаване на киберсигурността и поверителността на данните и въвеждане на стандарти в областта на Индустрия 4.0.							
4.2.2	Внедряване на модерни ИКТ решения, системи за киберсигурност и решения за съхранение на данните и др.	-	2025	2027	Изпълнението обхваща мерки 4.2.1 , 4.1.1.1 и 4.1.2. Сред допустимите дейности за финансиране по мерките са предвидени и дейности за осигуряване на киберсигурност и поверителност на данните.	-	-	НПВУ	МИР		-	-
Област на въздействие 4.3. „Подкрепа за придобиване на дигитални умения“												

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
4.3.1	Изготвяне на дългосрочна прогноза за развитието на пазара на труда и провеждане на проучване за определяне на очакваните промени на пазара на труда от гл. т. на нововъзникващи и изчезващи професии, работни места и търсенето на нови умения, свързани с двойния преход	В изпълнение	2024	-	Дейност 1 от Операция „Адресиране на предизвикателствата на пазара на труда“ Актуализиране и надграждане на съществуващите национални прогнози за развитието на пазара на труда в страната, които ще бъдат допълнени с проучване на очакваните промени на пазара на труда от гл. т. на нововъзникващи и изчезващи професии и работни места и търсенето на нови умения	366 хил. евро	366 хил. евро	ПРЧР	МТСП, партньор НСИ	Изготвена дългосрочна прогноза за развитието на пазара на труда в страната и проучване сред работодателите за очакваните промени на пазара на труда	0	1 прогноза и 1 проучване (2027)
4.3.2	Внедряване на дигитални/онлайн приложения и аналитични решения в процеса на мониторинг и непрекъсната оценка на потребностите от обучение във всички											

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	професионални области											
1)	Повишаване на компетентностите на преподавателите от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители	В изпълнение	2024	2025	Обучения по Национална програма „Повишаване на компетентностите на преподавателите от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители“ за прилагане на иновативни (дигитални) образователни технологии в учебния процес.				МОН	Брой обучени преподаватели	560	560
2)	Дигитална квалификация на преподаватели от висшите училища и учители	В изпълнение	2024	2025	Обучения по Национална програма „Дигитална квалификация“ за изготвяне на програмите за обучение и провеждане на обучения на преподаватели от висшите училища и учители				МОН	Брой обучени преподаватели	2200	2200

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
4.3.3	Провеждане на обучения за МСП за подобряване на формирането на необходимите умения в областта на дигитализацията, ИКТ, киберсигурността и в други области, които са специфични за дейността на МСП		2024	2027								
1)	Операция „Дигитални умения“	Предстои	2025	2026	Операцията е насочена изцяло към придобиване на нови и повишаване на наличните дигитални умения на безработни и неактивни лица. Дава възможност за придобиване на общи дигитални умения на напреднало и/или високоспециализирано ниво за безработни, както и обучение на неактивни лица за придобиване на общи дигитални умения на	20.5 млн. евро.	20.5 млн. евро.	ПРЧР	МТСП Агенция по заетостта	Брой обучени лица	0	80 000

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					всички нива – базово, средно, напреднало, и високоспециализирано в съответствие с Европейската рамка за дигитална компетентност DigComp 2 чрез издаване на ваучер за обучение и включване в обучения							
2)	Операция „Нови умения	В изпълнение	2024	2027	Операция „Нови умения“ – насочена е към предприятия за реализиране на специфични обучения, свързани с работното място, в т.ч. за придобиване на специфични дигитални умения, „меки“ умения, обучения насочени към управленски персонал за умения, свързани с кръговата икономика и зеления преход, въвеждането на	7.2 млн. евро.	7.2 млн. евро.	ПРЧР	МТСП	Брой обучени лица	0	9 500

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					нисковъглеродни, ресурсно-ефективни и безотпадни процеси и технологии и др.							
3)	Операция „Квалификация, умения и карьерно развитие на заети лица“	В изпълне ние	2024	2026	Операцията предвижда работещи лица - заети или самостоятелно заети, да получат възможност за придобиване или повишаване на професионалната квалификация, преносими меки умения или дигитални умения чрез издаване на електронни ваучери.	25.6 млн. евро	25.6 млн. евро	ПРЧР	МТСП Агенция по заетостта	Брой обучени лица за придобиване на дигитални умения	678	11 120
4)	„Предоставяне на обучения за дигитални умения и създаване на платформа за обучение на възрастни“,	В изпълне ние	2024	2026	Предоставят се обучения на безработни и заети лица за придобиване за базово и средно равнище на дигитални умения в съответствие с	144.2 млн. евро	144.2 млн. евро	НПВУ	МТСП	Брой обучени лица Брой лица, сертифицирали придобити	64 750	150 000

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					Европейската рамка за дигитална компетентност DigComp2.					дигитални умения	1562	50 000
Област на въздействие 4.4. „Насърчаване на участието на МСП в дуално обучение (обучение чрез работа)”												
4.4.1	Последващо развитие и поддържане на информационна база данни на работодателите, които отговарят на изискванията за участие в партньорства за дуално обучение (обучение чрез работа) с цел насърчаване, популяризиране и подкрепа на дуалното обучение в България	В изпълнение	2022	Ежегодна	Поддържане на информационна база данни на работодателите, които отговарят на изискванията за участие в партньорства за дуално обучение	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	МИИ	МИИ	Брой регистрирани МСП Брой регистрирани обучаеми	72 974	9 25
4.4.2	Подкрепа за предоставяне на дуално обучение. Насърчаване на МСП, които	Предстои	2025	2029	BG05SFPR001-3.008 Развитие на дуалната система на обучение в ПОО	44371 хил. евро	44371 хил. евро	Програма за Образование	Изпълнителна агенция Програма за образование	1. Участници с прогимназиален етап на основното	0	30 437

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка информация за мярката	допълнителна	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	предоставят дуално обучение, в процеса на участието им в програми с национално и европейско финансиране								2021-2027		образование или по-ниско; 2. Участници, които при напускане на операцията получават квалификация	0	2. 3 465
4.4.3	Отличаване на активни МСП работодатели в областта на дуалното обучение на ученици, младежи и лица над 29-годишна възраст. Учредяване и връчване на годишни награди за МСП работодатели с постижения в областта на дуалното обучение	Инвестиционна	2025	2027	Учредяване и връчване на годишни награди за МСП работодатели с постижения в областта на дуалното обучение		В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	МИИ, МОН	МОН МИИ	Учредяване на годишни награди за МСП работодатели с постижения в областта на дуалното обучение	0	1
Област на въздействие 4.5. „Разработване на платформа и инструменти за електронно обучение и насърчаване на онлайн базирани обучения“													

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
4.5.1	Разработване и създаване на образователна уеб платформа (платформа за електронно обучение) и електронно съдържание на съответните курсове в области, които са важни за конкурентоспособността на МСП, както в хоризонтални, така и в специфични за дейността им области	Предстои	2025	2026	По проект „Предоставяне на обучения за дигитални умения и създаване на платформа за обучение на възрастни, Компонент 1 „Национална виртуална платформа за електронно обучение“ се предвижда създаване на виртуална платформа за електронно обучение на лица над 16 г. Провеждане на обучения: постоянни онлайн обучения по основни умения и редовни онлайн обучения за комплексни умения с помощ от преподавател	12.7 млн. евро	-	НПВУ	МТСП	Изградена национална виртуална платформа за електронно обучение	0	1
4.5.2	Разработване на програми за курсове на обучение (вкл. учебни модули и курсове,	Предстои да стартира	2024	2027	Изготвяне на методически ръководства за преподаване в електронна среда и за оценяване на	0.8 млн. евро	-	НПВУ	МТСП	Изготвени методически ръководства	0	2

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка информация за мярката допълнителна	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	предварителни условия / изисквания, график, методи на преподаване, възможности за сертифициране и др.) и провеждане на информационни кампании				придобитите знания, умения и компетентности.							
Приоритет 5. „Балансирано развитие и бизнес среда“												
Област на въздействие 5.1. „Подкрепа за балансирано развитие на МСП“												
5.1.1	Подкрепа за устойчиво развитие и растеж на МСП от северните райони на България	В изпълнение	2024	2027	Процедура BG16RFPR001-1.009 „Предоставяне на комплексни услуги на предприятията от Северните райони на	5000 хил. евро	5000 хил. евро	ПКИП	ИАНМСП	Брой подкрепени МСП	0	3100

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финансиране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					България с цел подкрепа на тяхното устойчиво развитие и растеж чрез подпомагане дейността на Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)” е обявена на 14.10.2024 г. Предстои сключване и стартиране изпълнение на договора за БФП.							
5.1.2	Подкрепа за нови модели в производството от страна на МСП	Предстои	2025	2029	Дейности за въвеждане на нови модели в производството от страна на МСП с акцент върху предприятията в Северните райони на страната по процедура BG16RFPR001-1.010.	96 млн. евро	96 млн. евро	ПКИП	МИР	Брой подкрепени предприятия	0	360

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финансиране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
5.1.3	Подкрепа за уязвими микропредприятия съгласно Регламент (ЕС) 2023/955 за създаване на Социален фонд за климата и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1060	Предстои	2026	2032	Разработване и прилагане на мерки за подкрепа на уязвими микропредприятия във връзка с въвеждането на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове за сгради и автомобилен транспорт	В процес на уточняване	В процес на уточняване	ЕС — Социален фонд за климата	МЗХ, МИР, МИИ	В процес на уточняване	В процес на уточняване	В процес на уточняване
5.1.4	Подкрепа за изпълнението на малки междурегионални проекти											
1)	Финансова подкрепа за МСП по Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ VI-A ИПП България – Турция 2021-2027	В изпълнение	2025	2027	По Приоритет 1 „Щадяща околната среда трансграничен регион“ от Програмата с в изпълнение Процедура BGTR0300 по две специфични цели: СЦ. 2.1 Насърчаване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите на парникови газове и СЦ. 2.6 Насърчаване на прехода	5 млн. евро по СЦ.2.1. 2,937 млн. евро по СЦ. 2.6.	5 млн. евро по СЦ.2.1. 2,937 млн. евро по СЦ. 2.6.	ИНТЕРРЕГ VI-A ИПП България – Турция 2021-2027	МРРБ	Брой подкрепени МСП по СЦ.2.1. Брой	0	11

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финансиране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					към кръгова и основаваща се на ефективно използване на ресурсите икономика. Предстои сключване на договори предоставяне на финансова помощ за 16 МСП с индикативен размер на помощта, възлизащ на 8 млн. евро.					подкрепени МСП по СЦ.2.6.	0	5
2)	Финансова подкрепа за МСП по Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ VI-A ИПП България – Сърбия 2021-2027	Предстои	2025	2027	По Приоритет 1 „Конкурентоспособен граничен регион“, Специфична цел: 1.3 Засилване на устойчивия растеж и конкурентоспособността на МСП и създаване на работни места в МСП, включително чрез производствени инвестиции, предстои обявяване на процедура. Предвидено е финансовата	5 634 599 евро	5 634 599 евро	ИНТЕРРЕГ VI-A ИПП България – Сърбия 2021-2027	МРРБ ИАНМСП	Брой подкрепени МСП	0	15

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					подкрепа да достигне до 15 български МСП. Приоритет 2 „Интегрирано развитие на граничния регион“ е предвидена индиректна подкрепа за МСП за подобряване на знанията и уменията за по-добро интегриране в международните вериги на доставки. Бенефициенти по процедурата са ИАНМСП и Търговско-промишлена камара на Сърбия. Очаква се чрез мярката да бъдат подкрепени 100 български МСП.	6 023 530 евро	6 023 530 евро			Брой подкрепени МСП	0	100

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
3)	Финансова подкрепа за МСП по Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ VI-A ИПП България – Северна Македония 2021-2027	В изпълнение	2025	2027	В ход е изпълнение по процедура в рамките на Приоритет 3 „Интегрирано развитие на трансграничния регион“ от Програмата. МСП участват като партньори. Очаква се да бъдат подкрепени 5 български предприятия.			ИНТЕРРЕГ VI-A ИПП България – Северна Македония 2021-2027	МРРБ	Брой подкрепени МСП	0	5
5.1.5	Внедряване на иновации в МСП на територията на местни инициативни групи (МИГ)	Предстои	2025	2029	Процедурата е в процес на структуриране и ще осигурява допълващо финансиране за изпълнение на стратегии съгласно подхода BOMP. Основната ѝ цел е да предостави подкрепа на предприятията на територията на МИГ за внедряването на иновации в тематичните области на ИСИС 2021-2027 г. Допустимите кандидати включват съществуващи МСП на територията на	14 308 хил. евро	14 308 хил. евро	ПКИП	МИР	Брой подпомогнати предприятия в област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“.	0	139

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка информация за мярката допълнителна	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					МИГ.							
Област на въздействие 5.2. „Подобряване на бизнес средата за МСП“												
5.2.1	Актуализиране на Бизнес наръчника за МСП с по- подробна информация за: започване на бизнес, бизнес операции, човешки ресурси, счетоводство и отчет, финансиране, търговска дейност, защита на личните данни, обществени поръчки, НИРД, строителство, промяна в структурата на бизнеса, прекратяване на стопанска дейност, трансгранична търговия	В изпълне ние	2021	Ежего дна	Разработване и актуализиране на единен наръчник с потребителски интерфейс с насоки за справяне с конкретни бизнес ситуации, които са обвързани с нормативната уредба на Република България. Представените в наръчника бизнес ситуации/събития са идентифицирани посредством проведено проучване сред МСП относно законите и административните	В рамките на бюджета на ведещата институция	В рамките на бюджета на ведещата институция	МИИ, ИТП	МИИ	Брой актуализации	0	1

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	и операции и др.				процедури, с които малкият и среден бизнес се сблъсква най-често и които анкетираните оценяват като най-сложни от етапа на стартиране до етапа на прекратяване на дейността.							
5.2.2	Осигуряване на безвъзмездни средства за въвеждане на нови решения, насочени към промоция на здравето, защита на здравето и профилактика на болести, които да се използват в икономически дейности, изискващи пряк контакт с клиенти	В изпълнение	2024	2027	Подкрепа по операция „Адаптирана работна среда“ подобряване на условията на труд и работната среда за предприятията. Целите на операцията са обвързани с предоставянето на безвъзмездна помощ за посрещане на новите предизвикателства, свързани с прехода към климатично неутрална икономика и включване на зелени модели на работа, за адаптиране на предприятията към промените и към	75 млн. евро	75 млн. евро	ПРЧР	МТСП	Брой подкрепени предприятия; Общ размер на предоставената БФП	715 70.3 млн. евро	770 75 млн. евро

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					подобряване на условията на труд и работната среда на заетите.							
5.2.3	Популяризиране и подкрепа за дейността на Посланика на МСП за България (SME Envoy) и Мрежата на посланиците на МСП в ЕС	В изпълнение	2025	Ежегодна	Представяне на позициите на Република България пред Посланика на МСП на ЕС, посланиците на държавите членки на ЕС и представителите на бизнес организациите на европейско равнище. Организиране на мероприятия и защита на интересите на МСП на национално ниво	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	МИИ	МИИ	Брой мероприятия	4	4
5.2.4	Подобряване на диалога с МСП по въпроси, засягащи регулаторната рамка. Осъществяване на консултативни	В изпълнение	2025	Ежегодна	Участие в подготвителните органи на Съвета на ЕС по въпросите на МСП и съгласуване на позициите на България с национално	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	МИИ	МИИ	Брой позиции	15	7

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	процедури с по-активно представителство на МСП				представените работодателски организации.							
Област на въздействие 5.3. „Улесняване на участието на МСП в обществени поръчки“												
5.3.1	Повишаване на осведомеността на МСП относно състоянието на пазара на обществените поръчки в България. Извършване на анализ и обработка на данни за правилата и процедурите за възлагане на обществени поръчки, вкл. брой на обществените поръчки, брой на възлагащите органи, брой на изпълнителите, дял на поръчките с европейско финансиране, брой на обществените поръчки според предмета –	В изпълнение	2025	Ежегодна	Поддържане на Портала за обществени поръчки, публикуване на методически указания и помощни материали за възложителите и стопанските субекти. Поддържане на Регистъра на обществените поръчки, част от Централизираната автоматизирана информационна система “Електронни обществени поръчки” (ЦАИС ЕОП). Двата регистъра осигуряват „единна точка за достъп” до информацията за всички обществени поръчки в страната.	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	Административен капацитет	АОП	Предоставяне на информация и оперативна дейност	42 новини, 7 методически указания, 2 доклада	30 новини, 3 методически указания, 2 доклада

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финансиране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	доставка на стоки, предоставяне на услуги, строителство - брой и стойност на договорите, дълг на обжалваните процедури и забелязани нередности											
5.3.2	Създаване на устойчив административен капацитет и допълнително развиване на уменията и компетентностите, както и на знанията и разбирането на договарящите органи, с цел гарантиране на ефикасността и ефективността на спецификациите на тръжната документация, професионална оценка на тръжните оферти, а по този начин - и оптимален подбор на МСП	В изпълне ние	2025	Ежего дна	Изграждане на електронни обучителни модули „Правна рамка“, „Идентифициране и обобщаване на нужди при етапа на планиране на обществени поръчки “ и „Възлагане на обществена поръчка“ и провеждане на обучения.	В рамките на бюджета на ведещата институция	В рамките на бюджета на ведещата институция	Админис тративен капаците т	АОП	Брой обучени организации	73	25

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	доставчиците											
5.3.3	Развитие на капацитета на МСП за кандидатстване по процедури за възлагане на обществени поръчки чрез инструкции и обучителни материали, публикувани на Портала за обществени поръчки	В изпълнение	2025	Ежегодна	Публикуване на инструкции и обучителни материали насочени към малките и средните предприятия	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	Административен капацитет	АОП	Брой публикувани инструкции и обучителни материали	2	2
5.3.4	Непрекъснато увеличаване на публичността и прозрачността на обществените поръчки, интегриране на интернет страници със съответната информация на местно и централно ниво в единна уеб платформа, осигуряване на съответствие с приетите	В изпълнение	2025	Ежегодна	Оптимизиране на функционалността на ЦАИС ЕОП. Надграждане на интеграцията между Информационната система на Комисията за защита на конкуренцията и ЦАИС ЕОП.	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	Административен капацитет	АОП	Брой организации с предоставена възможност за ползване на данни, подадени от ЦАИС ЕОП	1	1

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финансиране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/отчетна стойност (2024)	Целева/годишна стойност
	стандарт при отчитане на изпълнението на проекти и резултати по програми, финансирани от ЕФ											
Приоритет 6. „Околна среда“												
Област на въздействие 6.1. „Подобряване на енергийната и ресурсната ефективност на МСП и увеличаване използването на възобновяеми енергийни източници“												
6.1.1	Подкрепа за подобряване на енергийната интензивност в МСП; Укрепване на мрежата на енергийните одитори	Предстои и	2025	Ежегодна	Повишаване информираността на МСП; Осигуряване на методически указания; Провеждане на информационни дни за повишаване на информираността на предприятията в областта на енергийната ефективност; Провеждане на специализирани обучения в областта на енергийната	В рамките на бюджета на водещата институция и по проект по ПКИП (след одобряване)	В рамките на бюджета на водещата институция и по проект по ПКИП (след одобряване)	Агенция за устойчив енергийно развитие	Агенция за устойчиво енергийно развитие	Брой проведени обучения/обучени енергийни мениджъри (предстои уточняване)	-	-

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					ефективност, насочени към енергийните мениджъри в сектор Индустрия, вкл. по проект Насърчаване на енергийната ефективност и ВЕИ в предприятията чрез подкрепа дейността на Агенцията за устойчиво енергийно развитие							
6.1.2	Подкрепа за подобряване на ресурсната/материалната ефективност и цялостен преход към постигане на кръгов модел в МСП. Подобряване на ефективността на използване на водата като ресурс в МСП и насърчаване повторното ѝ използване.											

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
1)	Подкрепа за прехода към кръгова икономика в предприятията	В изпълне ние	2023	2026	Продължава изпълнението на процедура BG-RRP- 3.008 „Подкрепа за прехода към кръгова икономика в предприятията”. Допустимите кандидати са микро, малки, средни и големи предприятия от сектор С „Преработваща промишленост“ съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008), които могат да кандидатстват самостоятелно или в партньорство за придобиване на нови технологии, осигуряващи въвеждането на кръгови модели.	92 млн. евро	92 млн. евро	НПВУ	МИР	Брой големи предприятия получили подкрепа за подобряване на ресурсната си ефективност: Брой МСП, получили подкрепа за подобряване на ресурсната си ефективност:	0	42
2)	Гаранционен финансов инструмент Кръгова икономика	Предсто и	2025	2029	Портфейлна гаранция с таван на загубите за Кръгова икономика с възможност за комбинация с БФП в единична	274.9 млн. евро	274.9 млн. евро	ПКИП	ФМФИБ	Енергийна ефективност Брой подкрепени	0	290

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					операция. Предстои подписване на гаранционни споразумения до края на 2025 г., след което ще стартира предоставяне на кредитно финансиране.					предприятия; Ресурсна ефективност Брой подкрепени предприятия	0	297
3)	Капиталов фонд на фондовете, Прозорец Инфраструктура (Инвестиция 2.3.а Капиталови инструменти за неутралност на климата и инвестиции в цифрова трансформация).	Предстои	2024	2031	Прозорец Инфраструктура (Инвестиция 2.3.а Капиталови инструменти за неутралност на климата и инвестиции в цифрова трансформация) е насочен към инвестиции, които основно допринасят за неутралност на климата и ускоряват зеления и цифров преход в приоритетни сектори. В ход е процедурата за избор на финансови посредници, провеждана от ЕИФ, като	27 млн. евро	27 млн. евро	НПВУ	МИР/ЕИФ	Брой подпомогнати МСП	0	3

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					през октомври 2024 г. от Инвестиционния комитет по ПВУ е одобрена първата операция по Прозорец Инфраструктура.							
6.1.3	Подкрепа за увеличаване използването на различни видове възобновяема енергия от МСП в съответствие с добрите европейски практики (соларна, вятърна, водна, системи на биомаса и др.).											
1)	BG-RRP-3.006 „Изграждане на нови ВЕИ за собствено потребление в комбинация с локални съоръжения за съхранение на енергия в предприятията”.	В изпълне ние	2023	2026	Продължава изпълнението на процедура BG-RRP- 3.006 „Изграждане на нови ВЕИ за собствено потребление в комбинация с локални съоръжения за съхранение на енергия в предприятията”.	54.7 млн. евро	102.3 млн. евро	НПВУ	МИР	Брой МСП, получили подкрепа за развиване на възобновяеми източници на енергия	0	384

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
2)	Гаранция за устойчивост (Инвестиция 2.2.b. – Гаранционен инструмент за енергийна ефективност и възобновяема енергия)	В изпълнение	2024	2026	Гаранционният инструмент за енергийна ефективност и възобновяема енергия има за цел да отговори на предизвикателствата пред България при предоставянето на подкрепа за инвестиции в енергийна ефективност и възобновяема енергия и ще бъде насочена към МСП, малки компании със средна капитализация и физически лица. ЕИФ е подписал гаранционни споразумения с четири банки: Пощенска банка (Юробанк България), ПроКредит Банк България, УниКредит Булбанк и Обединена българска банка. Към края на 2024 г.	75 млн. евро	75 млн. евро	НПВУ, ЕИФ	МИР	Брой МСП, получили подкрепа за развиване на възобновяеми източници на енергия	14	450

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					предоставянето на заеми за МСП по инструмента е в ход							
3)	Насърчаване на енергийната ефективност и ВЕИ в предприятията чрез подкрепа дейността на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР)	Предстои	2025	2028	Подготвена за обявяване е процедура BG16RFPR001-2.001 „Насърчаване на енергийната ефективност и ВЕИ в предприятията чрез подкрепа дейността на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР). Сред допустимите дейности са предвидени такива, свързани с актуализиране и надграждане на софтуера за изчисление на енергийни характеристики на сгради, актуализиране на Наръчника по управление на енергийната ефективност и използване на ВЕИ в предприятията, както и провеждане на	1841 хил. евро	1841 хил. евро	ПКИП	МИР АУЕР	Надграден софтуер за изчисление на енергийни характеристики и на сгради;	0	1

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					информационни кампании и специализирани обучения за предприятията с цел повишаване на информираността им в областта на енергийната ефективност и ВЕИ							
4)	Подобряване на енергийната ефективност и насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници в предприятията	Предстои	2025	2027	В процес на подготовка е процедура „Подобряване на енергийната ефективност и насърчаване използването на енергия от ВИ в предприятията“, насочена към предоставянето на подкрепа за придобиване на енергийно ефективно оборудване и използване на енергия от възобновяеми източници от страна на МСП.	64.4 млн. евро	64.4 млн. евро	ПКИП	МИР		0	1 260
Област на въздействие 6.2. „Популяризиране и въвеждане на системи за управление на околната среда в МСП“												

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни на институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
6.2.1	Подкрепа на МСП за завършване на процеса по регистрация по Схемата на ЕС за управление по околна среда и одит (EMAS), както и сертифициране по стандарти ISO 14001 (управление по околна среда), ISO 5001 (управление на енергията) и ISO 9001 (управление на качеството)	В изпълнение	2025	Ежегодна	Публикуване на актуална информация и оказване на съдействие и подкрепа на МСП в процеса по регистрация по Схемата на ЕС за управление на околна среда и одит (EMAS), както и при присъждане на екомаркировка на ЕС.	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	МОСВ	Регистрирани/ подновени регистрации на организации по EMAS и сключени договори за ползване на екомаркировка на ЕС	17	2
6.2.2	Популяризиране на секторните добри практики за управление по околна среда, разработени от Съвместния изследователски център (JRC), като основни документи на ЕК за прилагане на екологични	В изпълнение	2025	Ежегодна	Проследяване развитието и публикуване на актуализирани заключения за най-добри налични техники (НДНТ). Изготвяне на становища до оператори с указания по прилагане на нормативната уредба, касаеща комплексните	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	В рамките на бюджета на водещата институция	МОСВ	Брой публикувани решения за НДНТ	1	1

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	практики в даден сектор				разрешителни.							
Област на въздействие 6.3. „Подкрепа за МСП във въглищните региона на страната с цел адресиране на негативните социално-икономически последици от прехода към климатична неутралност“												
6.3.1	Подкрепа за индустриални и логистични паркове и зони с фокус върху използването на чиста енергия	В изпълне ние	2025	2029	BG16FFPR003-4.005 Подкрепа за индустриални и логистични паркове и зони с фокус върху използването на чиста енергия. Процедурата е по Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР, насочена към осигуряване на възможност на регионите и населението да се справят с въздействието върху социалната сфера, заетостта, икономиката и околната среда на прехода към постигане на целите на	76.2 млн. евро	76.2 млн. евро	ПРР 2021- 2027	МРРБ	Брой подпомогнати МСП	0	10

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					ЕС за 2030 г. в областта на енергетиката и климата и на неутрална по отношение на климата икономика. Краен срок за подаване на проектни предложения – 19.06.2025 г.							
6.3.2	Диверсификация и адаптиране на малки и средни предприятия към икономическия преход	В изпълнение	2025	2029	BG16FFPR003-4.004 „Диверсификация и адаптиране на малки и средни предприятия към икономическия преход“ в рамките на Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР. Процедурата е насочена към микро, малки и средни предприятия (МСП), включително стартиращи предприятия в областите Перник, Кюстендил и Стара Загора с цел	127.8 млн. евро	127.8 млн. евро	ПРР 2021-2027	МРРБ	Брой подпомогнати предприятия	0	200

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка информация за мярката	допълнителна	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					осигуряване на адекватна и ефективна подкрепа на местната икономика в процеса на преход към климатична неутралност. Краен срок за подаване на проектни предложения – 15.05.2025 г.								
Област на въздействие 6.4. „Подобряване на капацитета на МСП във връзка с прехода към кръгова и нисковъглеродна икономика“													

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
6.4.1	Подкрепа на МСП и стартиращи предприятия за въвеждане на конкретни кръгови бизнес модели като повторна употреба, възможност за ремонт и поправка, обратна логистика, преработка (remanufacturing), индустриална симбиоза и др. Подкрепа за МСП в прехода от продажбата на продукти към предоставянето на услуги											
1)	Внедряване на иновации в предприятията по процедура BG16RFPR001-1.003	В изпълнение	2023	2027	Продължава изпълнението по процедура BG16RFPR001-1.003 „Внедряване на иновации в предприятията“. Процедурата е насочена към МСП и малки дружества със средна пазарна капитализация от различни икономически	60 000 хил. евро	60 000 хил. евро	ПКИП	МИР	Брой подпомогнати предприятия в област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглерод на икономика“.	0	175

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					сектори, желаещи да внедрят иновация, попадаща в обхвата ИСИС. Около 40% от финансирането по процедурата заложено за проекти, насочени към внедряване на иновации в тематична област на ИСИС „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“. Сключени общо 560 броя административни договора с обща стойност на БФП по тях от 214 млн. лева. През 2025 годна продължава сключването и изпълнението на административните договори.							

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
2)	Разработване на иновации в предприятията по процедура BG16RFPR001-1.001	В изпълнение	2024	2027	Продължава изпълнението на процедура BG16RFPR001-1.001 „Разработване на иновации в предприятията“. Около 25 % от финансирането по процедурата е заложено за проекти, насочени към внедряване на иновации в тематична област на ИСИС „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“. През 2025 предстои сключване на административните договори и да започне изпълнението на проектите.	14 980 хил. евро	14 980 хил. евро	ПКИП	МИР	Брой подпомогнати предприятия в област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“.	0	61
6.4.2	Подкрепа на МСП за увеличаване на дела на разделно събираните и рециклираните отпадъци на секторна база с	Предстои	2025	2029	Структуриране на дългов финансов инструмент - чрез механизъм за споделяне на риска с финансовите посредници,	13.4 млн. евро	13.4 млн. евро	Програма „Околна среда“ 2021-	ФМФИБ МОСВ	Допълнителен капацитет за рециклиране	0	198 000 т./год.

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
	конкретен акцент върху секторите, произвеждащи значителни количества отпадъци (напр. строителство и разрушаване на сгради, обновяване на сгради и др.). Стартиране на няколко пилотни проекта в различни сектори				ще се предоставя финансиране на предприятия при облекчени условия на заемите за инвестиции, оборотни средства и лизинг, насочени към мерки за намаляване на количеството депонирани битови отпадъци и увеличаване на капацитета за рециклиране. Наред с МСП, от мярката могат да се финансират и общини и общински предприятия за инфраструктура за управление на разделно събрани битови отпадъци. Изпълнението ще стартира след провеждане на процедурата за избор на финансови посредници и ще продължи до края на 2029г.			2027 г.		Инвестирани средства	0	13.4 млн. евро

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източник на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
6.4.3	Подкрепа за създаване на платформа за споделяне на ресурси в подкрепа на промишлената симбиоза	Предстои	2025	2028	Процедура BG16RFPR001-2.002 Платформа за споделяне на ресурси в подкрепа на промишлената симбиоза е в процес на структуриране. Процедура за директно предоставяне за насърчаване на промишлената симбиоза и кръговите модели на потребление сред предприятията чрез създаване на единна платформа за споделяне на ресурси.	2556 хил. евро	2556 хил. евро.	ПКИП	МИР	Създадена платформа	0 (2026)	1 (2028)
6.4.4	Подкрепа за въвеждането на зелени технологии и ускоряване на прехода към кръгова икономика в МСП	Предстои	2025	2029	Предвидено е да се реализира чрез подхода ИТИ (Интегрирани териториални инвестиции). Основната цел е предоставяне на подкрепа за насърчаване	82 995 хил. евро	82 995 хил. евро	ПКИП	МИР	Брой подпомогнати МСП	0	202

№	Мерки и действия	Статус	Начал на дата	Крайна дата	Кратка допълнителна информация за мярката	Необходими финансови ресурси	Осигурен финансов ресурс	Източни к на финанси ране	Отговорни институции; партниращи институции	Индикатори за изпълнение	Начална/от четна стойност (2024)	Целева/год ишна стойност
					въвеждането на зелени технологии и ускоряване на прехода към кръгова икономика в МСП.							

Приложение II Речник на използваните термини

Бизнес инкубатор	Организация, предназначена да ускори растежа и успеха на предприемачески предприятия чрез широк набор от ресурси и услуги за подкрепа на бизнеса, които могат да включват физическо пространство, капитал, коучинг, общи услуги и контакти за работа в мрежа.
Бизнес посредници	Национални, регионални или местни структури (асоциации, предприятия, НПО), които подкрепят бизнеса (включително МСП) за увеличаване на капацитета, за осигуряване на спазването на нормативната рамка, за разработване на нови пазари и др.
Бизнес акселератор / ускорител	Програма, осигуряваща на развиващите се предприятия достъп до менторство, инвеститори и друга подкрепа, която им помага да се превърнат в стабилни и самостоятелни стопански субекти.
Бизнес клъстер	Бизнес клъстер представлява обединение на предприятия, регистрирано съгласно ТЗ, ЗЗД или ЗЮЛНЦ, което може да включва университети, научно-изследователски организации и/или общински и държавни органи, неправителствени организации и физически лица от определен сектор или регион, имащи общи икономически интереси и/или обхващащи последователни нива във веригата на производство и реализация на стоки и услуги, с цел увеличаване на административния капацитет, научно-изследователския потенциал, конкурентоспособността и бизнес развитието на членовете на обединението и на обединението

	като цяло.
Биоикономика	Биоикономиката обхваща всички сектори и системи, които разчитат на биологични ресурси (биомаса от животни, растения, микроорганизми, включително и органичен отпадък), техните функции и принципи. Тя включва и свързва взаимно: земните и морските екосистеми и услугите, които те предоставят; всички сектори на първично производство, които използват и произвеждат биологични ресурси (селско стопанство, горско стопанство, рибарство и аквакултури); и всички икономически и промишлени сектори, които използват биологични ресурси и процеси за производството на храни, фуражи, продукти на биологична основа, енергия и услуги.
Биорафинерия	Интегрирано производствено предприятие, използващо биомаса или суровини, получени от биомаса, за производство на редица продукти с добавена стойност и енергия.
Вторични суровини	Рециклирани материали, които могат да се използват в производствени процеси вместо или заедно с първични суровини.
Дигитализация	Използване на дигитални технологии за промяна на бизнес модела и за осигуряване на нови приходи и възможности за създаване на стойност; това е процесът на преминаване към дигитален бизнес.
Европейска зелена сделка	Пътна карта на Европейската комисия с хоризонт 2050 г., в отговор на задълженията на ЕС за справяне с изменението на климата и други екологични проблеми.

Екоиновация	Всяка иновация, която води до или цели значителен и осезаем напредък към устойчиво развитие с по-малко отражение върху околната среда и повишаване на устойчивостта ѝ или която води до по-ефективно и отговорно използване на природните ресурс. (План за действие за еко-иновации)
Екомаркировка на ЕС	Това е екологична маркировка, която се присъжда на продукти и услуги, отговарящи на високи екологични стандарти през целия им жизнен цикъл: от добива на суровини, до производството, разпространението и изваждането от употреба. (ЕК)
Енергийна производителност	Показателят е частното на brutния вътрешен продукт (БВП) към brutната налична енергия за дадена календарна година. Той измерва производителността на потреблението на енергия и дава представа за степента на отделяне на потреблението на енергия от растежа на БВП. (Евростат).
Заетост по икономическа дейност	Брой на реално заетите лица по икономически дейности за даден период от време. Това не включва свободните длъжности или потенциалните свободни работни места.
Зелени обществени поръчки	Процедура, чрез която публичните органи се стремят да набавят продукти, услуги и строителни работи с намалено въздействие върху околната среда през целия им жизнен цикъл, в сравнение с традиционните такива.
Зелени продукти и услуги	Продукти и услуги, които имат по-добри екологични показатели от други еквивалентни продукти. Например: помагат за пестенето на енергия; не съдържат токсични вещества; са

	направени от рециклирани или повторно използвани материали; са издръжливи и лесно се ремонтират; свеждат до минимум въздействието върху околната среда по време на целия жизнен цикъл на продукта. Те могат да имат различни етикети, като например екомаркировката на ЕС.
Инвестиция на „бизнес ангел“	Инвестиция на „бизнес ангел“ представлява инвестиция от физическо или юридическо лице в стартиращо предприятие, което е в ранен етап на развитие. Най-често инвестицията е под формата на дял от предприятието или конвертируем заем.
Индустриална симбиоза	Индустриалната симбиоза (ИС) е системен подход към по-устойчива и интегрирана индустриална система, която идентифицира бизнес възможности за използване на неоползотворени в достатъчна степен ресурси (като материали, енергия, вода, капацитет, опит, активи и т.н.).
Иновация	Нова идея или метод, или използването на нови идеи и методи, които отговарят на нови изисквания, неформулирани потребности или съществуващи потребности на пазара.
Интелигентен (и кръгов) продуктов дизайн	В настоящия документ терминът се използва в смисъл на дизайн, който позволява продуктите лесно да се демонтират и ремонтират, който използва, когато е възможно, безвредни материали на биологична основа, и който е ориентиран към потребителя.
Интернационализация	Процесът на увеличаващо се участие на предприятията на международните пазари, въпреки че няма прието определение за

	интернационализация. (Susman, 2007 г.)
Конкурентоспособност	Способност и капацитет за успешно конкуриране с други предприятия, държави, организации и др.
Кръгова икономика	Кръговата икономика се основава на принципите на проектиране на намаляване на отпадъците и замърсяването, запазване на продуктите и материалите в употреба и възстановяване на природните системи. Това е обратното на линейния модел на производство и потребление.
Кръгови бизнес модели	Бизнес модели и действия, отговарящи на изискванията на кръговата икономика: заместване на суровините с вторични такива; преминаване към системи за продуктови услуги; осъществяване на индустриална симбиоза; заместване на продукти или опаковки с такива на биологична основа; въвеждане на интелигентен/кръгов дизайн с цел по-добра повторна употреба, възможност за ремонт и поправка, ефективност на материалите, удължаване на живота на продукта; инициативи за преработка.
Кръгови обществени поръчки	Определят подход към „зелени“ обществени поръчки, които обръщат специално внимание на „закупуването на строителни работи, стоки или услуги, които се стремят да допринасят за затворени енергийни и материални вериги в рамките на веригите за доставка, като същевременно свеждат до минимум и в най-добрия случай избягват отрицателните въздействия върху околната среда и създаването на отпадъци през целия жизнен цикъл.

Малки и средни предприятия	Категорията на микро-, малките и средните предприятия (МСП) се състои от предприятия, в които работят по-малко от 250 души и имат годишен оборот ненадвишаващ 50 милиона евро, и/или годишен баланс, който общо не надвишава 43 милиона евро. (Препоръка на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро, малки и средни предприятия)
Микрокредит	Често срещана форма на микрофинансиране, която представлява малък по размер кредит, предоставен на предприятие или физическо лице, който да помогне за самостоятелна заетост на получателя или за развитие/подкрепа на малък бизнес.
НДПУОС - Добри практики за управление по околна среда	Документи, изготвени от Съвместния изследователски център (JRC) на ЕК за различни сектори, заедно със секторни референтни документи (СРД).
Образование/обучение по предприемачество	Образование по предприемачество на всички етапи на образованието, предназначени да развиват и насърчават предприемаческия дух и култура. Продължаващото обучение по предприемачество е предназначено да стимулира инициативата и да спомага за формиране на специфични умения, необходими за стартиране и развитие на предприемаческа дейност.
Ориентиране на икономиката към услугите	Процесът на разработване на възможности за предоставяне на услуги и решения, които допълват традиционното предлагане на продукти и осигуряват допълнителни потоци от

	приходи.
Предприемаческа екосистема	Предприемаческата екосистема представлява социално – икономическата среда, оказваща влияние върху предприемачеството в национален или регионален мащаб.
Предприятие	За предприятие се смята всеки субект, който се занимава със стопанска дейност, независимо от правната му форма. Това включва по-специално: самонасти лица и семеен бизнес, в сферата на занаятите или други дейности, както и партньорства и сдружения, които редовно се занимават със стопанска дейност. (Препоръка на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия)
Програма за верификация на екологичните технологии	Технология, която показва ефективност много над нормалните стандарти или която представя иновативен подход за решаване на екологичен проблем. Тя позволява независима оценка и валидиране на твърденията на производителя относно ефективността и ползите за околната среда от неговата технология.
Продукти на биологична основа	Продукти като биохимикали, биогорива и др., които са изцяло или частично получени от материали с биологичен произход, с изключение на материали, представляващи част от геоложки образувания и/или вкаменелости.
Производителност на ресурсите	Показател за общото количество материали, пряко използвани от една икономика (измервани като вътрешно потребление на материали (ВПМ)) спрямо БВП (Евростат).
Проучване на МСП, проведено от РwC през 2019–2020 г.	Количествени и качествени проучвания, проведени в периода м. ноември 2019 г. – м.

	януари 2020 г. за целите на настоящия анализ.
Разрастващо се предприятие	Разрастващо се предприятие е предприятие със средна годишна възвръщаемост от поне 20% през последните 3 години, с най-малко 10 служители в началото на периода. (ОИСР, 2007 г.)
Разширена отговорност на производителя	Подход на политиката в областта на околната среда, при който отговорността на производителя за даден продукт се разширява до етапа от жизнения цикъл на продукта след потреблението.
Ресурсна ефективност	Ресурсна ефективност означава използване на ограничените изкопаеми суровини по устойчив начин, като същевременно се свежда до минимум въздействието върху околната среда. Позволява ни да създаваме/произвеждаме повече с по-малко и да доставяме по-голяма стойност с по-малко вложени материали и енергия. (ЕК) Енергийната ефективност е съставна част на ресурсната ефективност.
Сектор, отрасъл и икономическа дейност	Съгласно класификацията КИД 2008 икономическите дейности на нивото на буквените кодове (от А до U) се категоризират като сектори, докато всяка следваща подкатегория (която в анализа е представена само до 2-рата цифра) обикновено се нарича икономическа дейност или отрасъл като взаимнозаменяеми термини.
Семеен бизнес	Общото европейско определение за семеен бизнес на Европейската комисия (2009 г.) е следното: 1. По-голямата част от правата за вземане на решения са във владение на физическото лице (лица), създадо дружеството,

	или са във владение на физическо(и) лице(а), придобило(и) акционерен капитал в дружеството или във владение на техните съпрузи, родители, деца или преки наследници на децата. 2. По-голямата част от правата за вземане на решения са косвени или преки. 3. Най-малко един представител на семейството или роднина е официално ангажиран в управлението на дружеството. 4. Дружество, регистрирано за борсова търговия, отговаря на определението за семейно предприятие, ако лицето, което е създадо или придобило дружеството (акционерния капитал), или неговото семейство, или потомци притежават минимум 25 % от правата за вземане на решения, на които имат право съгласно техния акционерен капитал.
Индустриална симбиоза	Дейности по размяна на отпадъчни ресурси между едно предприятие, което генерира отпадъци, и друго предприятие или организация, която ги включва като ресурси в производствения процес.
Синя биоикономика	Синята биоикономика е иновативна сфера за превръщане на водната биомаса в нови храни, фуражи, енергия, козметика, опаковки и др.
Системи за продуктови услуги	Предлаган на пазара комплекс от продукти и услуги, способни съвместно да задоволят нуждите на клиентите по икономичен и устойчив начин (Goedkoop et al., 1999 г.; Tukker, 2004 г.) Интегриране на продукти и услуги от предприятия за по-интензивно използване на продукта, което същевременно може да доведе до по-бърза подмяна с по-нови, по-ефективни и иновативни продукти. Проектирането на

	продукта е необходимо да се промени в посока по-добра функционалност и издръжливост. Потенциалните ползи от предлагането на решения за интегрирани продукти и услуги са от икономическо, социално и екологично естество, тъй като предприятията подобряват оползотворяването на ресурсите си.
Стартиращо предприятие	Стартиращо предприятие е предприятие, което прилага иновативен бизнес модел и/или разработва иновативен продукт или услуга в началния етап от своето развитие (до 3 години).
Схема за управление по околна среда и одит (EMAS)	Схемата е установена с Регламент (ЕО) № 1221/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 година относно доброволното участие на организации в Схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS). EMAS е инструмент, който насърчава непрекъснатото подобряване на екологичните резултати на организациите чрез създаване и прилагане от организациите на системи за управление по околна среда, системна, обективна и периодична оценка на резултатите на такива системи, предоставянето на информация относно екологичните резултати, открит диалог с обществеността и други заинтересовани страни, както и активното участие на служители в организациите и подходящо обучение.
Факторинг	Факторингът е търговска операция, при която търговски субект продава своите вземания (по фактури) от клиенти на трето лице в замяна на незабавно плащане, което е по-малко в общия

	случай от номиналната фактурирана стойност на вземанията. Той предоставя възможност на бизнеса бързо да осребри вземанията си, за да задоволи настоящите си и непосредствени парични нужди.
Финансов инструмент	Финансов инструмент е форма на дялово или дългово финансиране, която осигурява достъп до финансиране за МСП.
Форфетинг	Форфетингът представлява договорено финансиране, чрез покупка на вземания от стокови доставки и услуги от специализирани финансови институции (банки или други кредитни институции). Форфетирането е метод за финансиране на дълготрайни материални активи с фиксиран лихвен процент по кредита за нови дълготрайни материални активи.
Функционална икономика	Продажба на употребата на продукта, а не на самия продукт. (напр. схеми за споделена мобилност)
Човешки капитал	Уменията, знанията, опитът или други нематериални активи на физическите лица, които могат да се използват за създаване на икономическа стойност за лицата, техните работодатели или тяхната общност.
ISO 14001	Система за управление на околната среда - инструмент за управление, предназначен за предприятия и други организации.
ISO 5001	Система за енергийно управление.